

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน
ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

FACTORS AFFECTING PEOPLE'S LOCAL ELECTION AT TABMA
SUBDISTRICT MUNICIPALITY, RAYONG PROVINCE

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์

นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๗

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน
ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

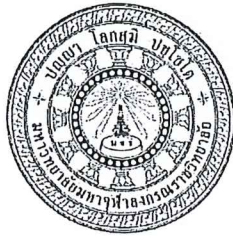
Factors Affecting People's Local Election at Tabma Subdistrict
Municipality, Rayong Province

Miss Jutarat Yakum

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree
of Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2024

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ เรื่อง
“ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง
จังหวัดระยอง” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.สุรพล สุขะพรหม)

กรรมการ

(รศ. ว่าที่ พ.ต.ดร.สวัสดี จิรัฏฐิติกาล)

กรรมการ

(ดร.สุมาลี บุญเรือง)

กรรมการ

(ศ. ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์)

(รศ. ดร.วัชรินทร์ ขาญศิลป์)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

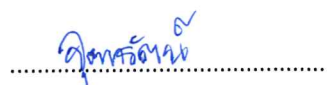
รศ. ดร.วัชรินทร์ ขาญศิลป์

ประธานกรรมการ

ศ. ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ)

- ชื่อสารนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
- ผู้วิจัย : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
- ปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
- คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์
- : รศ. ดร.วัชรินทร์ ขาญศิลป์, ร.บ. (รัฐศาสตร์), ร.ม. (รัฐศาสตร์), M.A. (Comparative Politics), Ph.D. (Comparative Politics)
- : ศ. ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, พธ.บ. (สังคมวิทยา) M.A. (Social Science), M.A. (English), Ph.D. (Social Science)
- วันสำเร็จการศึกษา : ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และ ๓. เพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ๓๙๓ คน จากประชากร จำนวน ๒๐,๕๓๓ คน ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple linear regression analysis) และการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ รูปหรือคน และด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง รองลงมาได้แก่ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล ตามลำดับ

๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ โดยร่วมกันทำนายการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัด

ระยอง ได้รับร้อยละ ๕๐.๗ และหลักสัปปุริสธรรม ประกอบด้วย หลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญาตา) หลักการรู้จักตน (อัตถ์ญญาตา) และหลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญาตา) ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ โดยร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้รับร้อยละ ๖๖.๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๓. แนวการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ดังนี้ ๑) หลักการรู้จักเหตุ ประชาชนยึดหลักเหตุผลตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด ๒) หลักการรู้จักผล ประชาชนปฏิบัติตามหน้าที่ สิทธิที่พึงมี เสรีภาพที่ควรเป็น ๓) หลักการรู้จักตน ประชาชนต้องมีความรับผิดชอบและรู้จักหน้าที่ของตนเอง ๔) หลักการรู้จักประมาณ ประชาชนแสดงออกและกระทำตามกฎหมายกำหนด ๕) หลักการรู้จักกาลเวลา ตรงต่อเวลาเคารพกติกาของสังคม ๖) หลักการรู้จักชุมชน สังคม ส่งเสริมคนที่สามารถแก้ปัญหาให้ท้องถิ่นและส่วนรวมได้ ๗) หลักการรู้จักบุคคล ศึกษา รู้ขีดความสามารถ ศักยภาพของนักการเมืองท้องถิ่น จึงไว้วางใจไปเลือกบุคคลนั้น

Research Paper Title : Factors Affecting People's Local Election at Tabma Subdistrict Municipality, Rayong Province

Researcher: : Miss Jutarat Yakum

Degree: : Master of Political Science

Thesis Supervisory Committee:

: Assoc. Prof. Dr. Vacharin Chansilp, B.A. (Political Science), M.A. (Political Science), M.A. (Comparative Politics), Ph.D. (Comparative Politics)

: Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit, B.A. (Sociology), M.A. (Social Science), M.A. (English), Ph.D. (Political Science)

Date of Graduation: : August 1, 2024

Abstract

The objectives of this research were: 1. To study the level of local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province. 2. To study factors affecting local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province. and 3. To present guidelines for promoting local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province, according to Buddhist principles. The research method is a combined research method. Quantitative research and qualitative research Quantitative research collected data using questionnaires from a sample of 393 people. from a population of 20,533 people who have the right to vote in Mueang District, Rayong Province. Data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. and test the hypothesis by multiple linear regression analysis and analysis from in-depth interviews with 9 important informants or people and with in-depth structured interviews. Data were analyzed using descriptions.

Findings of the research were as follows:

1. The overall level of local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province is at a high level. When considering the average values from highest to lowest as follows, the aspect with the highest average value is the aspect of reasons for selecting political groups. Followed by: In terms of

exercising the right to vote. and the side with the lowest average is the side of reasons for choosing a person. respectively.

2. Factors affecting local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province. It was found that the factors of exercising voting rights Political culture Affecting people's exercise of voting rights in Tapma Subdistrict Municipality. Significant at the 0.01 level by jointly predicting the voting rights of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province, at 50.7 percent. and the principles of Sappurisadhamma, consisting of the principle of knowing results (Atthanyuta), the principle of knowing oneself (Attanyuta), and the principle of knowing time (Kalanyuta), affect the exercise of voting rights of the people in Thap Ma Subdistrict Municipality. Significant at the 0.01 level by jointly predicting the local election behavior of people in Thap Ma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province, with 66.1 percent, therefore accepting the research hypothesis.

3. Guidelines for promoting local election behavior of people in Tapma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province according to the principles of Sappurisadham as follows: 1) Principle of knowing the cause. Local politicians must have the ability to solve local problems and reach out to the people. As for the people, they will give importance and support politicians who have policies for the local area. 2) Principles of knowing results Politicians must keep their promises. People elect politicians who have had good results and policies for the people. Consider the background of local politicians. 3) Principles of knowing yourself. Politicians and citizens must be responsible and know their duties. 4) Principle of moderation. Do not act in accordance with 5) Principles of knowing the passage of time Help people when they are in trouble. Can join in organizing activities with the people according to various festivals and seasons in the local area. 6) Principles of knowing communities and society: Politicians must understand people in each community, their strengths, weaknesses, and points that need to be promoted. Problems that should be solved 7) Principles of knowing people Local politicians respect the elder monks in the area, causing the people to have faith.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความเมตตาจากกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์ และ ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณประธานและคณะกรรมการสอบทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและชี้แนะให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ขอขอบคุณ พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ.ดร., พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, รศ.ดร., รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว, ผศ.ดร.นรพัชร เสาธงทอง, ว่าที่ ร.ต. ดร.เอกรินทร์ ศิริรัตนชัย, นายประเสริฐ วงษ์ศรี, นายฉัตร แก่กล้า, นายชูชาติ คงทน, นางสาวปรานี จิตติธำรง ที่เมตตาให้ข้อมูลสำคัญ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ในการเรียนที่ดี

ขอขอบคุณ รศ.ดร.อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า เป็นอย่างสูงที่เมตตาแนะนำ คอยติดตามตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแห่งนี้ และประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยรวมทั้งเพื่อนๆ ในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่ให้การช่วยเหลือกันมาโดยตลอด

อนึ่ง คุณค่าอันเป็นประโยชน์พียงเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอยกคุณความดีนี้บูชาพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๖
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๘
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๑๑
๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๓๓
๒.๓ พฤติกรรมทางเลือกตั้ง	๓๗
๒.๔ การเลือกตั้งท้องถิ่น	๔๓
๒.๕ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๕๐
๒.๖ หลักสัปปริสธรรม	๖๑
๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำกรวิจัย	๗๒
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๓
๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๘
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๘
๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ	๙๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๙๐
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๑
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๓
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๓
๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ	๙๔
๓.๓.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๙๔
๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๕
๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๕
๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๗
๔.๑ ระดับพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล ทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	๙๘
๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนใน เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	๑๑๓
๔.๓ แนวการส่งเสริมพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนใน เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	๑๑๘
๔.๔ องค์ความรู้	๑๓๓
๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๓๓
๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๓๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ	๑๓๙
๕.๑ สรุป	๑๔๐
๕.๒ อภิปรายผล	๑๔๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๔๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๕๐
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๕๐
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อ	๑๕๐
บรรณานุกรม	๑๕๑
ภาคผนวก	๑๖๐
ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	๑๖๑
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC	๑๗๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๑๗๕

ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์

๑๗๘

ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์

๑๘๒

ประวัติผู้วิจัย

๑๘๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	ความหมายพฤติกรรมทางการเมือง	๑๓
๒.๒	อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง	๓๑
๒.๓	ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมือง	๓๖
๒.๔	แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๔๑
๒.๕	การเลือกตั้งท้องถิ่น	๔๙
๒.๖	ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น	๕๙
๒.๗	ความหมายของหลักสัปปุริสธรรม	๖๓
๒.๘	องค์ประกอบหลักสัปปุริสธรรม	๗๑
๒.๙	งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๗๗
๒.๑๐	งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๘๒
๒.๑๑	งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม	๘๖
๓.๑	จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	๙๑
๔.๑	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยองโดยรวม	๙๘
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๙๙
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง	๑๐๐
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล	๑๐๑
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยการ เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอ เมือง จังหวัดระยอง โดยรวม	๑๐๒
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยการ เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอ เมือง จังหวัดระยอง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง	๑๐๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง	๑๐๔
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ โดยรวม	๑๐๕
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)	๑๐๖
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักผล (อัตถัญญตา)	๑๐๗
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักตน (อัตตัญญตา)	๑๐๘
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา)	๑๐๙
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา)	๑๑๐
๔.๑๔	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญตา)	๑๑๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๕	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญาตา)	๑๑๒
๔.๑๖	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๑	๑๑๔
๔.๑๗	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๑	๑๑๔
๔.๑๘	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๒	๑๑๖
๔.๑๙	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๒	๑๑๗

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวคิดของ Nie, Prewitt	๒๙
๒.๒	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน	๕๑
๒.๓	ประเภทการจัดอุดมการณ์ทางการเมือง (O'neil, 2010)	๕๔
๒.๔	โครงสร้างเทศบาลตำบลทับมา	๗๓
๒.๕	กรอบแนวคิดการวิจัย	๘๘
๔.๑	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)	๑๒๐
๔.๒	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักผล (อรรถัญญตา)	๑๒๒
๔.๓	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักตน (อรรถัญญตา)	๑๒๔
๔.๔	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา)	๑๒๗
๔.๕	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา)	๑๒๙
๔.๖	การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญตา)	๑๓๑
๔.๗	การส่งเสริมความไว้วางใจตามหลักการรู้จักบุคคล (บุคคัลัญญตา)	๑๓๓
๔.๘	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๓๔
๔.๙	องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๓๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๕

การอ้างอิงพระไตรปิฎก ได้ระบุ เล่ม/ ข้อ/ หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๗๐/๒๓๒ หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค ภาษาไทย เล่ม ๑๐ ข้อ ๗๐ หน้า ๒๓๒ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕ โดยเรียงตามลำดับคัมภีร์ดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

คำย่อ	พระสูตรต้นตปิฎก	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.ม. (ไทย)	=	ทีฆนิกาย มหาวรรค	ภาษาไทย
ที.ปา. (ไทย)	=	ทีฆนิกาย ปาฏิวรรค	ภาษาไทย
อง.สตตก. (ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองของรัฐที่มี อิสระ เสรีภาพ และมีความเป็นเอกราช มีอำนาจในการบริหารราชการทั้งกิจการภายในและนอกประเทศได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปอำนาจอธิปไตยแยกใช้เป็น ๓ ลักษณะ คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ระบุว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข^๑ ในทางการเมืองประชาชนมีอำนาจสูงสุด แต่การใช้อำนาจทางกฎหมายต้องใช้ผ่านสถาบันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลที่พิพากษา อรรถคดีตามกฎหมายที่บัญญัติไว้แล้วในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์และตามขอบเขตที่ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้นองค์ประกอบของผู้ใช้อำนาจก็คือ ต้องมีสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่าอำนาจอธิปไตยตามกฎหมายไม่ได้อยู่ที่รัฐสภาเท่านั้น แต่แยกกันอยู่ใน ๓ สถาบันหลักดังกล่าว ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่ได้ระบุว่าอำนาจใดใหญ่ที่สุดหรือสำคัญกว่ากัน การกำหนดให้แยกการใช้ อำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ส่วน และให้มีองค์กร ๓ ฝ่าย เป็นผู้รับผิดชอบไปแต่ละส่วนนี้ เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยที่ไม่ต้องการให้มีการรวมอำนาจ แต่ต้องการให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน เพราะถ้าให้องค์กรใดเป็นผู้ใช้อำนาจมากกว่าหนึ่งส่วนแล้ว อาจเป็นช่องว่างให้เกิดการใช้ อำนาจแบบเผด็จการได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ “ประชาธิปไตย” เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ มีรัฐธรรมนูญที่กำหนดรูปแบบ กติกาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้หลักการดังกล่าวสิ่งสำคัญ คือ “ประชาชน” ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอกัน มีความสามารถในการปกครองตนเอง ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน^๒

^๑“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๓.

^๒Bryan S. Turner, “Contemporary Problems in the Theory of Citizenship”, *Citizenship and Social Theory*, (London: Sage Publications Ltd, 2000), p. 19.

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่หลายประเทศยอมรับนับถือว่าเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือเป็นการปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ดังเช่นในอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งเป็นท้องที่ที่มีความเป็นไปได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมืองของพลเมือง

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปการเมือง โดยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน วางโครงสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย^๓ โดยการพัฒนาปรับปรุงจากข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการเมืองนั้นยังเน้นประเด็นไปที่นักการเมืองหรือที่เรียกว่า “การเมืองของนักการเมือง” ประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศซึ่งเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองไม่มากนัก เป็นการเมืองของนักการเมืองผู้มีอำนาจ แทบจะกล่าวได้ว่าเป็นผู้ผูกขาดทางการเมือง^๔ ดังนั้นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการเปลี่ยนการเมืองของนักการเมืองให้เป็นของพลเมือง โดยการเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้พลเมืองและปรับประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนให้เป็นประชาธิปไตยโดยมีส่วนร่วมของพลเมือง และยังมีบทบัญญัติหลายมาตราที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการเมืองไปสู่การเป็นประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนสร้างประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนมีส่วนร่วมได้

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำคัญก็คือ “พลเมือง” และ ความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตยก็คือ การที่ประชาชนสามารถ เข้ามามีสิทธิ มีเสียงในการปกครอง แต่เนื่องจากความจำกัดหลาย ๆ ด้าน เช่น การมีจำนวนประชากรมากเกินไปจะเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยตรง จึงทำให้ประชาธิปไตยโดยอาศัยตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตัวแทน ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงถือเป็นบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ที่ให้ได้มาซึ่งตัวแทนการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม จะเพิ่มโอกาสการถ่ายโอนอำนาจการปกครองอย่างสันติเพราะจะเป็นหลักประกัน ประการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่พ่ายแพ้การเลือกตั้ง ยอมรับผลของการเลือกตั้ง และยอมถ่ายโอนอำนาจไปสู่รัฐบาลใหม่อย่างราบรื่น การเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ กำหนดรูปแบบของรัฐบาลและทิศทางการนโยบายในอนาคตของรัฐบาล การยึดถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ในการเลือกตั้ง เป็นวิธีการในการจัดตั้งรัฐบาลและเป็นหลักในการตัดสินใจประเด็นสาธารณะต่าง ๆ แต่ไม่ใช่เป็นเหตุผลของการกีดกัน

^๓“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก : ๕.

^๔“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐) : ๖๑.

เสียงข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นเพราะชาติพันธุ์ความเชื่อทางศาสนา ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ระดับรายได้ รัฐบาล หรือเสียงส่วนใหญ่ ที่มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง ก็ตามไม่สามารถอิทธิพลสิทธิดังกล่าวได้^๕

พฤติกรรมทางการเมืองของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเป็นการเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมตัวกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิ และอำนาจอันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบาย การพัฒนาและการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการตรวจสอบนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง เมื่อมีวิกฤตการณ์ปัญหาาร่วมกันและประชาชนรู้สึกวิตกทุกข์ร้อนร่วมกันต้องการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เมื่อค้นพบความไม่เป็นธรรม คอรัปชั่น การได้รับผลกระทบต่าง ๆ จากโครงการของภาครัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ไม่ดีจากโครงการของรัฐ มีความต้องการร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสิ่งไม่ดีให้กลายเป็นสิ่งดี เช่น การเปลี่ยนแปลงนักการเมืองหรือผู้บริหารที่ไม่ดีไปสู่คนที่ดี เป็นต้น รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิและอำนาจของประชาชน ในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธีกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่นโดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น^๖

พลเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐในทุกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นการปกครองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตรงตามความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ การปกครองท้องถิ่นเป็นช่องทางสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งการจัดการมีปกครองตนเองในรูปหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของตนเองของประชาชน การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น นอกจากนั้นแล้วการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง และไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นแหล่งสร้างหรือผลิตผู้นำทางการเมืองของประเทศในอนาคต^๗

^๕ จีรพันธุ์ วิสูตรศักดิ์, “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาสารคาม, ๒๕๔๗), หน้า ๑.

^๖ บองอาจ จิตกุล, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

^๗ นิमित ไชยรัตน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูวัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”, **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ก-ข.

๑.๑.๒ ความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้ การศึกษาฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยกับประชาชนโดยให้ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน หน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด จึงกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการ ปกครองของประชาชนโดยประชาชนและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดโดยมีตัวแทน ของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กร ที่เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะทำภารกิจเพื่อ ตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมาย รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพมากที่สุด การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการแสดงออกทางด้านสิทธิ เสรีภาพทางความคิดของประชาชนที่ต้องการตัวแทนของตนเองให้มโนนโยบายในการบริหารในรูปแบบ ใดต้องให้มีการพัฒนาไปในทิศทางใดและต้องการผู้แทนของตนเองที่มีลักษณะเช่นใด การเลือกตั้งเป็น กลไกการใช้อำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้แทนที่มโนนโยบายตรงกับความต้องการของ ตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรมเพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความ ขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้ง ตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการ เมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้น การเลือกตั้งจึงมีผลกระทบ ต่อการพัฒนาทางการเมืองของท้องถิ่นโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาลการเลือกตั้งมีความสำคัญมากในระบอบการ ปกครองแบบประชาธิปไตย การซื้อเสียงยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นไปไม่ได้ที่คณะกรรมการการ เลือกตั้งจะจัดการกับปัญหาการซื้อเสียงเพียงลำพัง เนื่องจากปัญหาการซื้อเสียงเกี่ยวข้องกับคน จำนวนมากทั้งนักการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง^๙

จากปัญหาคนไทยส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม ปัญหาในสังคมก็ยังคงเป็นไปแบบเดิม ๆ ปัญหาการเมืองก็เช่นกัน ถ้าคนไทยส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการเมืองไทยก็จะเป็นไปแบบเดิม การพัฒนาการเมืองไทยมีข้อถกเถียงกันมาตลอดระหว่างระบบ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญกับคน อัน หมายถึงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีนักวิชาการได้ทำวิจัยว่า ปัญหาการเมืองเกิดจาก “ระบบ” หรือ เกิดจาก “คน” อย่างเช่นการวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง “การเมืองไทยระบบหรือคน : การ พัฒนาวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” ได้พบว่า ๑) ลักษณะวัฒนธรรมทาง การเมืองของประชาชนภาคใต้ ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องที่คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย ไทยโดยทั่วไป แต่มีความแตกต่างที่เด่นชัดในเรื่องเลือกเรื่องที่จะใช้เงินสุแล้วต้องชนะ นิยมคนกล้าได้ กล้าเสีย รักศรัทธาใครแล้วไม่เปลี่ยนแปลง ยกเว้นไปทำเรื่องเสียหายก็จะไม่เลือกกลับมาอีกเลย การ ได้สิทธิพิเศษ ถือเป็นเรื่องอำนาจบารมี ๒) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การใช้

^๙ นกุล ชื่นพัก, “พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบล เขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา”, บทความวิจัย, การประชุมหาญใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๙ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, หน้า ๑๗๑๔.

สิทธิเลือกตั้ง เป็นการทำตามกฎหมายมากกว่าจิตสำนึก การมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ คือ การร่วมรณรงค์หาเสียง การร่วมจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิก การร่วมกิจกรรมชุมชน การร่วมติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมือง การร่วมพุดจาปรึกษาทางการเมือง การลอบบี้หรือวิ่งเต้นมีน้อย โดยเฉพาะการเดินทางเพราะกลัวถูกกล่าวหาว่ารับเงิน และไม่เชื่อว่าเป็นวิธีการที่แก้ปัญหาได้ ยังมีวิธีการอื่น ๆ อีกหลายวิธี และ ๓) ยุทธศาสตร์พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จะต้องมีการกิจกรรมหรือโครงการ ที่เป็นการเมืองแนวใหม่ สร้างวิทยาการแกนนำในพื้นที่ การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย ให้เป็นการเมืองภาคพลเมืองที่เข้มแข็ง มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารบ้านเมือง มีเวทีแลกเปลี่ยนปัญหาการบ้าน การเมือง ที่มีการถอดบทเรียน จัดตั้งกลุ่มติดตามการดำเนินงานโครงการของรัฐในทุกระดับ และกิจกรรมสร้างจิตสำนึกสาธารณะแก่ชุมชน^๙

ปัญหา พบว่า ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์อยู่ มีการแบ่งกลุ่ม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่^{๑๐} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติไว้ใน หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน ดังนี้ ๑) มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ๓) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน^{๑๑} ปัจจุบัน รัฐมีนโยบายให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากภาครัฐ และปัจจุบันเทศบาลตำบลทับมา ได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประกาศเทศบาลตำบลทับมา เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลทับมา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ในหมวดที่ ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๕๓ กำหนดให้การดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ เทศบาลตำบลทับมาจึงประกาศใช้แผนปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับพื้นที่เทศบาลตำบลทับมา โดยมีแผนงานโครงการและกิจกรรม ดังนี้ ส่งเสริมการ

^๙ปัญหาการเมืองไทย มาจาก “ระบบ” หรือ “คน”, สยามรัฐออนไลน์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://siamrath.co.th/n/29958> [๒๑ กันยายน ๒๕๖๔].

^{๑๐}บุศรา โพธิสุข, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๑}“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๑๗-๑๘.

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาล โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย แก่คณะผู้บริหารและสมาชิกสภา^{๑๒} จากปัญหาและแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับนโยบาย จากภาครัฐในการให้ความรู้แก่ประชาชนดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักสัปปุริสธรรม^{๑๓} คือ ธรรม ที่จะนำไปสู่ความเจริญอย่างเดียวยุโรปประกอบด้วย ๑) ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ) ๒) ด้านอัตถัญญา (รู้ ผล) ๓) ด้านอรรถัญญา (รู้จักตน) ๔) ด้านมัตถัญญา (รู้จักประมาณ) ๕) ด้านกาลัญญา (รู้จัก เวลา) ๖) ด้านปริสัญญญา (รู้จักชุมชน สังคม) และ ๗) ด้านบุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) น่าจะช่วย ในการส่งเสริมพฤติกรรมความมุ่งมั่นตั้งใจของประชาชนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมี อุดมการณ์ ผลักดันให้มุ่งพัฒนาท้องถิ่นเป็นของตนเองเพื่อท้องถิ่นของตนเอง

ดังนั้นจึงเห็นว่าการที่ประชาชนจะไปเลือกตั้งน่าจะเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ผู้วิจัยจึง สนใจศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่อื่น ๆ ได้

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑. พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นอย่างไร
๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีปัจจัยใดบ้าง
๓. แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
๓. เพื่อศึกษานำเสนอแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนใน เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล ทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

^{๑๒}ศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน, การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของ เทศบาล, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://thapma.go.th/index/?page=announce07956384> [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

^{๑๓}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๗๐/๒๓๒.

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ดังนี้

๑) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

๑. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและด้านวัฒนธรรมทางการเมือง^{๑๔}

๒. หลักสัปปริสธรรม^{๑๕} คือ ธรรมที่จะนำไปสู่ความเจริญอย่างเดี่ยว ประกอบด้วย ๑) ด้านธัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ) ๒) ด้านอัตถัญญาตา (รู้ผล) ๓) ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน) ๔) ด้านมัตตัญญาตา (รู้จักประมาณ) ๕) ด้านกาลัญญาตา (รู้จักกาลเวลา) ๖) ด้านปริสสัญญาตา (รู้จักชุมชน สังคม) และ ๗) ด้านบุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล)

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ๓ ประการ ดังนี้

๑) ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง^{๑๖}

๒) ด้านเหตุผลการเลือกพรรค

๓) ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล^{๑๗}

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) ประชากร

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน ๒๐,๕๓๓ คน^{๑๘} ประกอบด้วย ๘ หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ ๑ บ้านขนาบ, หมู่ ๒ บ้านแหลมมะขาม, หมู่ ๓ บ้านหนองมะหาด, หมู่ ๔ บ้านทับมา, หมู่ ๕ บ้านเขาไผ่, หมู่ ๖ บ้านหนองโพรง, หมู่ ๗ บ้านเขาโบสถ์ (ขนาม), หมู่บ้าน ๘ บ้านสะพานหิน

^{๑๔}“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ตั้งแต่หมวด ๓ - หมวด ๘, (๑๒ กันยายน ๒๕๖๑) : ๕๐-๘๘.

^{๑๕}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๗๐/๒๓๒.

^{๑๖}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักประชาสัมพันธ์, ๒๕๖๑), หน้า ๒๑-๓๐.

^{๑๗}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗), หน้า ๒-๑๑.

^{๑๘}เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง, ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลทับมา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [https:// www.thapma.go.th](https://www.thapma.go.th) [๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน ๙ รูปหรือคน ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๒ รูป

กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๓ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน ๔ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ซึ่งใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ๘ หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ ๑ บ้านขนาบ, หมู่ที่ ๒ บ้านแหลมมะขาม, หมู่ที่ ๓ บ้านหนองมะหาด, หมู่ที่ ๔ บ้านทับมา, หมู่ที่ ๕ บ้านเขาไผ่, หมู่ที่ ๖ บ้านหนองโพรง, หมู่ที่ ๗ บ้านเขาโบสถ์ (ขนาม), หมู่ที่ ๘ บ้านสะพานหิน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมเป็นระยะเวลา ๑๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง อย่างน้อย ๑ ด้าน มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สมมติฐานที่ ๒ หลักสัปปริสธรรม ๗ อย่างน้อย ๑ ด้าน มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” มีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น หมายถึง สาเหตุ เหตุผล เจตนาธรรมของประชาชนในการไปออกเสียงใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเชื่อในสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นได้อธิบายและแถลงต่อสาธารณะถึงเจตนาที่ประสงค์จะไปทำหน้าที่แทนหรือประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย

ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ความเชื่อทางการเมือง ความคิด ความเชื่อ ที่มีแบบแผนเกี่ยวกับหลักการและคุณค่าทางการเมือง เป็นความคิดความเชื่อที่มีแนวทางแน่นอน มีเหตุผล มีจุดหมายปลายทาง และวัตถุประสงค์ที่มนุษย์พยายามจะดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล

ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและความมุ่งมั่นอย่างจริงจังของผู้นำทางการเมือง และการเรียกร้องอย่างแข็งขันจากประชาชนอย่างกว้างขวาง หากปราศจากปัจจัยดังกล่าว การเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยคงต้องอาศัยเวลายาวนาน

พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง ได้แก่ การไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ สมครใจ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐ ทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

๑. **ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง** หมายถึง การใช้สิทธิของตนเองในการเลือกตั้งและเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคนที่มีอายุครบ ๑๘ ปี เพื่อไปทำหน้าที่เลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปใช้อำนาจในระดับท้องถิ่น

๒. **ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง** หมายถึง ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความรู้ความสนใจทางการเมืองน้อยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยไม่อิงกับทัศนคติที่มีต่อประเด็น โดยนโยบายทางการเมือง ปัจจัยด้านชักจูงการระดมและอำสสินจ้างจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงของกลุ่มนี้โดยธรรมชาติความต้องการพื้นฐาน

๓. **ด้านเหตุผลการเลือกบุคคล** หมายถึง ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้เกณฑ์ในการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัคร อิทธิพลที่ชัดเจนของผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักจะตัดสินใจเลือกในวันเลือกตั้ง ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะตัดสินใจไว้ก่อนวันเลือกตั้งและไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจนั้นโดยง่าย พฤติกรรมร่วมทางสังคม ระดับการพัฒนาหรือความทันสมัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระทำหรือปฏิกิริยาตอบสนองต่อการมี ส่วนรวมของประชาชนโดยผู้นำทางการเมืองหรือผู้แทนของประชาชนสภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ การเป็นคนท้องถิ่นที่มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่นได้ มีความรู้ความสามารถแจกจ่ายของเงินทอง และมีการหาเสียงที่ประทับใจ เป็นต้น

หลักสัปปริสธรรม หมายถึง คุณธรรมที่สำคัญ สำหรับสัปปริสชน หรือคนดี คุณสมบัติ ๗ ประการนั้น คือ

๑. **ธัมมัญญตา** หมายถึง เป็นผู้รู้เหตุ เป็นคนมีธรรมะ เป็นคนมีศีล มีธรรม รู้หลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย คือ ไม่ซื้อสิทธิ

๒. **อัตถัญญตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักผล ว่าผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในการเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้าไปพัฒนาและบริหารท้องถิ่น ประเทศชาติ

๓. **อัตตัญญูตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักตน ว่ามีรู้ว่าการเป็นพลเมืองเป็นคนของประชาชนตามรัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย มีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน หนึ่งคนหนึ่งเสียง และเมื่อมีการเลือกตั้งจะต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

๔. **มัตตัญญูตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักความพอดี การเป็นพลเมืองเป็นตัวแทนของประชาชนตามรัฐธรรมนูญและรู้ว่าสิทธิที่พึงมีหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ กฎจะต้องรักษา โดยการเคารพสิทธิของบุคคลอื่นและเคารพเสียงของประชาชน

๕. **กาลัญญูตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสม เช่น รับทราบและหน้าที่ของตนเอง เมื่อประชาชนเลือกตั้งก็ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้ประชาชนตรวจสอบได้ หลังเลือกตั้งก็ให้ประชาชนช่วยกันติดตามผลการทำงาน

๖. **ปริสัณญูตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักชุมชน การอยู่ร่วมกันในสังคม และเข้าใจกฎเกณฑ์ กติกา กฎหมายของบ้านเมือง การปฏิบัติตนในชุมชนหรือสังคมนั้น ที่เลือกตนเข้ามาเป็นตัวแทน

๗. **บุคคลโปรปริญญูตา** หมายถึง เป็นผู้รู้จักบุคคล เช่น การเป็นผู้พิจารณาของประชาชน ผู้ที่ได้รับการพิจารณาจากประชาชน ทั้งส่วนตัว นโยบาย เข้าไปบริหารประเทศชาติ

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๑.๗.๒ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๑.๗.๓ ทำให้ได้องค์ความรู้การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗

๑.๗.๔ สามารถนำเสนองานวิจัยชิ้นนี้เพื่อส่งเสริมเทศบาลอื่น ๆ ในการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีพฤติกรรมเลือกตั้งท้องถิ่น เพื่อหาผู้แทนในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนใจกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
- ๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ๒.๔ การเลือกตั้งท้องถิ่น
- ๒.๕ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
- ๒.๖ หลักสัปปุริสธรรม
- ๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

๒.๑.๑ ความหมายของการเมือง

การดำเนินชีวิตของเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงเรื่องของการเมืองไปได้ การเมืองเป็นหน้าที่และต้องปฏิบัติ การเรียนรู้ความหมายและหน้าที่ทางการเมือง จึงเป็นวิถีทางที่จะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์อย่างมีอรรถประโยชน์ ซึ่งก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่ผู้ใดก็ตามความจำเป็นต้องให้ความสนใจกับเรื่องการเมืองการปกครองไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เนื่องจากสิ่งใดที่ออกมาจากสถาบันทางการเมือง

มนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน อันแตกต่างไปจากสัตว์โลกอื่น ๆ ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ด้วยสัญชาตญาณเป็นหลัก หากแต่มนุษย์ นอกจากจะอยู่ด้วยสัญชาตญาณแล้ว ยังมีเป้าหมายอยู่ร่วมกันอีกด้วย ดังนั้นการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จึงมิใช่มีชีวิตอยู่ไปเพียงวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น หากแต่เป็นการอยู่ร่วมกันเพื่อจะให้มีชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย เราก็จะมองเห็นภาพของการเมืองในแง่หนึ่งว่าการเมืองนั้นก็คือ การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในชุมชนหรือสังคมเพื่อให้เกิดความสงบสุข

เมื่อมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้กติกาแล้ว ก็จำเป็นต้องอยู่ในตัวเองที่จะต้องกำหนดตัวผู้นำมาทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้สังคมหรือการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ดำเนินไปได้ด้วยความ

เรียบง่าย เช่นที่กล่าวมาเราคงพอจะทราบบ้างแล้วว่าเหตุใดจึงเกิดมีระบบการปกครองขึ้นและโดยนัยที่มนุษย์จำต้องปกครองกันนั้น หากเกิดปัญหาขึ้นในระหว่างมนุษย์ด้วยกัน หรือการจะทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นไป หลีกเสี่ยงมิได้เสียที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางการเมือง อันมีความหมายและบริบทที่สะท้อนออกมาในเรื่องของการใช้อำนาจเพื่อการปกครองประชาชน

การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปของรัฐและการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยเมื่อสังคมมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ คนเราจึงต้องแบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่ ๆ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บังคับกับผู้ถูกบังคับเสมอ “การเมือง” ในความหมายที่ผูกติดกับระบบการเมืองและ/หรือรัฐ การเมือง คือ การจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากร โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม หรือการเมืองเป็นเรื่องของการที่มีคนกลุ่มหนึ่งใช้อิทธิพลต่อคนอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม สิ่งที่มีคุณค่าทางสังคมในที่นี้มีได้หลายอย่าง เช่น อำนาจ ความศรัทธา ความยุติธรรม ความนิยมชมชอบ ความอยู่ดีกินดี ความมั่งคั่ง ความรอบรู้ ทักษะ เป็นต้น การเมืองจะถูกตีกรอบเป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบการเมือง ซึ่งสามารถแยกออกจากความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคมได้ โดยที่ระบบการเมืองจะมีเป้าหมายในตัวเองที่แตกต่างจากระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคม เช่น ระบบวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา^๑

ความหมายพฤติกรรมทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินจริงอย่างแน่นอนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน และผลจากการเมืองนี้เองที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา เช่น การประท้วงเมื่อไม่พอใจกับการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล การต่อต้าน และเรียกร้องเมื่อมีนโยบายใดนโยบายหนึ่งมีผลกระทบทางลบกับประชาชน รวมถึงการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ประชาชนได้แสดงพฤติกรรมออกที่ชัดเจนที่สุดและถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้นวิถีชีวิตของมนุษย์ย่อมหนีไม่พ้นจากการเมือง เพราะการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ไปแล้ว

ชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพล อำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าไปในลักษณะหรือกระบวนการ ในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^๒ ได้สะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในลักษณะการแสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือขัดแย้งและวิถีทางที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม กลุ่มตนเองและสังคมส่วนใหญ่ซึ่งคนเราต้องมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อตัวบุคคล สังคม และ

^๑ชลธิช ชีระจิตติ, “หน่วยที่ ๘ การบริหารการเปลี่ยนแปลง”, ใน ประมวลสาระชุดวิชา ๓๓๗๐๒ การบริหารภาครัฐ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑), หน้า ๒๗๘-๒๘๐.

^๒จรรยา สุภาพ, การเมือง, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

ระบบการเมืองทางใดทางหนึ่งด้วย^๓ จะเห็นว่าระบบการเมืองไม่รวมเฉพาะการเมืองที่เป็นทางการเท่านั้น แต่จะรวมถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย ดังนั้นระบบการเมืองจึงต้องเป็นองค์การที่แน่นอน เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมที่ควบคุมการตัดสินใจของรัฐบาล ฉะนั้นพฤติกรรมทางการเมืองจึงหมายถึงพฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิตการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย^๔ กล่าวว่าการเมืองทางการเมืองของบุคคล เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น^๕

สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางการเมือง ในลักษณะการแสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือ ขัดแย้ง และวิถีทางที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม กลุ่มตนเอง และสังคมส่วนใหญ่ซึ่งคนเราต้องมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อตัวบุคคล สังคม พฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิตการตัดสินใจ รวมถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชลธิศ อีระฐิติ	การเมือง เป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบการเมือง โดยที่ระบบการเมืองจะมีเป้าหมายในตัวเองที่แตกต่างจากระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคม เช่น ระบบวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา
นันทนา วรรณะภูติ	พฤติกรรมทางการเมือง แสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือ ขัดแย้ง และวิถีทางที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม กลุ่มตนเองและสังคม

^๓นันทนา วรรณะภูติ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๙), หน้า ๔๐.

^๔Lester W. Milbrath and M. L. Goel, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑.

^๕ณรงค์ สินสวัสดิ์, การเมืองไทย : การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ออเรียนแทล สกอล่า, ๒๕๓๙), หน้า ๑.

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จรรยา สุภาพ	ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าในในลักษณะหรือกระบวนการ ในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
Lester W. Milbrath and M. L. Goel	พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง พฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิตการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย
ณรงค์ สินสวัสดิ์	พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น

๒.๑.๒ พฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง จึงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น พฤติกรรมทางการเมืองที่มีลักษณะเด่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังรายละเอียด ดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมือง มีผู้ให้นิยามความหมายของคำว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้มากมาย นิยามที่มักจะใช้นามอ้างอิงกันโดยทั่ว ๆ ไป โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ ความหมายด้วยกัน คือ

๑. การให้การสนับสนุนและการเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาล เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการใด ๆ

๒. ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วง การลอบบี้ เป็นต้น

๔. การใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเอง

๕. ความรู้สึกแปลกแยกหรือตีตนออกจากระบบการเมือง อันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมนี้มีศักยภาพที่จะกลับเข้ามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเพื่อให้ เป็นไปตามแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมหรือยุติธรรมกว่าเก่า

๖. กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาในทางการเมืองก็ได้ ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องอยู่ในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง

๗. กิจกรรมทางการเมืองทุกชนิด ทั้งแบบที่ใช้ความรุนแรง และแบบที่ไม่ใช้ความรุนแรง

๘. กิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการด้วย

๙. กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับชาติ แต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

๑๐. กิจกรรมทุกชนิดที่เป็นการเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อการเข้าไปมีเสียงในการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลกระทบของนโยบายเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปด้วย^๖ ซึ่งกิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการกระทำนั้นเป็นไปได้ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจรวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อให้โน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาลการประท้วง การใช้ความรุนแรง^๗ การมีส่วนร่วมว่าจะต้องเป็นกิจกรรมของประชาชนเฉพาะบุคคลเป็นเรื่องของการกระทำกิจกรรมทางการเมืองตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการเมืองกลุ่มอื่น ๆ สิทธิที่เกี่ยวข้องกับการพูดการชุมนุม และเป็นกิจกรรมที่มุ่งหมาย เพื่อที่จะสร้างอิทธิพลต่อรัฐบาล ทั้งในการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเลือกกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมต่อการปกครอง โดยการกระทำกิจกรรม^๘ การมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำด้วยความสมัครใจ ซึ่งสมาชิกในสังคมได้มีส่วน

^๖ดิน ปรชัยพฤทธิ์, การบริหารการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๘.

^๗เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑.

^๘Norman H. Nie and Sidney Verba, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑๑.

กระทำร่วมกัน ในอันที่จะเลือกผู้นำของตนและมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะหรือนโยบายของรัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมกิจกรรมเหล่านี้ได้แก่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง นอกจากนี้ยังมีลักษณะของการกระตือรือร้นทางการเมือง ซึ่งพิจารณาได้จากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้กับพรรคการเมือง เป็นต้น^๙

เป็นกิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล โดยแยกลักษณะที่น่าสนใจไว้หลายประการ ดังต่อไปนี้คือ

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความหมายในเรื่องกิจกรรมไม่ใช่ทัศนคติไม่ใช่เป็นเรื่องของความคิด ความรู้สึก หรือความเชื่อทางการเมือง แต่ยอมรับว่าทัศนคติทางการเมืองมีผลต่อรูปแบบหรือการแสดงออกของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ไม่ใช่เป็นกิจกรรม

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองใช้กับบุคคลธรรมดา ส่วนนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองนั้นถือว่าเป็นบทบาททางการเมือง

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นเรื่องของการแสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ เช่น ถ้านักศึกษาชุมนุมประท้วงในมหาวิทยาลัยเพื่อไล่อธิการบดีจากตำแหน่งจะไม่ใช่เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองจนกว่านักศึกษาจะทำการประท้วงนี้กดดันรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมืองให้ช่วยบีบบังคับให้อธิการบดีลาออก ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรเป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล สนับสนุนเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ปกป้องหรือเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สันติหรือรุนแรง ความประสงค์ที่จะผลักดันรัฐบาลนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ดีหรือเริ่มขึ้นจากตัวผู้ที่มีส่วนร่วมเอง แต่อาจจะมาจากผู้ร่วมอื่นรวมทั้งผู้นำทางการเมืองด้วย

ประการสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด แม้ว่าผู้มีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์กดดันรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก และไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลาและทุก ๆ เรื่อง^{๑๐}

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

^๙ McClosky, “ Political Participation International Encyclopedia of the Social Science”, อ้างใน มยุรี ธนอมสุข, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์”, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : วิทยาเขตกำแพงแสน, ๒๕๕๔), หน้า ๗๕-๗๖.

^{๑๐} สุจิต บุญบงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๑๑.

๑. เป็นกิจกรรมของประชาชนตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สิทธิที่จะเข้าสมาคมหรือก่อตั้งพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ สิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อรัฐบาล สิทธิเกี่ยวกับการพูด ชุมนุม และการพิมพ์อย่างอิสระ และเป็นกิจกรรมซึ่งมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อรัฐบาลในการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการเข้ามีส่วนร่วมต่อการปกครองโดยกระทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการปกครอง

๒. เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม เพื่อที่จะคัดเลือกผู้ปกครองและมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งทางตรงและทางอ้อม กิจกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง การติดต่อสัมพันธ์กับผู้แทนราษฎร การช่วยรณรงค์หาเสียง ความกระตือรือร้นทางการเมืองที่พิจารณาจากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินการของรัฐบาลในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งอาจจะเป็นกิจกรรมง่าย ๆ เช่น การพูดคุยถกเถียงปัญหาการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นต้น ซึ่งการกระทำอาจจะผิดหรือถูกต้องตามกฎหมาย อาจใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรงก็ได้ โดยสำนักทางการเมืองหรือถูกชักจูงระดมพลังก็ได้^{๑๑}

การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยได้แจกแจงเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ ๒ ประการด้วยกัน คือ

๑. จะต้องมีกิจกรรม เช่น การพูด คอย และร่วมดำเนินการใด ๆ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงทัศนคติหรือความรู้สึก

๒. จะต้องมีกิจกรรมในลักษณะที่เป็นอาสาสมัครจะต้องมีข้อเลือก หรือทางให้เลือกมากกว่าหนึ่งเสมอ^{๑๒}

การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

๑. กลุ่มที่ไม่สนใจการเมือง กลุ่มนี้ประกอบด้วยบุคคลที่ไม่ยินดียินร้าย ไม่มีความตื่นตัวกระตือรือร้นทางการเมือง ส่วนสาเหตุที่ทำให้บุคคลไม่สนใจการเมืองนั้นสรุปดังนี้

๑.๑ พวกคิดเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งคิดว่าถ้าเขาดำเนินกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมทางการเมืองจะได้รับผลประโยชน์หรือได้รับค่าตอบแทนที่มีคุณค่าสูงกว่ากิจกรรมทางการเมือง

^{๑๑}จันทนา สุทธิจารี, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๔๑๐.

^{๑๒}Myron Weiner อังโน ณรงค์ สีนสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : ออเรียนแทลสโกล่า, ๒๕๓๙), หน้า ๓๒.

๑.๒ ตัวเลือกหรือทางเลือกไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งก็ไม่เป็นไร

๑.๓ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองไม่มีผลผิดแผกไปจากเดิม

๑.๔ ผลที่ได้จากกิจกรรมทางการเมืองเป็นไปตามที่คนปรารถนา สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับทุกคนค่อนข้างแน่นอน แม้ว่าตนจะไม่ไปใช้สิทธิหรือเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยก็ตาม

๑.๕ มองว่าการเมืองเป็นเรื่องสลับซับซ้อน ต้องมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญในทางนี้หรือไม่ก็ต้องมีการศึกษา มีความรู้ดี ส่วนพวกตนมีความรู้เล็กน้อยเกินไปที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ กระบวนการในระบบการเมือง ตลอดจนวิธีการในการเข้าไปมีส่วนร่วมที่ซับซ้อน หยุ่มหิมเกินความจำเป็นก็นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งที่ทำให้บุคคลเพิกเฉย ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

๒. กลุ่มการเมือง (Political Strata) บุคคลกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยผู้ที่ให้ความสนใจและแสวงหาข่าวสารทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอมีความห่วงใยและรู้ดีว่าตนเองสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ และพวกนี้จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงมีความตื่นตัวและจะพยายามที่จะแสวงหาอำนาจทางการเมืองหรือไม่ก็เข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองในรูปใดรูปหนึ่ง บุคคลในกลุ่มนี้ อาจแบ่งออกได้อีกเป็น ๒ กลุ่มย่อยด้วยกันคือ

๒.๑ กลุ่มที่แสวงหาอำนาจ (Power Seekers) กลุ่มนี้ประกอบไปด้วยบุคคลที่พยายามใช้ทรัพยากรหรือสิ่งที่มีคุณค่าที่มีอยู่ทุกชนิด เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ โดยสรุปแล้วพวกนี้จะใช้ข้ออ้างของการแสวงหาอำนาจของตนเอง ดังต่อไปนี้

๑) เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

๒) เพื่อประโยชน์ส่วนตน

เพื่อเป็นการสนองตอบต่อแรงกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก เช่น ต้องการให้ได้มาซึ่งอำนาจเพื่อใช้อำนาจนั้นเป็นเครื่องมือเพื่อให้ ได้มาในสิ่งที่ตนเองถูกกีดกันในตอนวัยเยาว์ เป็นต้น

๒.๒ กลุ่มผู้นำที่มีอำนาจ (Powerful Elites) หมายถึงกลุ่มบุคคลที่สามารถนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและชำนาญ กว่าการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของสังคมที่ทันสมัย และสังคมที่ทันสมัยแล้วนั้นก็มีพื้นฐานสำคัญในทางการเมืองของระบบการเมืองที่พัฒนาจะพบว่าการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสำคัญยิ่ง นอกจากนี้ ประเทศที่ยึดอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นหลักในการปกครอง ยึดหลักการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ในการส่งเสริมให้ประชาชนภายในประเทศเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและใช้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เองที่ผู้ปกครองอ้างในความชอบธรรมของอำนาจ^{๑๓}

^{๑๓}Robert Dahl, อ้างใน ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, หน้า ๓๘.

จึงกล่าวถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ

๑. การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตัวแทนของตน เข้าไปมีอำนาจในการปกครอง สิทธิในการเลือกตั้งจึงอาจนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการควบคุมรัฐบาล แต่การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะแตกต่างกันไป จากกิจกรรมการเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ ที่สังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น ๔ ปีต่อครั้ง จึงทำให้ความรู้สึกสร้างสรรค์ของคนมีน้อยมาก

๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเป็นกิจกรรมในลักษณะเดียวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งแต่เป็นรูปของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนอาจใช้เพื่อเพิ่มอิทธิพลที่เขาพึง มีต่อผลของการเลือกตั้งนอกเหนือไปจากเสียง ๑ เสียงที่เขาได้จากสิทธิในการเลือกตั้งแล้ว กิจกรรมรณรงค์หาเสียงนี้นับเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้าง ยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๓. กิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กรที่ประชาชนร่วมกันดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมือง ในกรณีนี้ประชาชนจะร่วมมือกันเพื่อใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล กิจกรรมในรูปแบบนี้เป็นไปอย่างมีเป้าหมายที่แน่นอนและมีอิทธิพลมาก

๔. การติดต่อเป็นการเฉพาะ เป็นรูปแบบสุดท้ายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และจะเกี่ยวเนื่องกับประชาชนรายบุคคลไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเพื่อให้แก้ไขปัญหาใด ๆ เฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก^{๑๔}

รูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ได้เพิ่มเติมในบางรูปแบบเพื่อให้สมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. กิจกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง รวมถึงกิจกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งด้วย

๒. การลอบบี้ (Lobby) หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

๓. กิจกรรมองค์กร เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใด ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจเป็นผลประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมก็ได้

๔. การติดต่อ หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเป็นการส่วนตัวโดยปกติจะมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวหรือครอบครัว

^{๑๔}สิทธิพันธุ์ พุทธนุ, **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๒๙.

๕. การใช้กำลังรุนแรง คือกิจกรรมที่พยายามจะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลง ผู้นำทางการเมือง เช่น รัฐประหาร การลอบสังหารผู้นำทางการเมือง การทำปฏิวัติ^{๑๕}

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) การปกครองโดยประชาชนตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำ ที่เกิดขึ้นจากความสมัครใจของประชาชน เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในทางการเมืองการปกครองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เป็นการส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของประชาชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยมีการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค ทั้งนี้เพื่อให้ภูมิภาคเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหารมีอำนาจต่อรองในการจัดการทรัพยากร นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีอยู่หลากหลายรูปแบบและมีวิธีการแตกต่างกันไปในแต่ละระบบการเมือง และบริบทของสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ซึ่งอาจแบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ ๒ รูปแบบ คือ

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบที่มีกฎหมายรองรับให้กระทำได้หรือต้องกระทำโดยวิธีการที่สำคัญและยอมรับใช้ปฏิบัติทั่วไปในระบอบประชาธิปไตย มีดังนี้

๑.๑ การเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด สามารถวัดระดับและประเมินค่าของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แน่นอนชัดเจนมากกว่าพฤติกรรมอื่น

๑.๒ การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในประเด็นหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของประชาชน เช่น การพูด อภิปราย เขียน ในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองประการนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล รัฐบาลจะมีโอกาสได้รับรู้ปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ทั่วถึงการทำงานของรัฐบาล

๑.๓ การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองตรงกัน และมีความมุ่งหมายที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาล ตามอุดมการณ์ของพรรคการเมือง ส่วนประชาชนที่เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการณรงค์หาเสียงช่วยพรรคการเมืองได้

๑.๔ การรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์อาจจะเนื่องด้วยมีอาชีพเดียวกัน มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน หรือมีความมุ่งหมายอย่าง

^{๑๕}Huntington and Nelson, No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries, (Cambridge Harvard University Press, 1977), pp. 4-7.

ได้อย่างหนึ่งต้องตรงกัน และเป็นการใช้พลังของกลุ่ม แสดงอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ในการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ

๒.๑ การเดินขบวนหรือการชุมนุมประท้วง ซึ่งอาจจะเป็นการต่อต้านคัดค้าน นโยบาย การกระทำของรัฐหรืออาจเป็นการสนับสนุนนโยบายหรือโครงการของรัฐก็ได้

๒.๒ การก่อความวุ่นวายทางการเมือง เช่น การนัดหยุดงาน การงดให้ความร่วมมือกับรัฐบาล ซึ่งเป็นวิธีการแสดงออกของประชาชนที่เป็นการไม่เชื่อฟังอำนาจรัฐหรือการปฏิบัติที่ละเมิดต่อกฎหมายโดยอ้างความบกพร่องของรัฐบาลเป็นเหตุการณ์มีส่วนร่วมในลักษณะนี้^{๑๖}

การมีส่วนร่วมทางการเมือง จะพิจารณาเฉพาะการกระทำหรือกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องกฎหมายเท่านั้น ที่กล่าวถึงเช่นนี้ ย่อมเป็นไปแล้วแต่นักวิชาการแต่ละท่านจะเห็นไปในทางใด ได้แบ่งกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเสมอในระบบประชาธิปไตยและมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองสูงมาก เนื่องจากการเลือกตั้งนี้ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความนิยมสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนของประชาชน หรือเป็นแรงกดดันที่ประชาชนแสดงออกให้รัฐบาล/ผู้นำทางการเมืองเห็นว่าจำต้องปรับนโยบาย/การดำเนินงานบางประการ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนต่อไป อย่างไรก็ตาม การลงคะแนนเสียงของบุคคล อาจจะมีได้เป็นไปโดยเหตุด้วยผลดังกล่าวข้างต้น โดยอาจจะเป็นไปเพื่อตอบสนองความสัมพันธ์เชิงการอุปถัมภ์กัน หรือเป็นการตัดสินใจตามกระแสของสังคม หรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดการตัดสินใจของตนก็ได้ กระนั้น เรายังยอมรับว่าการเลือกตั้ง เป็นวิถีทางทางการเมืองอันหนึ่ง ที่นำไปสู่การเป็นตัวแทนของประชาชน (Popular Agency)

๒. การรณรงค์หาเสียง เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเท่ากับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนสามารถแสดงอิทธิพลต่อผู้นำโดยการกำหนดคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรายใดรายหนึ่งได้ก่อนเป็นการล่วงหน้า

๓. การติดต่อขั้นต้นของประชาชน เป็นการติดต่อเผชิญหน้ากันของบุคคลที่มีต่อหน่วยงานรัฐบาลด้วยตนเอง และเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับเวลา เป้าหมาย รวมทั้งเนื้อหาสาระในการเข้ามีส่วนร่วมด้วยตัวของเขาเอง จึงสามารถคาดหวังในผลประโยชน์ได้มาก แต่นั่นว่ามีอิทธิพลต่อรัฐบาลเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นการกระทำของคนจำนวนน้อย กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่การร้องเรียนต่อหน่วยงานราชการเพื่อให้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน

^{๑๖} จันทนา สุทธิจารี, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๔๑๒-๔๑๔.

๔. การรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างขององค์กรหรือกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม เป็นกิจกรรมที่บุคคลร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจกระทำกิจกรรมภายในองค์กรที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้การมีส่วนร่วมแบบนี้ถือว่าส่งอิทธิพลต่อรัฐบาลมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วม^{๑๗}

จะเห็นได้ว่า สิ่งที่ดีถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) กิจกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนหรือกลุ่มคน

๒) การกระทำกิจกรรมหรือความเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นไปเพื่อสร้างแรงกดดันหรือส่งอิทธิพลผลกระทบต่อรัฐบาล ผู้นำรัฐบาลหรือผู้ใช้อำนาจทางการเมืองในอันที่จะให้ได้มาซึ่งผลผลิต เช่น การกำหนดนโยบาย มาตรการแนวทางของภาครัฐ เป็นต้น จากระบบการเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของคนหรือกลุ่มคนนั้น แต่ในทางหนึ่ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจกำหนดหรือเกิดขึ้นโดยรัฐหรือฝ่ายผู้ใช้อำนาจทางการเมือง ในลักษณะของการบังคับ การปลุกกระดม หรือการชี้แนะจากรัฐ เพื่อให้ประชาชนกระทำการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ก็ได้

๓) การกระทำกิจกรรมหรือความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น อาจจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรเป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่ละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย หรือไม่ละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนตามที่กล่าวเช่นนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเข้าร่วมประท้วงโครงการพัฒนาของรัฐที่มักปรากฏให้เห็นทั่วไป จะนับว่าเป็นกระบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่สมควรจะเป็นก็ต่อเมื่อเป็นการประท้วงด้วยบรรยากาศที่เป็นสมานฉันท์ปราศจากการใช้ความรุนแรงเป็นกลไกเพื่อบรรลุความสำเร็จ ซึ่งเป็นเครื่องวัดระดับของการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นรูปแบบที่ประชาชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสมัครใจ ปราศจากการบังคับปลุกกระดม หรือการชี้แนะจากรัฐ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำของมวลชนระดับล่างเพื่อหวังผลที่จะให้มีอิทธิพลต่อการกระทำของรัฐบาล

ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เป็นการกระทำที่ประชาชนเข้าร่วมสนับสนุนรัฐบาล เช่น การปลุกกระดมนักเรียนนักศึกษาและประชาชนให้ร่วมชุมนุมสนับสนุนรัฐบาลกรณีการเรียกร้องดินแดน หรือกรณีการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจใน และรวมไปถึงการที่รัฐบาลเร่ง

^{๑๗}Nie, N. H. and S. Verba, Political Participation in Fred G. and W. N. Pols by (EDS.)

Handbook Political Science: Non Government Politic, อ่างใน มยุรี ถนอมสุข, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๔.

ระดมกำลังความร่วมมือในการพัฒนาประเทศตามโครงการของรัฐ เช่น อาสาสมัครเยาวชนเพื่อพัฒนาชนบท เป็นต้น ซึ่งก็ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังสามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถและการจัดการและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นจะมีความสำคัญและจำเป็นมาก ตั้งแต่การคัดเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ บริหารกิจการสาธารณะของท้องถิ่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เช่น พุดคุยกันทางการเมือง การเขียนบทความหรือจดหมายแสดงความคิดเห็นทางหนังสือพิมพ์ การร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการสนทนาการเมืองทางโทรทัศน์ เป็นต้น

รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ยังเป็นปัจจัยชี้วัดระดับความเป็นประชาธิปไตยของระบบการเมืองนั้น ๆ อีกด้วย^{๑๔}

ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมยึดหลักพื้นฐานว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนใช้อำนาจได้เสมอ แม้ว่าได้มอบอำนาจให้กับผู้แทนของประชาชนไปใช้ในฐานะที่เป็นตัวแทนก็ตาม แต่ประชาชนก็สามารถเฝ้าดู ตรวจสอบ ควบคุมและแทรกแซงการทำงานที่ของตัวแทนของประชาชนได้เสมอ” ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกได้เป็น ๔ ลักษณะ คือ

๑. การเรียกอำนาจคืนโดยการถอดถอน/ปลดออกจากตำแหน่ง เป็นการควบคุมการใช้ อำนาจของผู้แทนของประชาชนในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทนประชาชน ถ้าหากผู้แทนของประชาชนใช้อำนาจในฐานะ “ตัวแทน” มิใช่เป็นไปเพื่อหลักการที่ถูกต้องหรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริง กลับเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ มีการทุจริตหรือกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย สามารถเรียกร้องอำนาจที่ได้มอบไปนั้นคืนกลับมาโดยการถอดถอน/ปลดออกจากตำแหน่งได้

๒. การริเริ่มเสนอแนะ เป็นการทดแทนการทำงานที่ของผู้แทนของประชาชนหรือเป็นการเสริมการทำงานที่ของตัวแทนประชาชน ประชาชนสามารถเสนอแนะนโยบาย ร่างกฎหมาย รวมทั้งมาตรการใหม่ ๆ เองได้ หากว่าตัวแทนของประชาชนไม่เสนอหรือเสนอแล้วไม่ตรงกับกับความต้องการของประชาชน

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑๓.

๓. การประชาพิจารณา เป็นการแสดงออกของประชาชนในการเฝ้าดู รวมทั้งตรวจสอบ และควบคุมการทำงานของตัวแทนประชาชน ในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหารเตรียมออกกฎหมายหรือกำหนดนโยบายหรือมาตรการใด ๆ ก็ตาม อันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่หรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถที่จะเรียกร้องให้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงและผลดีผลเสียก่อนออกหรือบังคับใช้กฎหมาย นโยบายหรือมาตรการนั้น ๆ

๔. การแสดงประชามติ ประชาชนสามารถแสดงประชามติได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายสำคัญหรือการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก เช่น การรับร่างรัฐธรรมนูญ การขึ้นภาษี การสร้างเขื่อนหรือโรงไฟฟ้า เป็นต้น ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย สามารถเรียกร้องให้รัฐบาลรับฟังมติของประชาชนเสียก่อนที่จะตรากฎหมายหรือดำเนินการสำคัญ ๆ โดยการจัดให้มีการลงประชามติเพื่อถามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ อันจะเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้าย^{๑๙}

ในการพิจารณาถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นหากพิจารณาถึงการกระทำ ที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็อาจแยกได้ถึง ๑๐ กรณี

๑. การมีส่วนร่วมที่หมายถึง การกระทำในการสนับสนุนหรือการกระทำ ในการเรียกร้อง กับผู้นำของรัฐบาลในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือในระบอบเผด็จการก็ได้ เช่น การออกเสียงประชามติ การร่วมชุมนุม เห็นด้วยกับการกระทำของรัฐบาล เพื่อแสดงการสนับสนุนของมหาชนหรือเพื่อแสดงว่ารัฐบาลมีความชอบธรรมทั้ง ๆ ที่บางที่ประชาชนก็ไม่อาจเลือกทางอื่นได้

๒. การมีส่วนร่วมที่หมายถึง ความพยายามที่สำเร็จในการสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือในการเลือกผู้นำรัฐบาล เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

๓. การมีส่วนร่วมที่หมายถึง การกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กำหนดไว้ในตัวบทกฎหมาย เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การร่วมชุมนุมการยื่นข้อเรียกร้องและการวิ่งเต้นในเรื่องต่างๆ ที่เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น การกระทำ เหล่านี้จะต้องไม่ขัดกับกฎหมาย

๔. การมีส่วนร่วมที่หมายถึง วิธีการมีตัวแทน (Representation) ซึ่งตามความหมายนี้ผู้ที่เห็นด้วยก็คือพวกที่เชื่อในระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน พวกที่ไม่เห็นด้วยก็คือพวกที่นิยมแบบประชาธิปไตยโดยตรง

๕. การมีส่วนร่วมอาจหมายถึง ความรู้สึกผิดแผกแปลกปลอม (Alienation) ด้วยว่าความรู้สึกนี้ทำให้ขาดความสนใจ และขาดการกระทำได้ เพราะการไม่กระทำที่มาจากความรู้สึกผิดแผกแปลกปลอมนี้อาจก่อให้เกิดผลตามมาแต่ปัญหาก็คือให้คิดว่าจะยึดถือปฏิบัติอย่างไรในการที่จะถือว่าการไม่กระทำอื่นใด ซึ่งเนื่องมาจากความรู้สึกผิดแผกแปลกปลอมเป็นการมีส่วนร่วมแต่การไม่กระทำในกรณีอื่น ๆ ไม่เป็นการมีส่วนร่วม

^{๑๙} จันทนา สุทธิจารี, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน, หน้า ๔๑๐.

๖. การมีส่วนร่วมนั้นนอกจากจะหมายถึง การกระทำของพวกที่มีความตื่นตัวทางการเมืองมาก ๆ อย่างคนที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งหรือพวกที่เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแล้วยังหมายรวมไปถึงการกระทำ ที่แสดงถึงการตื่นตัวทางการเมืองน้อยด้วย เช่น พวกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงแต่ชอบถกเถียงพูดจาเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน

๗. มีคนมองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมักเป็นเรื่องของความต่อเนื่องกระนั้นก็ตามก็ยังหมายรวมถึงการกระทำทางการเมืองที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวและมีความรุนแรงเข้าไว้ด้วย เช่น การจลาจลจู่โจม

๘. การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ว่าจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองนั้นก็ดูได้ไปถึงการกระทำที่ต้องการไปมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการและการดำเนินการของข้าราชการด้วยเหมือนกัน

๙. การมีส่วนร่วมมีบางคนก็มองเพียงการกระทำที่จะมีผลต่อการดำเนินการทางการเมืองระดับชาติเท่านั้นเองที่จริงได้รวมไปถึงการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อการเมืองระดับท้องถิ่นด้วย

๑๐. การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นได้จับอยู่ที่การปฏิบัติทางการเมือง ซึ่งอะไรจะเป็นการปฏิบัติทางการเมืองนั้นก็เป็นเรื่องที่อาจต่างกันได้ตามกาลเทศะ หรือในถิ่นหนึ่งดินแดนหนึ่งอาจถือว่าเป็น แต่ในอีกถิ่นหนึ่งดินแดนหนึ่งอาจไม่ถือว่าเป็นก็ได้^{๒๐}

ปัจจัยการทำตามใจตนเอง ทั้งนี้การได้ดำเนินการหรือการได้ปฏิบัติตามที่ตนเองปรารถนา นับเป็นการให้อิสระเสรีภาพของการตัดสินใจ โดยเฉพาะห้วงแห่งกระแสนิยมในประชาธิปไตยที่มีการเรียนรื่อง สิทธิ เสรีภาพ เสมอภาคอย่างเป็นวงกว้าง มีผลกระทบต่อชีวิตและจิตใจของประชาชนจนเกิดแนวคิดทางการเมืองแบบเสรีนิยม คือ ความมีอิสระเสรีภาพ การได้กระทำตามใจตนเองสอดคล้องกับหลักการแห่งเสรีภาพ ดังนั้นการมีเสรีภาพในการกระทำใด ๆ ย่อมมีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั่นเอง^{๒๑}

การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่การสนับสนุน และการแสดงออกต่าง ๆ ที่แสดงเจตนารมณ์และเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมให้ประชาชนสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมื่อบุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา การแสดงออกเช่นนั้นได้ ย่อมต้องอาศัยขั้นตอนของการเกิดอย่างเป็น กระบวนการมาก่อนทั้งสิ้น และในกระบวนการเกิดพฤติกรรมทั้งหมดนี้ เราอาจแยกออกเป็นกระบวนการย่อยได้อีกอย่างน้อย ๓ กระบวนการ คือ

^{๒๐}ไชยสิทธิ์ พรหมอนันต์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นพิเศษ : ศึกษาเฉพาะกรณี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๔).

^{๒๑}สัญญา เคนาภูมิ, “อิทธิพลของอรรถประโยชน์ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประเทศไทย”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐) : ๑๗-๓๘.

๑. กระบวนการรับรู้ (Perception Process) กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารสัมผัสจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงการที่รู้สึก (Sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้น ๆ ด้วย

๒. กระบวนการคิดและเข้าใจ (Cognition Process) กระบวนการนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการทางปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำลองจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วยการรับสัมผัส การรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและเข้าใจนี้ เป็นระบบการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายในทางจิตใจ

๓. กระบวนการแสดงออก (Spatial Behavior Process) หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้และการคิดและเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้ นั้น ๆ แต่ยัง มิได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert Behavior) แต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตได้^{๒๒}

โดยพิจารณาลักษณะของการกระทำทางการเมือง (Characteristics of Specific Political Acts) จากพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ ดังนี้

๑. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง การที่บุคคลจะแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองจากสิ่งแวดล้อมมากพอสมควรจนกระทั่งเกิดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง บุคคลที่คาดหวังว่าจะสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีความพยายามเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการเมือง

๒. การใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยทั่วไปการที่ประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้ผู้สมัครต้องแสดงความรู้ ความสามารถ และการเป็นคนมีคุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติจากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๓. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง โดยธรรมชาติของมนุษย์จะให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตน ดังนั้นบุคคลที่คิดว่าตนไม่ได้รับประโยชน์อย่างใดจากระบบการเมือง ก็จะไม่สนใจการเมือง แม้กระทั่งการพูดคุยทางการเมือง โดยเฉพาะการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองที่จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นระดับความสนใจเกี่ยวกับการริเริ่มพูดคุยทางการเมืองจึงแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

๔. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน การแสดงออกในการชักจูงให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลที่ตนสนับสนุนคล้ายกับการเป็น “หัวคะแนน” ของผู้แข่งขันทางการเมือง เป็นการ

^{๒๒}สุรางค์ โค้วตระกูล, จิตวิทยาการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖.

แสดงออกถึงความผูกพันทางการเมืองที่ชัดเจนมากกว่าการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพูดคุยทางการเมือง ทั้งนี้เพราะได้แสดงความคิดเห็นด้วยและเชื่อว่าผู้ที่สนับสนุนจะเป็นผู้นำทางการเมืองที่ดี

๕. การติดกระดุมหรือติดสติ๊กเกอร์ เป็นการแสดงออกอย่างเปิดเผยให้บุคคลทั่วไปรู้ว่าตนให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใด เพราะการติดกระดุมเป็นสัญลักษณ์ของพรรคย่อมเป็นการประกาศตนในฐานะผู้สนับสนุน การกระทำนี้อาจมีผลในการโน้มน้าวผู้ใกล้ชิดที่ยังไม่ได้ตัดสินใจให้เข้าร่วมสนับสนุนเช่นเดียวกับตนได้

๖. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การกระทำทางการเมืองในลำดับนี้ แสดงว่าบุคคลได้เพิ่มระดับความสนใจทางการเมืองขึ้น จนถึงอยากจะสัมผัส พูดคุย โดยอาจจะเสนอแนะข้อคิดเห็น การส่งจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ หรือการพูดคุยโดยตรงอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจทางการเมือง จนเปลี่ยนฐานะจาก ผู้สนใจให้การสนับสนุนไปสู่การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง

๗. การบริจาคเงิน แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการสนับสนุนอย่างจริงจังและอาจพัฒนาไปสู่การเป็นผู้เข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองโดยตรงในฐานะสมาชิกพรรค

๘. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เป็นการแสดงออกถึงความเห็นพ้องและความผูกพันที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เป็นการแสดงออกถึงการสังกัดกลุ่มอย่างชัดเจน

๙. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง เป็นกิจกรรมสำคัญในการขยายความสนับสนุนจากประชาชนให้มีความกว้างขวางและทั่วถึง ซึ่งมีหลายกรณี อาทิเช่น การพิมพ์จดหมาย การส่งจดหมาย การติดโปสเตอร์หรือการเคาะประตูบ้านเพื่อชักจูงประชาชนให้ช่วยสนับสนุนหรือการร่วมโฆษณาชักจูงประชาชนด้วยการให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ประชาชน

๑๐. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองอย่างชัดเจนว่าตนเองสังกัดพรรคใด ซึ่งลักษณะสำคัญของการเป็นสมาชิก คือ การจ่ายเงินบำรุงพรรค การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรค

๑๑. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค เพื่อประชุมวางแผนกลยุทธ์ของพรรค โดยทั่วไปต้องผ่านการเป็นสมาชิกที่มีบทบาทสำคัญของพรรค จนพรรคไว้วางใจและเชื่อมั่นว่าจะสามารถสร้างความแข็งแกร่ง จนสามารถเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองได้

๑๒. การร่วมระดมทุน ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถบริจาคทรัพย์เพื่อร่วมสนับสนุนการแข่งขันทางการเมืองได้ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มียุทธูปถัมภ์ต่อการตัดสินใจของนักการเมือง

๑๓. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง บุคคลในระดับนี้ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างความประทับใจและความเชื่อมั่นต่อประชาชนได้

๑๔. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองในระดับสูงสุด ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการพัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมี

ความสุข จะทำให้พรรคได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ส่งผลต่อการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย ดังนั้น การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นบทบาทสำคัญสูงสุดของประชาชนที่มีต่อระบบการเมือง^{๒๓}

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลออกเป็น ๒ ประการ คือ

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ลักษณะของระบบสังคมและสภาพการณ์ทางการเมือง ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตของปทัสถานและทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่ เท่ากันเพราะบุคคลจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของ ตนเท่านั้น

๒. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล มี ๕ ประการด้วยกัน คือ พันธุกรรม แรงขับ ความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจและร่างกาย ความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน ปัจจัยส่วนบุคคลจึงถือเป็นปัจจัย ที่เอื้ออำนวยให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันออกไป

สาเหตุให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

๑. กระบวนการสร้างความทันสมัย (Modernization) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างสังคมดั้งเดิมกับสังคมทันสมัย กระบวนการนี้จะเป็นผลให้สังคมดั้งเดิมแปรเปลี่ยนไป ระดับการศึกษาสูงขึ้น ความคาดหวัง ความทะเยอทะยานของคนเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันในสังคมที่ระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่ากระบวนการ Social Mobilization แล้วความคับข้องใจ ก็จะเกิดขึ้น และถ้าความคับข้องใจ เหล่านี้ไม่สามารถถูกขจัดไปได้แล้ว ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

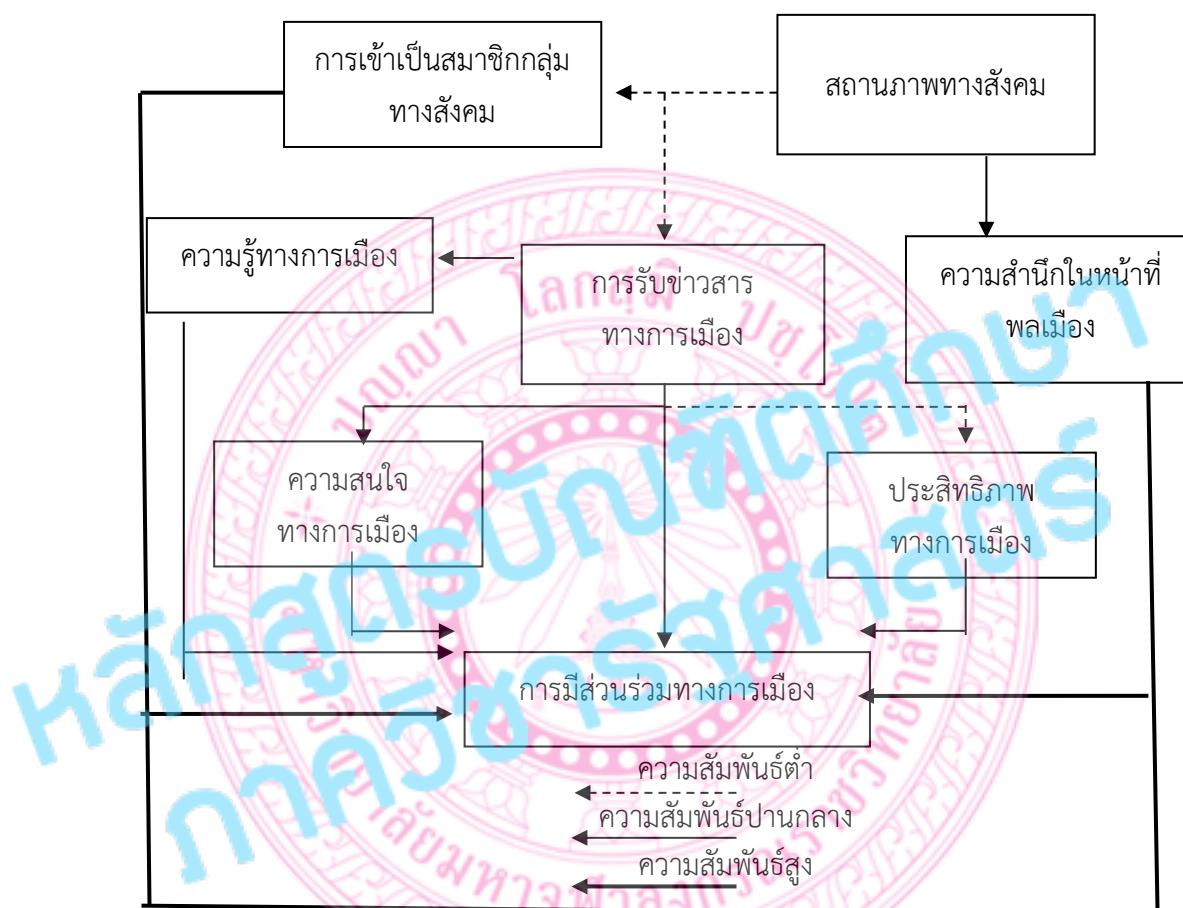
๒. การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างชนชั้นทางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลโดยตรง จากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และมีส่วนเชื่อมโยงให้ประชาชนไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นอีก ด้วย ดังนั้นเมื่อโครงสร้างชนชั้นของคนเปลี่ยนไปจะเป็นผลให้ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองของ คน เปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ

- ๑) มีความสำนึกในหน้าที่ของราษฎรมากขึ้น
- ๒) ได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้น
- ๓) ตระหนักในผลกระทบที่นโยบายของรัฐพึงมีต่อตนเองยิ่งขึ้น

^{๒๓} สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๓๘๗-๓๘๘.

๔) มีความสำนึกในฐานะที่เป็นสัตว์ทางการเมือง^{๒๔}

จากพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นผลให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น การศึกษา ของ Nie and Prewitt ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสามารถเสนอเป็นแผนตาม แผนภาพที่ ๒.๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวคิดของ Nie, Prewitt^{๒๕}

^{๒๔}Nie and Prewitt, อังโน สิทธิพันธ์ พุทธหิน, **ทางเลือกที่ไม่ง่ายนัก : การมีส่วนร่วมในการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๙), หน้า ๓๐.

^{๒๕}Nie N., Powell, B. and Prewitt, K., “ Social Structure and Political Participation: Developmental Relationships, Part I. ”, **American Political Science Review**, Vol 63 No 3, (June 1969): 361- 378.

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะมีทั้งที่เป็น ปัจจัยในทางอ้อม เช่น สถานภาพทางสังคม ปัจจัยทางตรง เช่น การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และในบางกรณีทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การรับข่าวสารทางการเมือง

๓. อิทธิพลของปัญญาชนและการคมนาคมสื่อสารแบบใหม่ ในสังคมที่เกิดใหม่หลาย ประเทศที่นักศึกษา ปัญญาชนได้เข้าไปมีบทบาทที่สำคัญในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น ตุรกี เกาหลีใต้ และประเทศไทย ในช่วง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้น พวกนี้ยังมีส่วน กระตุ้นให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ในฐานะราษฎร เช่น โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยของศูนย์ นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย โดยการสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในปี ๒๕๑๗ เป็นต้น นอกจากนี้อิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ยังมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างยิ่ง ในบางสังคมจะใช้สื่อมวลชนเหล่านี้เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อบ้างเพื่อให้การ อบรมทางการเมืองแก่สมาชิกของสังคม ที่สำคัญก็คือสื่อมวลชนเหล่านี้เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ปกครอง และผู้ถูกปกครอง ถ้าผู้ปกครองไร้ประสิทธิภาพ ไม่สนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกก็จะเป็นผล ให้ข้อเรียกร้องเพิ่มมากขึ้นด้วย

๔. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง ก็ถือเป็นสาเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การมี ส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา การขัดแย้งนี้มักจะเป็นความ ขัดแย้งระหว่างผู้นำที่อยู่ในอำนาจ ซึ่งไม่ต้องการที่จะให้ผู้นำใหม่ที่มีหัวคิดก้าวหน้าเข้าไปมีส่วนร่วม ทางการเมือง เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชนให้ประชาชนเกลียดชัง ระบบการเมืองที่เป็นอยู่ สร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองแบบใหม่ที่อ้างว่าสามารถให้ความ ยุติธรรมกว่าเดิม การขัดแย้งกันนี้ก็จะนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการใช้กำลัง รุนแรง

๕. รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของสังคม มากยิ่งขึ้น ก็นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญอันจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ใน ระบบสังคมแบบดั้งเดิมนั้นเรื่องราวในสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ กระบวนการ ประเพณี และความเชื่อมมาย เช่น เชื่อว่าฐานะความเป็นอยู่ของคนนั้นมาจากผลกรรม ในอดีต ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมักจะได้รับการแก้ไขกันเอง และมองว่ารัฐบาลเป็นเรื่องของคนชั้นสูง ในต่อมาระบบการเมืองทันสมัยมากขึ้น ความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องมาออกกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ก็ยิ่ง มากขึ้น^{๒๖}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การ เดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือก อุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น พฤติกรรมทาง

^{๒๖}สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา, หน้า ๔๕.

การเมืองที่มีลักษณะเด่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกระบวนการต่าง ๆ พฤติกรรมทางการเมือง ในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น พฤติกรรมทางการเมืองที่มีลักษณะเด่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกระบวนการต่าง ๆ

ตารางที่ ๒.๒ อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อนุสรณ์ ลิ้มมณี และ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ	อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้ ๑. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนในสังคมอื่น ๒. อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม วัดได้จาก อาชีพ รายได้ และการศึกษา ๓. อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง สืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม ๔. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๕. อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง
ไชยสิทธิ์ พรหมอนุมัติ	การมีส่วนร่วมที่ หมายถึง การกระทำในการสนับสนุนหรือการกระทำกับผู้นำของรัฐบาล ในการสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือการเลือกผู้นำรัฐบาล การกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กำหนดไว้ในตัวบทกฎหมาย
Nie, N. H. and S. Verba	การมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๒. การรณรงค์หาเสียง เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเท่ากับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๓. การติดต่อขั้นต้นของประชาชน ๔. การรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างขององค์กร

ตารางที่ ๒.๒ อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จันทนา สุทธิจารี	ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย สามารถเรียกร้องให้รัฐรับฟังมติของประชาชนเสียก่อนที่จะตรากฎหมายหรือดำเนินการสำคัญ ๆ โดยการจัดให้มีการลงประชามติเพื่อถามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ อันจะเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้าย
สัญญา เคนาภูมิ	การมีเสรีภาพในการกระทำใด ๆ ย่อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
สุรางค์ ไคว์ตระกูล	กระบวนการเกิดพฤติกรรม ๓ กระบวนการ คือ ๑. กระบวนการรับรู้ ๒. กระบวนการคิดและเข้าใจ ๓. กระบวนการแสดงออก
สิทธิพันธ์ พุทธหนู	สาเหตุให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ๑. กระบวนการสร้างความทันสมัย ๒. การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างชนชั้นทางสังคม
สมบัติ อารังธัญวงศ์	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ๑. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ๒. การใช้สิทธิเลือกตั้ง ๓. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง ๔. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน ๕. การติดกระดุมหรือติดสติกเกอร์ ๖. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง ๗. การบริจาคเงิน ๘. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง ๙. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง ๑๐. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง ๑๑. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค ๑๒. การร่วมระดมทุน ๑๓. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง ๑๔. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ตารางที่ ๒.๒ อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จันทนา สุทธิจารี	ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย สามารถเรียกร้องให้รัฐรับฟังมติของประชาชนเสีย ก่อนที่จะตรากฎหมาย หรือดำเนินการสำคัญ ๆ โดยการจัดให้มีการลงประชามติเพื่อถามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ อันจะเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้าย

๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมและกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนี้

ทฤษฎีปัจจัยกำหนด (Deterministic Theories)

ทฤษฎีปัจจัยกำหนดมีแนวความคิดพื้นฐานว่า ปัจจัยทางสังคมเป็น ตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมที่เป็น ภูมิหลังของคน มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง แนวความคิดหลักของทฤษฎีนี้ ได้แก่ ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม (Social Forces) และทฤษฎีสถาน (Field Theory) ซึ่งเป็น ทฤษฎีเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบของพฤติกรรม แนวทางศึกษานี้ได้นำแนวความคิดทางสังคมวิทยาเรื่องสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของบุคคล (SES: Socio Economic Status) ที่ว่าฐานะตำแหน่งทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความแตกต่างในพฤติกรรมของคนมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมือง ฐานะตำแหน่งดังกล่าวอาจได้มาโดยกำเนิด เช่น เพศ ตระกูล หรือได้มาจากการกระทำขึ้นมาในภายหลัง เช่น ความร่ำรวย ระดับการศึกษา โดยสรุป ในสังคมจึงประกอบด้วยชนชั้นทางสังคม ชนชั้นดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงของบุคคล ซึ่งบุคคลต่างชนชั้นกันจะมีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยการสันนิษฐานเบื้องต้น เชื่อว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมเหมือนกัน มักจะได้รับประสบการณ์และการอบรมกล่อมเกลาที่คล้ายคลึงกัน เพราะฉะนั้นจึงมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าคล้ายคลึงกัน ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่อยู่ในสถานภาพทาง เศรษฐกิจสังคมแตกต่างกันจะถูกหล่อหลอมโดยประสบการณ์ให้มีบุคลิกภาพ ทัศนคติ แรงจูงใจ และความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น บุคคลจะแสดงออกในแบบแผนที่แตกต่างกัน

นักรัฐศาสตร์ได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมือง โดยมุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของบุคคล เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ อาศัย แนวทางการศึกษาแบบนี้เชื่อว่า กลุ่มทางสังคมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมทางการเมือง โดยให้ข้อสรุปไว้เป็นกฎว่า บุคคลมีความนึกคิดทางการเมืองตามฐานะทาง

เศรษฐกิจสังคมของตน การตัดสินใจของบุคคลเป็นไปตามคุณลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของเขามีใช้ เพราะประเด็นปัญหาทางการเมือง^{๒๗}

ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกิริยาของความสำนึก ตรรกะตรงของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อ นโยบายของพรรคการเมือง สภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และค่าบริหารการเลือกตั้ง ลักษณะเหล่านี้ เป็นเหมือนกรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เหมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางด้านเศรษฐศาสตร์^{๒๘}

แนวทางศึกษาพฤติกรรมการเมืองแนวความสำนึกเชิงเหตุผลนี้ได้นำความคิดทาง เศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยความชอบด้วยเหตุผลของมนุษย์เศรษฐกิจ (Economic Man) มาใช้ศึกษาการ ตัดสินใจทางการเมือง แนวทางศึกษานี้เห็นว่าความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลในเชิงต้นทุนและ ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Cost-Benefit) เป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการเมือง ตัวแบบนี้จึงมีชื่อ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ตัวแบบการเลือกโดยเหตุและผล” มุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์ดังกล่าวนี้ตั้งอยู่บน ฐานคติที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. แนวทางศึกษานี้ถือว่าการลงคะแนนเสียงเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือ เป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจลงคะแนนของผู้ลงคะแนนเสียง จะพิจารณาจาก ผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

๒. แนวทางศึกษานี้ให้ความสำคัญกับเป้าหมายทางการเมืองกล่าวคือ การลงคะแนน เสียงของผู้ลงคะแนนเสียงนั้น จะมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง

๓. แนวทางศึกษานี้ถือว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียง ผู้ลงคะแนนจะกระทำอย่าง ละเอียดรอบคอบ ระมัดระวังโดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ^{๒๙}

ตามแนวทางศึกษานี้ผู้ลงคะแนนเสียงถือเป็นผู้มีเหตุผล (Rational Voter) กล่าวคือ เมื่อ ผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ ผู้ลงคะแนนเสียงจะกำหนดจุดมุ่งหมายหรือ หลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจมากที่สุด เมื่อผู้ลงคะแนนได้รับข่าวสาร ต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ผู้ ลงคะแนนก็จะประเมินข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัคร รับเลือกตั้งสังกัดอยู่ว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ที่ตนกำหนดไว้หรือไม่ และลงคะแนน ให้กับผู้สมัครที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตนมากที่สุด โดยที่ผู้ลงคะแนนบางคนให้ ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและบางคนให้ความสำคัญกับนโยบายของ

^{๒๗} ทิตยา สุวรรณะชญ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๓๘.

^{๒๘} V.O. Key, The Responsible Electorate: Rationality in Presidential Voting 1939-1960, อ้างใน ทิตยา สุวรรณะชญ, สังคมวิทยา, หน้า ๓๙.

^{๒๙} Martin Harrop and William L. Miller, Elections and Voters: A Comparative Introduction, (Basingstoke: Macmillan, 1987), p. 87

พรรคการเมือง กล่าวโดยย่อว่า ผู้ลงคะแนนเสียงรู้ว่าผลประโยชน์ของตนเองคืออะไร สามารถประเมินได้ว่าผู้สมัครจะให้ประโยชน์แก่ตนเพียงใด และลงคะแนนเสียงตามผลที่ได้ประเมินนั้น ผู้ลงคะแนนจะลงคะแนนเมื่อการลงคะแนน นั้นให้ผลลัพธ์คุ้มค่ากับการลงทุน^{๓๐}

แนวความคิดและตั้งสมมติฐานของแนวการวิเคราะห์การตัดสินใจ ว่าทุกคนเป็นผู้มีเหตุผล ดังนั้นทุกคนจะตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเสมอ โดยได้เสนอนิยามการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลไว้ดังนี้

๑. สามารถตัดสินใจได้เสมอเมื่อเผชิญกับทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจ
๒. มีการจัดลำดับทางเลือกต่าง ๆ ไว้ตามลำดับความสำคัญในทัศนะของผู้ตัดสินใจ
๓. การจัดลำดับนี้มีการสับเปลี่ยนลำดับก่อนหลังได้
๔. ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางที่จัดลำดับไว้สูงสุดเสมอ
๕. ในสถานการณ์เหมือนกัน การตัดสินใจจะเหมือนกันเสมอไป^{๓๑}

กล่าวได้ว่า ความชอบด้วยเหตุผลเป็นเรื่องราวของกระบวนการปฏิบัติ คือ ผู้ตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมที่สุดตามลักษณะค่านิยมหรือเป้าหมายของเขา โดยเลือกจากทางเลือกที่จัดลำดับไว้สูงสุด ส่วนผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรหรือบรรลุเป้าหมายตามที่ผู้ตัดสินใจ มุ่งหวังหรือไม่นั้นมิใช่เรื่องสำคัญ อย่างไรก็ตามเป้าหมายของการตัดสินใจจะต้องเป็นเป้าหมายทางการเมืองจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจที่เป็นเหตุเป็นผลทางการเมือง การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคนจะปฏิบัติอย่างสมเหตุสมผล โดยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับ ผลประโยชน์และค่านิยมของตนเองมากที่สุด การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดก็โดยคาดหวังว่า ตนจะได้รับประโยชน์หากพรรคการเมืองนั้นได้เป็นรัฐบาล การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังกล่าวเรียกว่า “Rational Voter Model” ซึ่งเป็นตัวแบบของการลงคะแนนเสียงเพื่อผลประโยชน์ของผู้ลงคะแนนเสียงเอง นั่นคือ ผู้ลงคะแนนเสียงจะต้องตัดสินใจว่า จะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่ และลงให้ใครตามเหตุผลของตน ทั้งนี้โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมใดจะก่อผลประโยชน์ให้ตนมากกว่ากัน ซึ่งตามปกติจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายใกล้เคียงกับตนเองที่สุด^{๓๒}

^{๓๐} วิจิตร เกิดน้อย, “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓), หน้า ๑๘.

^{๓๑} Anthony Downs, *An Economic Theory of Democracy*, (New York: Harper & Row, 1957), p. 6.

^{๓๒} Richard G. Niemi and Herbert F. Weisberg, *Controversies in Voting Behavior*, (Washington D.C.: Congressional Quarterly, 1984), pp. 11-13.

สรุปได้ว่า จากทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม ผู้ลงคะแนนเสียงถือเป็นผู้มีเหตุผล เพราะมีการตัดสินใจ ที่ตนเองได้กำหนดจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจมากที่สุด ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีเหตุผลและความจำเป็นในการเลือกตั้งที่ต่างกัน

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จิตยา สุวรรณะชญ	ทฤษฎีปัจจัยกำหนดมีแนวความคิดพื้นฐานว่า ปัจจัยทางสังคมเป็น ตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการเมือง ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมที่เป็นภูมิหลังของคนมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการเมือง
Richard G. Niemi and Herbert F. Weisberg	การลงคะแนนเสียงเพื่อผลประโยชน์ของผู้ลงคะแนนเสียงเอง นั่นคือ ผู้ลงคะแนนเสียงจะต้องตัดสินใจว่า จะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่ และลงให้ใครตามเหตุผลของตน โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมที่ให้ผลประโยชน์มากกว่ากัน
Martin Harrop and William L. Miller	ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกิริยาของความสำนึกของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมือง ตั้งอยู่บนฐานคติที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑. การลงคะแนนเสียงเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือเป้าหมายของประชาชน ๒. เป้าหมายทางการเมือง คือ การลงคะแนนเสียงมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง ๓. การตัดสินใจลงคะแนนเสียง จะกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ ระมัดระวังโดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ
Anthony Downs	พฤติกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้งก็คือพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่การเลือกรัฐบาล แต่ลักษณะการลงคะแนนเช่นนี้ไม่ชอบด้วยเหตุผล เพราะผู้ตัดสินใจสับสนระหว่างเป้าหมายทางการเมืองกับเป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง คือใช้กลไกทางการเมือง (ลงคะแนนเสียง) ไปสู่เป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิจิตร เกิดน้อย	ผู้ลงคะแนนบางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและบางคนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๒.๓.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ถือว่าเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน ได้แก่ การให้สิทธิพลเมืองทุกคนเป็นผู้มีส่วนร่วมลงคะแนนเสียงเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวในรัฐสภาและมติดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภาถือว่าเป็นความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน^{๓๓} การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งที่ให้สิทธิกับพลเมืองทุกคน โดยเสมอภาคกัน หมายถึง เสียงที่ทุกคนมีค่าเท่ากัน คือ ๑ คะแนนเสียง (One Man One Vote) ไม่ใช่ว่าคนมีอายุมากเกิน ๔๐ ปี มี ๒ คะแนนเสียง อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีเพียง ๑ คะแนนเสียงในระบอบประชาธิปไตยนั้น บุคคลทุกคนเมื่อคุณสมบัติครบถ้วน เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้วต่างก็มีสิทธิคนละ ๑ เสียงเท่ากันทั้งสิ้น ความสำคัญของการเลือกตั้งทางการเมือง นับที่สำคัญคือสามารถกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง^{๓๔} นอกจากนี้การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง ดังนี้ คือ

๑. สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง
๒. การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือผู้ปกครองเป็นไปโดยสันติทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน^{๓๕}
๓. ทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองรู้สึกเกิดความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายนั้นทั้งรัฐบาลพอที่จะเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะนี้เสริมความชอบธรรมแก่รัฐบาล

^{๓๓}สุชุม นวลสกุล, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๙.

^{๓๔}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, วัฒนธรรมการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๘๐.

^{๓๕}ทิพาพร พิมพิสุทธิ และ อนุสรณ์ ลีมมณี, พฤติกรรมการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗๒.

มากกว่าเพื่อการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล แต่เงื่อนไขที่ทำให้เกิดลักษณะทั้งสองอยู่ที่มีการเลือกตั้งโดยอิสระ^{๓๖}

การมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว และมีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลจริง ๆ โดยมีการลงคะแนนลับ และมีหลักประกันเพียงพอที่จะไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ว่าคุณเสียงให้กับผู้สมัครคนใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่ให้ลงคะแนนตามประสงค์ของผู้อื่น นอกจากนี้การอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิลงคะแนน ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อยในเรื่องของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย^{๓๗}

หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ประกอบด้วยหลักการ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง คือผู้เลือกตั้งจะต้องมีอิสระปราศจากอิทธิพลข่มขู่
๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา คือ ผู้ที่ได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศจะอยู่ในอำนาจในระยะเวลาที่กำหนดไว้เมื่อครบกำหนดก็ให้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ก็จะมีการเลือกตั้งขึ้นใหม่
๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หมายถึง การจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์
๔. หลักการออกเสียงโดยทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นพิเศษ
๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนมีคะแนนเสียงที่มีน้ำหนักเท่ากัน
๖. หลักการลงคะแนนเสียงลับ ซึ่งเป็นการให้เสรีภาพที่จะลงคะแนนโดยไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าเลือกใคร
๗. หลักการกำหนดอายุขั้นต่ำ การกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ด้วยเหตุผลที่ว่าทำให้ผู้มีอายุต่ำกว่า ที่กำหนดไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็อาจจะขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ทางการเมือง ซึ่งอาจจะทำให้การวินิจฉัยขาดเหตุผล
๘. หลักความเป็นพลเมืองเกือบทุกประเทศ จะมีการสงวนสิทธิการเลือกตั้งไว้แก่พลเมืองของตนเอง^{๓๘}

การเลือกตั้งถือเป็นเครื่องมือสำคัญของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ และมีผลกระทบต่อระบบการเมืองหลายประการ นอกเหนือจากการเป็นช่องทางในการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายผู้ปกครอง

^{๓๖}วิทยา สุจริตธนารักษ์, *ท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), หน้า ๕๕.

^{๓๗}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕.

^{๓๘}เมธา สดบรรทัด, *ประชาธิปไตยและหน้าที่ผู้แทนราษฎร*, (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์, ๒๕๑๗), หน้า ๔๙-๕๑.

๑. การเลือกตั้งช่วยแก้ไขความขัดแย้งและผ่อนคลายความตึงเครียด อันเนื่องมาจากความขัดแย้งที่รุนแรงไม่ว่าระหว่างรัฐบาล ฝ่ายค้าน ฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร หรือระหว่างฝ่ายผู้ปกครองกับฝ่ายที่ถูกปกครอง การจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่นั้น ก็จะช่วยถอดถอนความตึงเครียดทางการเมืองดังกล่าวได้

๒. การเลือกตั้งช่วยสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ในการหาทางออกให้กับการตัดสินใจในทางเลือกเกี่ยวข้องกับชะตากรรมของประเทศและประชาชน ในกรณีที่รัฐบาลเกิดความผิดพลาด ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของประเทศหรือดำเนินนโยบายในการบริหารประเทศหรือกรณีเรื่องสำคัญที่ชะตากรรมของประเทศชาติและประชาชนตกอยู่ในห้วงอันตรายไม่สามารถสร้างฉันทามติ ในการกำหนดทางเลือกได้โดยรัฐบาลเพียงลำพัง จึงจำเป็นต้องอาศัยอำนัตินำทางทางการเมืองของประชาชนเป็นเครื่องตัดสินใจ การตกลงใจแทนรัฐบาลและรัฐบาลขาดความเชื่อมั่นในความชอบธรรมทางอำนาจ การเลือกตั้งหรือเป็นการถ่ายโอนการยอมรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจไปให้กับประชาชนเป็นผู้ใช้โดยตรง

๓. การเลือกตั้งช่วยนำร่องทิศทางการเมือง ช่วยสร้างความสอดคล้องในการเปลี่ยนแปลงให้วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นกิจการทางการเมืองที่เชื่อมโยงการผลึกปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับผู้ปกครอง โดยที่ประชาชนเป็นฝ่าย ได้รับโอกาสในการแสดงออกถึงความต้องการใหม่ ๆ ขณะที่ผู้ปกครองก็ได้รับโอกาสในการริเริ่มสร้างสรรค์แนวทางใหม่ๆ ในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ไม่ว่าในเรื่องมาตรการนโยบาย หรือบุคลากรทางการเมืองที่ผ่านการคัดสรรจากกระบวนการแข่งขันที่ทำให้เกิดการผลัดซ้ำ ซึ่งผลผลิตใหม่ๆ ทางการเมืองที่แตกต่างไปจากเดิมโดยเฉพาะการก่อตัวขององค์กรอำนาจใหม่ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร และ/หรือฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านก็ตาม ย่อมจะส่งอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเมือง

๔. การเลือกตั้งช่วยสร้างอิทธิพล และความสำคัญทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้ง เป็นการใช้อำนาจทางการเมืองโดยตรงของประชาชน ซึ่งจะส่งอิทธิพลต่อการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองของผู้ปกครอง การเลือกตั้งทั่วไปจึงเป็นการใช้อิทธิพลทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ไปจำกัด ควบคุม และสลายการครอบงำอิทธิพลสูงสุดทางการเมืองขององค์กรอำนาจ และกลุ่มผูกขาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้กระบวนการแข่งขันเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการและรับผิดชอบต่อประชาชนส่วนใหญ่

๕. การเลือกตั้งช่วยสร้างสันติภาพในการต่อสู้แข่งขันทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นกลไกช่วยให้จัดระเบียบการต่อสู้ทางการเมืองให้อยู่ในกรอบของกฎเกณฑ์กติกา แทนการใช้กำลังรุนแรง กำกับการแข่งขันทางอำนาจให้อยู่ในครรลองของสันติวิธีที่กลุ่มอำนาจฝ่ายต่าง ๆ ให้การยอมรับร่วมกันได้ ทั้งในการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจและการพ้นจากอำนาจ

๖. การเลือกตั้งช่วยให้ประชาชนได้คัดสรรกลั่นกรองผู้แทน และผู้ปกครองที่ต้องการเลือกตั้ง เปิดโอกาสทางการเมืองให้แก่ประชาชน ในการพิจารณาตัดสินใจเปลี่ยนแปลงและคัดสรร

ผู้แทนหรือผู้ปกครองใหม่ให้สนองตอบตามความต้องการที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศของการแข่งขันทางอำนาจในระหว่างกลุ่มอำนาจและผู้ปกครองซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเลือกผู้ปกครองและผู้ปกครองเองก็จะแข่งขันกันสนองตอบตามความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น^{๓๙}

การเลือกตั้ง (Election) มีนัยความหมายจำแนกออกได้เป็นสองแง่กล่าวคือ การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายและการเลือกตั้งแง่มุมปรัชญา โดยในส่วนแรก การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายนั้น เป็นการพิจารณาจากกฎหมายการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วจะมีสภาพอยู่ ๓ ประการคือ การเลือกตั้งที่เป็นสิทธิ (Rights) ในแง่นี้ การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครอง การเลือกตั้งในฐานะที่เป็นอภิสิทธิ์ (Privilege) เป็นการที่ผู้ลงคะแนนเสียงมีความเป็นอิสระที่จะเลือกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ที่ได้รับการยอมรับจากกฎหมาย ปราศจากการแทรกแซงหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นต้น และการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นหน้าที่ (Duty) อันหมายถึง การที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีสภาพเป็นหน้าที่จึงเป็นไปโดยที่กฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ออกเสียงลงคะแนนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่ต้องกระทำ กระลงคะแนนเสียงที่กำหนดไว้หน้าที่ทางการเมืองของประชาชนโดยผลทางบังคับของกฎหมายนั้นเป็นเช่นนี้ ยกตัวอย่างได้แก่ประเทศไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หากเพิกเฉยจะต้องถูกลงโทษด้วยการเสียสิทธิทางการเมืองเป็นเด็ดขาดบางประการเป็นต้น

ในส่วนที่สอง การเลือกตั้งในแง่มุมปรัชญา แบ่งออกได้เป็น ๓ ประการดังนี้

ประการแรก การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติ เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นมากับบุคคลในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของรัฐบาล ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเสมอภาคกัน อันมีลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งหากบุคคลผู้ใดเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วย่อมมีความเป็นผู้ใหญ่และไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้ว จะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประการที่สอง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นภารกิจสาธารณะอย่างหนึ่ง ความก้าวหน้าของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคคลให้เป็นไปตามหน้าที่อย่างชาญฉลาด เมื่อเป็นดังนี้แล้ว การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงจำกัดเฉพาะแก่บุคคลที่เหมาะสมเท่านั้น และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยดีเท่านั้น การดำเนินการตามแนวนั้น บุคคลจึงอาจถูกกำหนดสิทธิในการลงคะแนนได้เสมอ หากเมื่อปรากฏว่าบุคคลใดนั้นเข้าลักษณะที่ไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างถูกต้องเลยรัฐบาลนั้นแล้ว พรรครัฐบาลหรือพรรคร่วมรัฐบาล ในวันที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นหรือวันเลือกตั้งเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

^{๓๙} ชาญ ไรต์, “รัฐธรรมนูญใหม่ของไทยกับข้อเสนอในการสร้างความสามารถทางการเมืองการปกครองของประเทศ”, วารสารคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒๔ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๔๙) : ๑๑๔-๑๕๐.

ประการที่สาม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นมีสภาพเป็นสิทธิศักดิ์ด้านการกระทำได้ กล่าวคือ ผู้ออกเสียงลงคะแนนที่คัดค้านการกระทำหรือนโยบายของรัฐ จะลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ตรงกันข้ามกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สนับสนุนรัฐบาลหรือร่วม

การเลือกตั้งนอกจากเป็นกระบวนการที่ เลือกสรรรัฐบาลที่จะนำมาปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติแล้ว การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค หรือหนึ่งกลุ่ม การเลือกตั้งมีบทบาทที่สำคัญในการยุติความขัดแย้งในระบบทางการเมือง โดยพรรคการเมืองต่าง ๆ การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎหมายกติกา ดังกล่าว จะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยที่ฝ่ายชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชน ให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไป ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาทุกยุคสมัยของการเมืองแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุขุม นวลสกุล	การเลือกตั้งเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน ได้แก่ การให้สิทธิ พลเมืองทุกคนเป็นผู้มีส่วนร่วมลงคะแนนเสียงเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวในรัฐสภาและมติ ดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภาถือว่าเป็นความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน
พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว	การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยเป็นการเลือกตั้งที่ให้สิทธิกับพลเมืองทุกคน โดยเสมอภาคกัน หมายถึงเสียงที่ทุกคนมีค่าเท่ากัน คือ ๑ คะแนนเสียง (One Man One Vote) บุคคลทุกคนเมื่อคุณสมบัติครบถ้วนเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้วต่างก็มีสิทธิคนละ ๑ เสียงเท่ากันทั้งสิ้น ความสำคัญของการเลือกตั้งทางการเมือง นัยที่สำคัญคือ สามารถกำหนดผู้ที่เข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เมธา สุตบรรทัด	หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ประกอบด้วยหลักการดังต่อไปนี้ คือ ๑. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง ๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา ๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง ๔. หลักการออกเสียงโดยทั่วไป ๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ๖. หลักการลงคะแนนเสียงลับ ๗. หลักการกำหนดอายุขั้นต่ำ ๘. หลักความเป็นพลเมืองเกือบทุกประเทศ
วิทยา สุจริตนารักษ์	ทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองรู้สึกเกิด ความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกไป
พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว	การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย
กนก วงษ์ตระหง่าน	การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกลไกแสดงออกถึงซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองการปกครอง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน
วัชรรา ไชยสาร	การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ ๑. การเลือกตั้งทั่วไป ๒. การเลือกตั้งซ่อม ๓. การเลือกตั้งเพิ่ม ๔. การเลือกตั้ง ซ้ำ (Re-election)

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เชาวณะ ไตรมาศ	การเลือกตั้งถือเป็นเครื่องมือสำคัญของการเมือง คือ ๑. การเลือกตั้งช่วยแก้ไขความขัดแย้ง ๒. การเลือกตั้งช่วยสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ๓. การเลือกตั้งช่วยนำร่องทิศทางการเมือง ๔. การเลือกตั้งช่วยสร้างอิทธิพล และความสำคัญของประชาชน ๕. การเลือกตั้งช่วยสร้างสันติภาพ ๖. การเลือกตั้งช่วยให้ประชาชนได้คัดสรร กลั่นกรองผู้แทน
ทิพาพร พิมพิสุทธิ และ อนุสรณ์ ลีมณีนี	การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง ดังนี้ คือ ๑. สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง ๒. การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้ปกครอง เป็นไปโดยสันติทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนาม ประชาชน

๒.๔ การเลือกตั้งท้องถิ่น

การเลือกตั้งมีความสำคัญ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองไทยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเครื่องชี้วัดของความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทย การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพทางการเมืองกับประชาชน ดังนี้

๒.๔.๑ ความสำคัญของการเลือกตั้งท้องถิ่น

การเลือกตั้งท้องถิ่น (Local Election) หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) โดยมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว จะเป็นพลเมืองซึ่งอาศัยอยู่ในเขตปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่ในระดับเมืองหรือจังหวัดต่ำลงมา โดยมีชื่อเรียกเขตการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ในไทยจะมีเขตการปกครอง ตัวอย่างเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาล แต่ในสหรัฐอเมริกาจะมีเขตการปกครอง ตัวอย่างเช่น เคาน์ตี (County) เทศบาล (Municipal) ทาวน์/ทาวน์ชิพ (Town/Township) เป็นต้นการเลือกตั้งท้องถิ่นจึงเป็นช่องทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ข้อจำกัดของการมีประชากรจำนวนมากและมีพื้นที่เขตการปกครองที่มีขนาดใหญ่ จึงทำให้การใช้อำนาจของประชาชน

ด้วยตนเองโดยตรง เพื่อทำการตัดสินใจทางนโยบายและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเรื่องในชีวิตประจำวันโดยทั่วไปทำไม่ได้ในทางปฏิบัติแต่การเลือกตั้งท้องถิ่นก็ไม่ใช่ทั้งหมดของความ เป็นประชาธิปไตยที่มีอยู่ เพราะการปกครองท้องถิ่นตามหลักการสากลจะให้ความสำคัญกับการ ปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) เพื่อให้ ผลลัพธ์ที่ได้เป็นประโยชน์ตกอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง จากการร่วมคิดร่วมทำกิจการ สาธารณะด้วยตนเองอย่างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้^{๔๐} ประชาชนในท้องถิ่นจึงไม่ควรมีบทบาทเพียง แค่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นเท่านั้น แต่ต้องมีบทบาทติดตามและตรวจสอบการทำงานของ ตัวแทนและฝ่ายบริหารในระดับท้องถิ่น ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารงานองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือ รัฐบาลท้องถิ่นเพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง^{๔๑}

การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงสถานะของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น และยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของประชาธิปไตยในระดับ ท้องถิ่นได้ในหลากหลายมิติ ดังเช่น การตรวจสอบความสนใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งจาก ประชาชนในท้องถิ่นว่ามีสูงมากเพียงใด โดยเปรียบเทียบได้จากระดับการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ความเข้มข้นในการแข่งขันและช่วงชิงที่นั่งในสภา ท้องถิ่นของผู้สมัครลงแข่งขันรับเลือกตั้งท้องถิ่น บทบาทของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ทั้งที่สังกัด พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็ก รวมถึงบทบาทผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่นที่ไม่สังกัดพรรค การเมือง ฯลฯ^{๔๒} ผลการเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถแสดงถึงการตอบสนองของประชาชนในท้องถิ่น ที่มี ต่อนโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลง ทิศทางของนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนี้ อาจจะมีความ สอดคล้องหรือแตกต่างจากประเด็นนโยบายที่มีอยู่ในการเมืองระดับชาติก็ได้

ระเบียบกฎเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย

เมื่อพิจารณาประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น จากแนวนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแต่ละ ฉบับ นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา จะพบว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นรัฐธรรมนูญที่เริ่มมีหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ที่มีการระบุให้การปกครองท้องถิ่น ทุกระดับมีสภาท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนในท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๒๑๖) แต่การเลือกตั้งหัวหน้าฝ่าย

^{๔๐}เอนก เหล่าธรรมทัศน์, ประชาธิปไตยท้องถิ่น : สารสำคัญของการเมืองและการปกครองส่วน ท้องถิ่น, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มติใหม่, ๒๕๔๕), หน้า ๒๕-๒๘.

^{๔๑}ธนศวรร์ เจริญเมือง, ๑๐๐ ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐-๒๕๔๐, (กรุงเทพมหานคร : คบไฟ, ๒๕๔๐), หน้า ๒๘๓-๒๘๔.

^{๔๒}Colin Rallings and Michael Thrasher, Local Elections in Britain, (New York: Routledge, 1997), p. 9.

บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมาจากการเลือกตั้งทางตรงเท่านั้น เพราะอาจจะให้สภาท้องถิ่นเลือกตั้งจากสมาชิกที่มีอยู่ในสภาก็ได้ (มาตรา ๒๑๗) ส่วนในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๑ แม้ว่าจะมีการกำหนดเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเอาไว้ในหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ โดยกรณีการแต่งตั้งสภาท้องถิ่น จะต้องมีย่านน้อยกว่าสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๘๒ และ ๑๘๓) และนับตั้งแต่นั้นมาก็จะปรากฏข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในลักษณะเดียวกัน ทั้งในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๔ (มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๘๙) และรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕) (มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๘๙)^{๔๓}

ทิศทางการเลือกตั้งท้องถิ่น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยกำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นที่จะต้องมาจากการเลือกตั้งมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งต่างๆดังกล่าวเอาไว้คราวละ ๔ ปี และยังกำหนดให้คณะผู้บริหารหรือผู้บริหารจะเป็นข้าราชการประจำ หรือมีตำแหน่งในหน่วยงานอื่น ได้แก่ หน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ และของข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นควบคู่ไปพร้อมกันไม่ได้อีกต่อไป (มาตรา ๒๘๕) ซึ่งในเวลาต่อมาหลักการเลือกตั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงดังกล่าว ก็ได้กลายเป็นต้นแบบที่ถูกนำมาใช้ในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยเช่นกัน (มาตรา ๒๘๔)

ภายหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้วางหลักเกณฑ์การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการเลือกตั้งโดยตรง ก็ได้มีการออกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเป็นครั้งแรก พระราชบัญญัตินี้จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเดิม ได้แก่ กฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด กฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในเวลาต่อมาได้มีการตราแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงนำมาสู่การออกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งท้องถิ่นไทย เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสำคัญจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งทำให้เกิดการเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับในรูปแบบของการเลือกตั้งโดยตรงทั้งประเทศเป็นครั้งแรก ภายหลังจาก

^{๔๓}ตระกูล มีชัย, “การศึกษารวบรวมข้อมูลด้านการเมืองการปกครองไทย เรื่อง การเมืองการปกครองท้องถิ่นไทย ส่วนที่หนึ่ง แนวนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น”, รายงานฉบับสมบูรณ์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๑๐.

มีการทดลองใช้การเลือกตั้งท้องถิ่นโดยตรงครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เฉพาะกับกรณีกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แต่ในเวลาต่อมาก็ได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีก จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงได้นำการเลือกตั้งโดยตรงกลับมาใช้อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการรัฐประหารในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรัฐประหารและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกประกาศหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลทำให้ในปัจจุบันได้มีการระงับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงไว้ชั่วคราว โดยนำวิธีการสรรหาและแต่งตั้งมาใช้แทน^{๔๔}

การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดสำคัญ

การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดสำคัญ ที่เป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นได้ในหลากหลายมิติ เช่น การตรวจสอบความสนใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นว่ามีสูงมากเพียงใด โดยเปรียบเทียบได้จากระดับการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ความเข้มข้นในการแข่งขันและช่วงชิงที่นั่งของผู้สมัครลงแข่งขันรับเลือกตั้งท้องถิ่น

ผลการเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถแสดงถึงการตอบสนองของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อนโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทิศทางของนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ประเด็นที่ใช้ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนี้อาจจะมีความสอดคล้องหรือแตกต่างจากประเด็นนโยบายที่มีอยู่ในการเมืองระดับชาติก็ได้

แม้ว่าตามกฎหมายเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของไทยจะไม่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองก็ตาม แต่ที่ผ่านมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกทม.จะมีการประกาศตัวชัดเจนว่าตนเองสังกัดหรือได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใด แต่ในอปท. อื่น ๆ ที่ผ่านมายังไม่มีการประกาศตัวชัดเจน แต่ในคราวนี้ที่จะมีการประเดิมการเลือกตั้ง อบจ. ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ เริ่มมีการประกาศตัวชัดเจนมากขึ้น และมีความก้าวหน้าไปถึงการประกาศเป็นนโยบายกลางในการหาเสียงไปทั่วประเทศ ซึ่งก็นับได้ว่าเป็นวิวัฒนาการของการเลือกตั้งท้องถิ่นที่สำคัญ ในกรณีการสังกัดหรือการสนับสนุนโดยพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนี้ ในต่างประเทศผลการเลือกตั้งท้องถิ่นจะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญถึงความพอใจหรือไม่พอใจพรรครัฐบาลหรือนโยบายของรัฐบาล จนมีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาลเช่นกัน

การปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนา

๑. การให้การศึกษาและฝึกฝนทางการเมือง (Providing Political Education and Training) การปกครองท้องถิ่นนับเป็นหนึ่งในรูปแบบการศึกษาเรียนรู้ทางการเมือง เนื่องจากการ

^{๔๔} เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title> [๕ มกราคม ๒๕๖๖].

เลือกตั้งท้องถิ่นในแต่ละครั้งย่อมเป็นช่วงเวลาและบรรยากาศของการเรียนรู้ทางการเมืองเป็นอย่างดี

๒. การส่งเสริมความเป็นพลเมืองและการมีส่วนร่วม (Promoting Citizenship and Participation) การปกครองท้องถิ่นนับเป็นการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในขณะที่การเมืองระดับชาติประชาชนมีความรู้สึกห่างไกลจากตนเอง ทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วม แต่การปกครองท้องถิ่นซึ่งมีความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดแนบแน่นมากกว่า โอกาสที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมมีความเป็นไปได้มากกว่าเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นพลเมืองที่มีความเข้มแข็งในทางการเมือง ตระหนักถึงสิทธิประโยชน์และความสำคัญของตนในทางการเมือง และในท้ายที่สุดความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นจะช่วยยกระดับ และขยายไปสู่ความเข้มแข็งในทางการเมืองระดับชาติต่อไป

๓. ความเท่าเทียมทางการเมือง (Political Equality) เมื่อเทียบกับการเมืองในระดับชาติแล้ว การปกครองท้องถิ่นสร้างความเท่าเทียมทางการเมืองมากกว่า เพราะประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างทั่วถึง และกว้างขวางกว่าการเมืองระดับชาติ

๔. เสถียรภาพทางการเมือง (Political Stability) การปกครองท้องถิ่นเปรียบเหมือนการให้การศึกษาทางการเมือง ด้วยการให้ประชาชนมีประสบการณ์ในการเลือกผู้นำที่ตนไว้วางใจ ซึ่งความไว้วางใจที่มีต่อรัฐบาลนับเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพ

๕. ความรับผิดชอบ (Accountability) การปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดความรับผิดชอบ สร้างการตรวจสอบและถ่วงดุลของประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖. การสนองตอบ (Responsiveness) การปกครองท้องถิ่นจะคำนึงถึงสภาพของท้องถิ่นแต่ละแห่งว่ามีความแตกต่างกัน การพัฒนาและการแก้ไขปัญหาจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนและความผูกพันของคนในชุมชน (Building and Articulating Community Identity) โดยให้ความสำคัญหรือเน้นย้ำถึงความหลากหลาย (Emphasizing Diversity) และส่งเสริมนวัตกรรมและการเรียนรู้ (Fostering Innovation and Learning) ซึ่งเป็นการกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Spurring of Economic Development) เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Transformation) และเป็นการกระจายผลลัพธ์ของการพัฒนาอย่างเป็นธรรม (Equitable Distribution of Fruit of Development)^{๔๕}

สรุปจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอันมาก และสามารถกล่าวได้ว่าอาจจะสำคัญกว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพราะมีหน้าที่สำคัญคือการทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือการออกกฎหมายและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลกรณีที่ฝ่ายค้าน มิได้มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาโดยตรง เพราะไม่มีงบประมาณเป็นของตนเอง แต่

^{๔๕}ชำนาญ จันทรเรือง, การเลือกตั้งท้องถิ่น อย่าคิดว่าไม่สำคัญ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : bangkokbiznews.com) [๑ ตุลาคม ๒๕๖๕].

การปกครองท้องถิ่นนั้นมิงบประมาณเป็นของตนเอง และมีหน้าที่โดยตรงต่อการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของเรา ตั้งแต่เกิดจนตายและตั้งแต่ต้นจนช้านอน

ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ประชาชนจะมีโอกาสได้เลือกตั้งผู้แทนฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ ในบางกรณีที่ทั้งสองฝ่ายหมวดจะไม่พร้อมกัน และจัดเลือกตั้งไม่พร้อมกัน ประชาชนก็จะต้องไปเลือกตั้งแยกเป็นสองครั้ง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ทั้งสองฝ่ายจะถูกเลือกในคราวเดียวกัน เช่น การเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ประชาชนที่ไปเลือกตั้งก็จะได้บัตรเลือกตั้งสองใบเพื่อกาบาทเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารในคราวเดียวกัน

สำหรับกรุงเทพมหานคร ประชาชนจะได้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรง และเลือกสมาชิกสภาเขต (ส.ก.) เขตละ ๑ คน เขตที่มีประชากรมากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน ให้มี ส.ก. เพิ่มขึ้น ๑ คน ต่อประชากร ๑๕๐,๐๐๐ คน สำหรับเมืองพัทยา ประชาชนจะได้เลือกตั้งนายกเมืองพัทยาโดยตรง และเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ทั้งหมด ๒๔ คน

สำหรับ อบจ. ประชาชนจะได้เลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยตรง และได้เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ซึ่งมีจำนวนระหว่าง ๒๔-๔๘ คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในจังหวัดนั้น ๆ โดยใช้เขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้งให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เขตเลือกตั้งละ ๑ คน หรือถ้ามีได้มากกว่านั้นก็ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตในอำเภอเดียวกัน

สำหรับเทศบาล ประชาชนจะได้เลือกนายกเทศมนตรีโดยตรง และได้เลือกสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมีจำนวนไม่เท่ากัน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาเทศบาลได้ไม่เกิน ๖ คน ให้เทศบาลตำบล แบ่งเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภา ๑๒ คน เทศบาลเมืองแบ่งเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภา ๑๘ คน เทศบาลนครแบ่งเป็น ๔ เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภา ๒๔ คน

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประชาชนจะได้เลือกนายก อบต. โดยตรง และได้เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จากหมู่บ้านละ ๑ คน โดยใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง และให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เท่าจำนวนหมู่บ้าน หรืออย่างน้อยให้มี ๖ คน^{๔๖}

ผลการเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถแสดงถึงการตอบสนองของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อนโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทิศทางของนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนี้ อาจจะมีความสอดคล้องหรือ แตกต่างจากประเด็นนโยบายที่มีอยู่ในการเมืองระดับชาติก็ได้

^{๔๖}บุญ ทูลกิจ, กฎหมายเบื้องต้น เรื่อง การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.ilaw.or.th/node/5501> [๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖].

ตารางที่ ๒.๕ การเลือกตั้งท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เอนก เหล่าธรรมทัศน์	การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงเป็นช่องทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจทางการเมือง
ธเนศวร์ เจริญเมือง	ประชาชนในท้องถิ่น ต้องมีบทบาทติดตามและตรวจสอบการทำงานของตัวแทนและฝ่ายบริหารในระดับท้องถิ่น ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารงานองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น
Colin Rallings and Michael Thrasher	การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงสถานะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐบาลท้องถิ่น และยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นได้ในหลากหลายมิติ
เอกพลณัฐ ญัฐพัถนันท์	การเลือกตั้งท้องถิ่น (Local Election) เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว จะเป็นพลเมืองซึ่งอาศัยอยู่ในเขตปกครองท้องถิ่น
พิสิษฐ์ นาสี และ ชัยพงษ์ สำเนียง	ผลลัพธ์ที่ได้เป็นประโยชน์ตอกอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง จากการร่วมคิดร่วมทำกิจการสาธารณะด้วยตนเองอย่างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
Tsuruyo Funatsu	การเลือกตั้งที่เป็นพื้นที่การต่อรองอำนาจทางการเมืองระหว่างประชาชนกับผู้มีอำนาจทางการเมือง
ตระกูล มีชัย	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเอาไว้ในหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ โดยกรณีการแต่งตั้งสภาท้องถิ่นจะต้องมีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง

๒.๕ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้

๑. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในระบบสังคมหนึ่ง ๆ จะมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมอื่นๆ และทุกสังคมจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง แบ่งกลุ่มสังคม เป็น ๓ ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เช่น ครอบครัว และกลุ่มทุติยภูมิ สมาชิกมีความสัมพันธ์กันทางด้านอาชีพและศาสนา ส่วนกลุ่มอ้างอิง สมาชิกมีความพยายามเลียนแบบอย่างกัน เช่น เลียนแบบค่านิยม และเป้าหมายการดำเนินชีวิต ดังนั้นการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญ ดังนี้

๑.๑ กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่บ่มเพาะการเรียนรู้ให้แก่เด็ก อบรมสั่งสอนในสิ่งที่ควรไม่ควร เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจะมีความรู้สึกรับผิดชอบและรู้หน้าที่ควรปฏิบัติในฐานะพลเมืองดีได้นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนที่เป็นองค์การที่สำคัญในการถ่ายทอด ค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติให้แก่เด็กอีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒ กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองโดยการบ่มเพาะข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารกันระหว่างกลุ่ม เช่น กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา และกลุ่มข้าราชการ เป็นต้น

๑.๓ กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเช่นเดียวกัน เช่น กลุ่มชนชั้นทางเศรษฐกิจสังคม กลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ และกลุ่มชุมชน เป็นต้น

๒. อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม หมายถึงสถานภาพและชนชั้น ซึ่งอาจวัดได้จากอาชีพ รายได้ และการศึกษา เป็นต้น การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นและพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวคือ คนที่อยู่ในชนชั้นสูงจะมีพฤติกรรมทางการเมืองคล้าย ๆ กับผู้ที่มีการศึกษาสูง ส่วนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ คือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือชุมชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเมือง ซึ่งเหตุผลในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ได้แก่ มีกำลังทรัพย์ และเวลาที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งโดยตรงและอ้อม

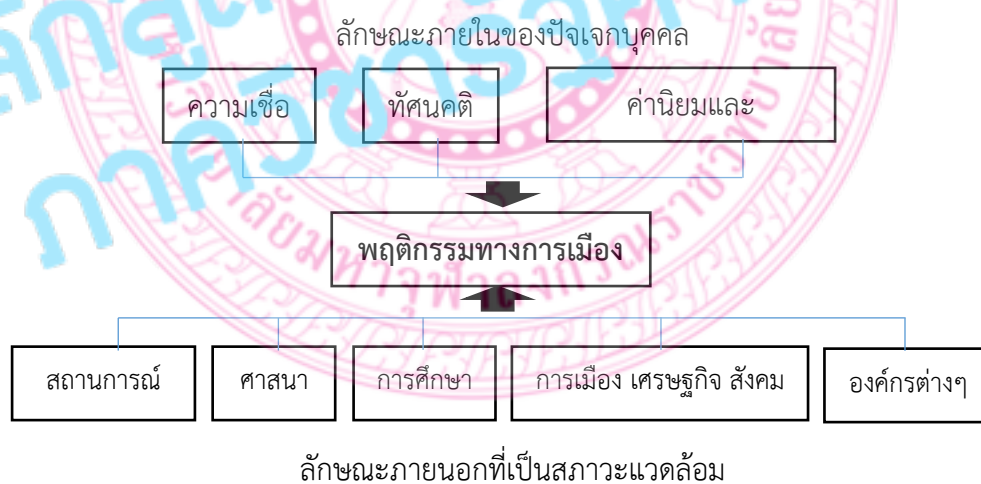
๓. อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของบุคคล สืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม และสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น ลักษณะความเป็นประชาธิปไตย ความสามารถในการควบคุมต้องการอำนาจ มีความอดทนอดกลั้นต่อความไม่แน่นอน เป็นต้น

๔. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งวัฒนธรรม หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนของสังคมที่ยึดมั่นถือปฏิบัติกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง

ศาสนา สังคม การทหาร และอื่น ๆ ซึ่งอิทธิพลของวัฒนธรรมนี้จะส่งผลที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงทางการเมืองด้วย

๕. อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือการเข้าร่วมในทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลในการจำกัดการเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีการศึกษาต่ำและสถานภาพทางสังคมต่ำด้วย^{๔๗}

พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่น อาหาร เสี่ยงปืน เป็นต้น ทักษะคติ และสถานการณ์ เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองให้เข้าใจจำเป็นที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบสิ่งเร้าในปัจจุบัน ผลกระทบของบุคลิกภาพในการเลือกสิ่งเร้าตลอดจนข้อสมมติ ๓ ประการ คือ ความเชื่อ ทักษะคติ และความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตวิทยา เพื่อจะช่วยให้เราเข้าใจถึงสิ่งซับซ้อนของกระบวนการซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดีและจะทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนสามารถแสดงออกมา ในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทักษะคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็นต้น และแสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นภาพประกอบ^{๔๘} ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน^{๔๙}

^{๔๗}อนุสรณ์ ลิ้มมณี และ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ์, พฤติกรรมทางการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๒๐-๓๖.

^{๔๘}พระศักดิ์ หินเมืองเก่า, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอชุมชนน้อย จังหวัดศรีสะเกษ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗), หน้า ๒๕.

^{๔๙}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๖.

๑. อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ที่มีแบบแผนเกี่ยวกับหลักการ และคุณค่าทางการเมือง เป็นความคิดความเชื่อที่มีแนวทางแน่นอน มีเหตุผล มีจุดหมายปลายทาง และวัตถุประสงค์ที่มนุษย์พยายามจะดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล อุดมการณ์เป็นสิ่งสะท้อนในสถาบันทางการเมืองและการปกครอง มักใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างมีสติและไม่มีสติ โดยผู้เล่นทางการเมือง^{๕๐} ชื่อนี้แสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ ถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของผู้เล่น ซึ่งนั่นคือนักการเมือง ซึ่งคำว่านักการเมืองมีความหมายครอบคลุมถึงบุคคลใดก็ตามที่กระทำหรือแสวงหาอำนาจทางการเมือง จะถูกรวมเข้าในคำว่านักการเมืองโดยพฤตินัยเสมอ^{๕๑} คำว่าอุดมการณ์ (Ideology) เป็นศาสตร์แห่งความคิด มีความหมายถึงความสำคัญของการอ้างถึงความจริงที่ว่า อุดมการณ์เกิดขึ้นหลังจากโครงสร้างของรัฐใหม่ อุดมการณ์ เป็นทัศนะที่เป็นทางเลือกเพื่อจัดตั้งคุณค่าตามจารีตประเพณี เช่นเดียวกับเรื่องศาสนา ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานทางความคิดที่มีเหตุผล ค่อนไปทางความคิดเชิงจิตวิญญาณของความดีและความชั่ว

“องค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมือง” อุดมการณ์มีหลากหลายแต่ทั้งหมดมีองค์ประกอบร่วมกัน ดังนี้

๑) ค่านิยม (Value) ทุกอุดมการณ์ต่างล้วนเห็นว่า ค่านิยมบางอย่างที่อุดมการณ์ตนเองยึดถือดีกว่าค่านิยมอื่น ๆ และยังใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินความคิด ความเชื่อและการกระทำของอุดมการณ์อื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นข้ออ้างเพื่อที่จะใช้ในการชักจูงความคิดเห็น หรือเพื่อที่จะต่อต้านหรือยับยั้งความคิดอื่น มีสาระที่มีจริยธรรม ศีลธรรม หรือบรรทัดฐานให้คนยึดถือปฏิบัติตาม เช่น อุดมการณ์เสรีนิยม (Liberalism) มีค่านิยมว่า การตระหนักถึงศักยภาพของมนุษย์แต่ละคนเป็นหนึ่ง ในเป้าหมายสูงสุดของสังคม ซึ่งจะปรากฏเป็นจริงได้ก็เฉพาะในระบอบการเมืองที่พลเมืองแต่ละคนต่างล้วนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายของรัฐไม่แตกต่างกัน อุดมการณ์ฟาสซิสต์ (Fascism) มองมนุษย์ไม่เท่าเทียมกัน จึงให้ความสำคัญกับคนที่เก่งกว่าฉลาดกว่า และให้ความสำคัญกับผู้นำหรือผู้ปกครองเหนือสิทธิ เสรีภาพของปัจเจกชน และความยิ่งใหญ่ของเชื้อชาติตนเหนือเชื้อชาติอื่น

๒) วิสัยทัศน์ต่อสังคมการเมืองในอุดมคติ (Vision of the Ideal Polity) แต่ละอุดมการณ์ต่างมีวิสัยทัศน์กำกับว่าสังคมการเมืองควรจะมีลักษณะอย่างไร โอกาสในการบริหารจัดการสังคมการเมืองภายใต้อุดมการณ์ของตน สังคมไม่มีการถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของปัจเจกชน (Private Property) ชนชั้นในสังคมก็จะสูญสลายหายไป เมื่อไม่มีชนชั้นใดที่มีอำนาจและการกดขี่ขูดรีดเหนือชนชั้นอื่น ท้ายที่สุดก็จะทำให้รัฐสูญสลายตามไปด้วย

๓) มโนทัศน์ว่าด้วยธรรมชาติของมนุษย์ (Conception of Human Nature) จากแนวคิดที่ว่าอุดมการณ์ทั้งหลายต่างล้วนมีความคิด ความเชื่อถึงธรรมชาติของมนุษย์ เชื่อว่าโดยธรรมชาติมนุษย์ทุกคนต้องการเลือกตัวแทน และนโยบายที่ดีที่สุดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น เมื่อระบบการเมืองเปิดโอกาสให้มีการเปิดเผยข้อมูล ข้อเท็จจริงของนโยบายและความคิดทางการเมือง

^{๕๐}Sargent, *Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis*, Fourteenth Edition, (Canada: Webcom, 2009), p. 115.

^{๕๑}พชรวัฒน์ เส้นทอง, “อุดมการณ์ทางการเมือง : อุดมการณ์ทางการเมืองไทย”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓๐-๒๔๘.

ของตัวนักการเมืองผ่านการหาเสียงเลือกตั้ง ประชาชนย่อมเลือกแนวทางที่ดีที่สุดเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

๔) ยุทธศาสตร์ (Strategy of Action) มียุทธศาสตร์ในการเปลี่ยนแปลงสังคมการเมืองที่เป็นอยู่ให้เป็นสังคมเมืองที่ตนเองใฝ่ฝัน เช่น การพยายามสร้างจิตสำนึกทางชนชั้น (Class Consciousness) ให้เกิดขึ้นในหมู่กรรมกรผู้ใช้แรงงาน เพื่อล้มล้างระบบทุนนิยมแล้วแทนที่ด้วยระบบสังคมนิยมหรือเสรีนิยมที่ไม่ต้องการให้รัฐเข้ามาแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน ตลอดจนการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ เช่น การกิน การดื่ม การแต่งกาย หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมทางเพศด้วยเชื่อว่าจะเป็นหนทางที่ดีที่สุดต่อชีวิตของมนุษย์

๕) ยุทธวิธีทางการเมือง (Political Tactics) หมายถึง แผนแม่บทสู่ความสำเร็จตามความใฝ่ฝัน ยุทธวิธีเป็นแผนการย่อยในทางปฏิบัติที่มาจากแผนแม่บทเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั่นเอง อุดมการณ์ทางการเมืองแต่ละประเภทต่างมียุทธวิธีทางการเมืองของตนเอง แม้กระทั่งอุดมการณ์เดียวกัน แต่เมื่อแตกแขนงแยกย่อยออกไปต่างมียุทธวิธีที่แตกต่างกัน แต่สังคมนิยมประชาธิปไตยปฏิเสธการใช้ความรุนแรง ความศรัทธาในสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะทำให้อุดมการณ์สังคมนิยมบรรลุผลได้^{๕๒}

อุดมการณ์ (Ideology) เป็นเรื่องของความพยายามครองอำนาจระหว่างผู้ปกครองกระทำต่อผู้ถูกปกครอง ซึ่งอุดมการณ์มีความเกี่ยวข้องกับการครองอำนาจนำหรือการนำ (Leading) และการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Prominent Power) โดยการครอบครองความเป็นเจ้า สามารถอธิบายได้ใน ๒ มิติ คือ

๑) การครอบครองความเป็นเจ้าในทางการเมือง (Political Hegemony) หมายถึงการสถาปนาระบอบ (Regime) ระบอบหนึ่งให้เป็นระบอบหลักของสังคม อาจเป็นระบอบประชาธิปไตยเผด็จการหรือสังคมนิยม เป็นต้น

๒) การครอบครองความเป็นเจ้าทางวัฒนธรรม (Cultural Hegemony) หมายถึงการสถาปนาระบบความคิดและวัฒนธรรมหนึ่งให้กลายเป็นระบบความคิดหลักของสังคม เช่น ความคิดเรื่องความดี ความงาม ความพอเพียง หรือยึดหลักคำสอนในบางศาสนามาใช้กำหนดเป็นแนวคิดหลักของหรือสำหรับสังคม เป็นต้น

อุดมการณ์เป็นมโนทัศน์ (Concept) ที่จับต้องได้มากที่สุดของศาสตร์ทางสังคมศาสตร์เป็นระบบความเชื่อที่ยึดโยงกับหลายสถาบัน และกระบวนการทางสังคมที่ยอมรับข้อเท็จจริงหรือความจริงโดยกลุ่มบุคคล อุดมการณ์เตรียมพร้อมผู้เชื่อในภาพแห่งจินตนาการของโลกทั้ง ๒ ที่เป็นอย่างจะเป็นและในสิ่งที่กำลังทำ^{๕๓}

^{๕๒}ชาญชัย คุ้มปัญญา, อุดมการณ์ทางการเมือง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.chanchaivision.com/2013/07/fundamental-politics-ideology-1.html> [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

^{๕๓}Sargent, *Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis*, Fourteenth Edition, (Canada: Webcom, 2009), p. 234.

หากกล่าวถึงอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมือง (Political ideology) มีข้อข่าย ๒ เรื่องหลัก คือ เสรีภาพ (Freedom) และความเท่าเทียม (Equality)^{๕๔} ความสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองอยู่ที่เสรีภาพและเสมอภาคหรือความเท่าเทียม ทั้ง ๒ เรื่องนี้จะเน้นระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองที่ควรจะได้รับเสรีภาพและความเท่าเทียม เพราะต่างฝ่ายต่างอ้าง ๒ เรื่องนี้เสมอ การจัดอุดมการณ์ทางการเมืองตามประเภทที่มุ่งหมาย ๒ ข้าง อาจแบ่งเป็นฝ่ายขวาและซ้ายของตัวบุคคล และที่ต่อสู้แย่งชิงจนถึงชนฆ่ากันมากที่สุดก็คือ อุดมการณ์ที่จัดว่าเป็นฝ่ายขวาและฝ่ายซ้าย ในแต่ละฝ่ายก็ยังสามารถจัดแบ่งแยกย่อยได้อีก เช่น อุดมการณ์ฝ่ายซ้าย คือซ้ายสุดโต่ง (Extreme Left) ประกอบไปด้วย อุดมการณ์ประเภท เรดิกัล (Radical) ลิเบอรัล (Liberal) ส่วนอุดมการณ์ฝ่ายขวามือ ประกอบไปด้วยอุดมการณ์อนุรักษนิยม (Conservative) และอุดมการณ์ที่เป็นขวาสุดหรือขวาสุดโต่ง (Extreme Right) ประเภทคัดค้านความก้าวหน้าหรือปฏิกิริยา (Reactionaries) สามารถทำเป็นภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๓ ประเภทการจัดอุดมการณ์ทางการเมือง (O'neil, 2010)

ในแต่ละอุดมการณ์ จะมีอุดมการณ์แยกย่อย อาจกล่าวได้ว่า อุดมการณ์ซ้ายสุดเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบได้ว่า สังคมไทยหรือการเมืองไทยอิงแอบอยู่กับอุดมการณ์กลุ่มใดหรืออุดมการณ์แบบใดมีอิทธิพลครอบงำสังคมหรือการเมืองไทยมากที่สุด

๑) อุดมการณ์แบบเรดิกัล (Radical) จัดเป็นอุดมการณ์ซ้ายสุดเพราะเป็นพวกหัวรุนแรงที่เชื่อว่าระบบการเมืองปัจจุบันจะต้องเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติ และกระทำอย่างเร่งด่วน เพราะสภาพที่เป็นอยู่ไม่สามารถทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองดีขึ้นได้ความเท่าเทียมกัน และเสรีภาพในสังคมถูกจำกัด และถูกรวบอยู่ในมือของบุคคลเพียงกลุ่มเดียว หากจะให้ระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคมพัฒนาการไปตามธรรมชาติ ก็จะต้องไม่ทันการณ์จำเป็นต้องทำการเปลี่ยนแปลงโดยรวดเร็ว โดยการปฏิวัติเพื่อเข้าไปมีอำนาจปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองใหม่ทั้งหมด

^{๕๔}O'neil, P. H., *Essentials of Comparative Politics*, third Edition, (New York London: W. W. Norton & Company Inc, 2010), p. 236.

อุดมการณ์กลุ่มนี้จึงจัดว่าเป็นพวกหัวรุนแรงที่ต้องการเปลี่ยนแปลงทุกอย่าง อย่างรวดเร็วตามความต้องการของพวกเขา

๒) อุดมการณ์เสรีนิยม (Liberalism) จัดได้เป็นเสรีนิยมเก่า (Classic Liberals) และเสรีนิยมใหม่ (Modern Liberals) คำว่าเสรีนิยม มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Liber หมายถึงอิสระ (Free) แนวความคิดอุดมการณ์เสรีนิยม^{๕๕} เสรีนิยมเป็นอุดมการณ์ที่ให้ความสำคัญกับเสรีภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคล เสรีภาพระดับสูงสุดคือ ทุกคนต้องมีเสรีภาพทางการเมืองการแสดงความคิดเห็น โดยรัฐจะต้องไม่เข้ามาลิดรอนสิทธิขั้นพื้นฐาน เสรีภาพที่ต่ำสุด คือ เสรีภาพที่รัฐสามารถเข้ามาแทรกแซงกิจการ กิจกรรมของประชาชนได้บ้าง เสรีภาพที่รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงก้ำก่ายกิจกรรมของประชาชนก็จัดว่าเป็นเสรีภาพในระดับต่ำสุด ซึ่งฝ่ายรัฐบาลอาจนำมาอ้างได้ว่าได้เปิดเสรีให้กับประชาชนผู้ถูกปกครองแล้ว แต่นั่นมันเป็นเพียงเสรีภาพขั้นต่ำสุด และไม่ควรนับว่าเป็นเสรีภาพด้วยซ้ำไป เสรีภาพที่แท้จริงต้องเป็นเสรีภาพของปัจเจกบุคคล ทั้งด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจที่อนุญาตให้ทุกคนมีเสรีภาพในการพูด แสดงความคิดเห็น มีความชอบธรรมในการแสดงออกทางการเมืองทุกอย่างทุกด้าน เสรีภาพยุคคลาสสิก (Classical Liberalism) และ โมเดิร์น (Modern liberalism) จะพบว่ามีแตกต่างกันบางประเด็นเช่น

๒.๑ อุดมการณ์เสรีนิยมคลาสสิก (Classical Liberalism) มีหลักการที่สำคัญ คือ

๑) ปัจเจกบุคคลมีความสำคัญกว่ารัฐ (State) และการเป็นพลเมืองของรัฐจะถูกอนุญาตให้กระทำได้นั้น

๒) ปัจเจกบุคคลมีเหตุผลและความสามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง สิ่งนี้ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถมีอิสระและควบคุมตนเองได้

๓) ความก้าวหน้าที่เป็นไปได้ในกิจกรรมทางการเมืองควรเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความหวาดกลัว

๔) อำนาจรัฐควรมีข้อจำกัด หรือรัฐควรมีข้อจำกัดในการใช้อำนาจ

๕) ความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

๖) เสรีภาพทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ

๒.๒ อุดมการณ์เสรีนิยมใหม่ (Modern Liberalism) มีหลักการสำคัญคือ

๑) รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคลและสังคมได้ในบางครั้ง เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงในการป้องกันปัจเจกบุคคลบางคนปฏิเสธเสรีภาพของบุคคลอื่น

๒) เสรีภาพจะต้องเข้าใจในกระบวนการมองโลกในแง่ดี เช่นกับพวกเสรีภาพหาแนวทางพัฒนาศักยภาพมนุษย์และประโยชน์ให้มีความหมายในทางสังคม

^{๕๕}Grigsby, Analyzing Political: An Introduction to Political Science, Fifth Edition, (United States of America: University of New Mexico, 2012), p. 144.

๓) ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจต้องถูกขจัดออกไป ดังเงื่อนไขเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้มีรายได้น้อยที่บ่อนเซาะเสรีภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

เฉพาะข้อที่ ๓ นี้ อุดมการณ์เสรีนิยมใหม่ให้ความสำคัญด้านความเสมอภาค (Equality) มากกว่าเสรีภาพ (Freedom)

๒. วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองกับสังคมการเมืองในเชิงจิตวิทยา โดยวัฒนธรรมทางการเมืองใดที่สังคมการเมืองต้องการก็มักถูกปลูกฝังให้เป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ฯลฯ ของสมาชิกในสังคมการเมืองนั้น ๆ ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงขึ้นตรงกับกระบวนการสร้างความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ฯลฯ จากสถาบันในทางการเมืองต่าง ๆ ที่แปรผันต่างกันไปตามแต่ละสังคมการเมือง^{๕๖}

วัฒนธรรมทางการเมือง สามารถจะพัฒนาได้หากสมาชิกในสังคมมี “สำนึกพลเมือง (Civic Virtue)” หรือ “วัฒนธรรมพลเมือง (Civic Culture)” ในการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน (The Participant Political Culture) หากสมาชิกในสังคมการเมืองที่ไม่สนใจการเมือง (The Parochial Political Culture) หรือรับรู้แต่ไม่เข้าร่วมทางการเมือง (The Subject Political Culture) การเมืองนั้นก็ด้อยพัฒนา อธิบายได้ ๓ รูปแบบ^{๕๗} ดังนี้

๑) วัฒนธรรมแบบไม่สนใจการเมือง (The Parochial Political Culture) เป็นลักษณะทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมการเมืองแบบชนเผ่า (Tribal Society) เช่นในแอฟริกาและในชุมชนท้องถิ่นเล็ก ๆ ที่ปกครองตนเอง ในสังคมการเมืองดังกล่าวยังไม่มีแบ่งงานกันทำ ไม่มีการแบ่งบทบาท รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการไม่แบ่งการเมือง, สังคมและศาสนาออกจากกัน วัฒนธรรมแบบไม่สนใจการเมืองจะมองการเมืองว่ามีลักษณะเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก (Affective) และเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ปฏิบัติ (Normative) มากกว่าที่จะเป็นการเมืองแบบใช้เหตุใช้ผล (Cognitive)

๒) วัฒนธรรมแบบรับรู้แต่ไม่เข้าร่วมทางการเมือง (The Subject Political Culture) เป็นวัฒนธรรมในสังคมการเมืองที่สมาชิกในสังคมการเมืองรับรู้ถึงการบริหารกิจการบ้านเมือง และอำนาจทางการเมือง และมีความภาคภูมิใจในความเป็นการเมือง (Political) ของสังคมการเมือง ทว่าความสัมพันธ์ระหว่างสังคมการเมืองกับสมาชิกยังเป็นระบบบนลงล่าง (Top-Down or Downward Flow) และวัฒนธรรมการเมืองยังเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก (Affective) และเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ปฏิบัติ (Normative) มากกว่าที่จะเป็นการเมืองแบบใช้เหตุใช้ผล (Cognitive) เช่นกัน ทั้งนี้สมาชิกในสังคมการเมืองจึงระลึกถึงอำนาจในทางการเมืองแบบเป็นฝ่ายตั้งรับนโยบาย (Passive role) แต่ไม่สนใจที่จะเรียกร้องนโยบาย (Active Role)

^{๕๖} Andrew Heywood, *Politics*, (London: Macmillan, 1997), p. 202.

^{๕๗} Gabriel A. Almond, and Sidney Verba, *The Civic Culture; Political Attitudes and Democracy in Five Nations*, (Boston and Toronto: Little Brown and Company, 1965), pp. 22 – 26.

๓) วัฒนธรรมการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน (The Participant Political Culture) เป็นวัฒนธรรมของสังคมการเมืองที่สมาชิกของสังคมการเมืองมีความผูกพันต่อสังคมการเมืองในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล (Cognitive) และมีความตื่นตัวในเรื่องการใช้อำนาจเชิงรุกในทางการเมือง (Active Role)

จากวัฒนธรรมการเมืองรูปแบบพื้นฐานทั้ง ๓ แล้วลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นจริงในสังคมการเมืองในสังคมการเมืองที่เป็นจริงนั้นไม่ได้มีวัฒนธรรมทางการเมืองเพียงแบบเดียว แต่มักมีลักษณะวัฒนธรรมแบบผสม ดังนี้

๑) วัฒนธรรมแบบเริ่มรับรู้การเมือง (The Parochial-Subject Culture) คือวัฒนธรรมในสังคมการเมืองแบบชนเผ่าที่กำลังเปลี่ยนผ่านสู่สังคมสมัยใหม่ สมาชิกในสังคมการเมืองจะปฏิเสธความสัมพันธ์ทางอำนาจแบบเดิมที่เป็นเรื่องของศาสนาหรือความเชื่อเป็นหลักมาสู่ลักษณะของความสัมพันธ์ทางอำนาจที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น อย่างไรก็ตามแม้สมาชิกในสังคมการเมืองจะรับรู้ว่ามีความสัมพันธ์ทางอำนาจแบบใหม่เกิดขึ้นทว่าก็ไม่ได้มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง แต่เลิกที่จะรอรับนโยบายจากฐานอำนาจใหม่ไม่ต่างจากที่เคยเกิดขึ้นในลักษณะวัฒนธรรมแบบไม่สนใจการเมือง

๒) วัฒนธรรมแบบเริ่มเข้าร่วมทางการเมือง (The Subject-Participant Culture) เป็นวัฒนธรรมในสังคมการเมืองที่สมาชิกในสังคมการเมืองบางส่วนเริ่มต้นตัวถึงอำนาจในเชิงรุกของตน โดยที่สมาชิกในสังคมการเมืองที่ยังมีลักษณะวางเฉย และมีลักษณะแบบไพร่ เริ่มกลายเป็นผู้มีส่วนร่วมในแบบประชาธิปไตย

๓) วัฒนธรรมการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างไม่มีความเป็นการเมือง (The Parochial-Participant Culture) เป็นวัฒนธรรมของสังคมการเมืองที่สมาชิกของสังคมการเมืองยังเชื่อมั่นในความสัมพันธ์ทางอำนาจแบบชนเผ่า โดยไม่สนใจความเป็นเหตุเป็นผลของอำนาจ แต่ก็อยากเข้ามามีส่วนร่วม และการเข้าร่วมก็เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลักมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม

กล่าวได้ว่าสังคมการเมืองที่มีความพัฒนานั้นสมาชิกในสังคมการเมืองย่อมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง หรือสมาชิกในสังคมการเมืองมีหน้าที่ในการกระทำในทางการเมือง (Political Action) ในสังคมการเมืองจากวิธีวิเคราะห์โครงสร้างและหน้าที่ (Structural - Functional Approach)^{๕๔} ในสังคมการเมืองที่เลือกเอาประชาธิปไตยมาเป็นรูปแบบในการปกครองสังคมการเมืองนั้น สิ่งสำคัญคือทำอย่างไรให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น ไปสู่สมาชิกในสังคมการเมือง ในขณะเดียวกันการพัฒนาการเมือง คือ การสร้างสถาบันเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลாதงสังคมและการเมือง ให้สมาชิกในสังคมมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ภาวะความ

^{๕๔} พิสิษฐกุล แก้วงาม, มโนทัศน์ที่สำคัญในวิชาการพัฒนาการเมือง, (มหาสารคาม : หลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๓๒.

ทันสมัยทางการเมือง (Political Modernization) จะสัมพันธ์กับการตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมือง หากความต้องการที่จะแสดงออกถึงวัฒนธรรมการเมืองของสมาชิกในสังคมการเมืองมีสูง สังคมการเมืองก็ต้องเตรียมพร้อมยอมรับ และสุดท้ายจะนำไปสู่ลักษณะทางการเมืองที่ เรียกว่า “ความผุพังทางการเมือง (Political Decay)”^{๕๙}

การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนมีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมทางการเมือง และมีความสัมพันธ์กับระบบการเมืองการปกครองของสังคมการเมืองนั้น โดยการถ่ายทอดผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง (Political Socialization) ที่ทำให้ประชาชนเกิดความรับรู้ทางการเมือง และแสดงออกถึงความต้องการต่าง ๆ ออกมา จึงเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขที่กำหนดบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกในแต่ละสังคม และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดลักษณะและรูปแบบของระบบการเมืองการปกครองในแต่ละสังคมแตกต่างกัน^{๖๐}

การเมืองการปกครองแบบใดแบบหนึ่งจะดำรงอยู่ได้ จะต้องอาศัยการมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการเมืองการปกครองดังกล่าว เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองย่อมมีผลต่อโครงสร้างและพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในประเทศนั้น ๆ^{๖๑} การพัฒนาระบบการเมืองการปกครองไปในแนวทางประชาธิปไตยจะต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) ควบคู่กันไปด้วยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย^{๖๒}

“วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political Culture) อย่างเป็นทางการก็คือ “แบบแผนเฉพาะความโน้มเอียงของบุคคลต่อการกระทำทางการเมือง” (The Particular Patterns of Orientations to Political Action) เป็นความโน้มเอียงต่อการกระทำทางการเมืองของปัจเจกบุคคล คือสิ่งที่ช่วยสนับสนุนหรือช่วยเสริมสร้างให้ (Underpinned) ระบบการเมืองการปกครองมีความแข็งแกร่งมากขึ้น

^{๕๙}Samuel Huntington, *Political Order in Changing Societies*, (Second edition), (Connecticut: Yale University Press, 1969), pp. 34 - 39.

^{๖๐}วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน, วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมืองไทย ในเอกสารการสนชดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย หน่วยที่ ๑-๘, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๖), หน้า ๖๒.

^{๖๑}Faulks, Keith, *Political Sociology: A Critical Introduction*, (New York: New York University Press, 2000), p. 26.

^{๖๒}ทินพันธ์ นาคะตะ, วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สหยาบลิ้งค์และการพิมพ์ประมวล, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕.

ตารางที่ ๒.๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อนุสรณ์ ลีมนณี และ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ	อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้ ๑) อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ๒) อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม ๓) อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๔) อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๕) อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง
พีระศักดิ์ หินเมืองเก่า	พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนสามารถแสดงออกมา ในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ โดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ
Sargent	อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ความคิด ความเชื่อที่มีแบบแผนเกี่ยวกับหลักการและคุณค่าทางการเมือง มีแนวทางแน่นอน มีเหตุผล มีจุดหมายปลายทาง เป็นสิ่งสะท้อนในสถาบันทางการเมืองและการปกครอง
พชรวัฒน์ เส้นทอง	อุดมการณ์ ถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของนักการเมือง ซึ่งค่านักการเมืองมีความหมายครอบคลุมถึงบุคคลใดก็ตามที่กระทำการหรือแสวงหาอำนาจทางการเมือง
Sargent	องค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมือง ๑) ค่านิยม (Value) ใช้เกณฑ์ในการตัดสินความคิด ความเชื่อและการกระทำ ๒) วิสัยทัศน์ต่อสังคมการเมืองในอุดมคติ (Vision of The Ideal Polity) แต่ละอุดมการณ์ต่างมีวิสัยทัศน์ว่า สังคมการเมืองควรจะมีลักษณะอย่างไร ๓) มโนทัศน์ว่าด้วยธรรมชาติของมนุษย์ (Conception of Human Nature) อุดมการณ์ทั้งหลายล้วนมีความคิด ความเชื่อถึงธรรมชาติของมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร ๔) ยุทธศาสตร์ (Strategy of Action) แต่ละอุดมการณ์มียุทธศาสตร์ในการเปลี่ยนแปลงสังคมการเมืองที่เป็นอยู่ให้เป็นสังคมเมืองที่ตนเองใฝ่ฝัน

ตารางที่ ๒.๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชาญชัย คุ้มปัญญา	ระบบทุนนิยมจะล่มสลายได้ต้องใช้กำลังโค่นล้มโดยชนชั้นกรรมมาชีพเท่านั้น แต่สังคมนิยมประชาธิปไตยปฏิเสธการใช้ความรุนแรง อีกทั้งยังศรัทธาในสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยว่าจะทำให้อุดมการณ์สังคมนิยมบรรลุผลได้
Grigsby	อุดมการณ์กลุ่มใดหรืออุดมการณ์แบบใดมีอิทธิพลครอบงำสังคมหรือการเมืองไทยมากที่สุด ๑. อุดมการณ์แบบเรดิคัล (Radical) เชื่อว่าระบบการเมืองปัจจุบันจะต้องเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติและกระทำอย่างเร่งด่วน เพราะสภาพที่เป็นอยู่ไม่สามารถทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองดีขึ้นได้ ความเท่าเทียมกัน และเสรีภาพในสังคมถูกจำกัด และถูกรวบอยู่ในมือของบุคคลเพียงกลุ่มเดียว ๒. อุดมการณ์เสรีนิยม (Liberalism) เป็นอุดมการณ์ที่ให้ความสำคัญกับเสรีภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคล เสรีภาพระดับสูงสุดคือทุกคนต้องมีเสรีภาพทางการเมือง การแสดงความคิดเห็น เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองกับสังคมการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง สามารถจะพัฒนาได้หากสมาชิกในสังคมมี “สำนึกพลเมือง (Civic Virtue)”
Andrew Heywood	อุดมการณ์ (Ideology) มีความหมายถึงความสำคัญ อ้างถึงความจริงที่ว่า อุดมการณ์เกิดขึ้นหลังจากโครงสร้างของรัฐใหม่ อุดมการณ์เป็นทัศนะที่เป็นทางเลือกเพื่อจัดตั้งคุณค่าตามจารีตประเพณี
O'neil, P.H.	อุดมการณ์ (Ideology) มีความหมายถึงความสำคัญ อ้างถึงความจริงที่ว่า อุดมการณ์เกิดขึ้นหลังจากโครงสร้างของรัฐใหม่ อุดมการณ์เป็นทัศนะที่เป็นทางเลือกเพื่อจัดตั้งคุณค่าตามจารีตประเพณี
พิสิษฐกุล แก้วงาม	สังคมการเมืองที่มีความพัฒนานั้นสมาชิกในสังคมการเมืองย่อมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง หรือสมาชิกในสังคมการเมืองมีหน้าที่ในการกระทำในทางการเมือง (Political Action) ในสังคมการเมือง ซึ่งวิธีวิเคราะห์มาจากวิธีวิเคราะห์โครงสร้างและหน้าที่

ตารางที่ ๒.๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Gabriel A. Almond and Sidney Verba	วัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง ๓ รูปแบบ ๑. วัฒนธรรมแบบไม่สนใจการเมือง (The Parochial Political Culture) ๒. วัฒนธรรมแบบรับรู้แต่ไม่เข้าร่วมทางการเมือง (The Subject Political Culture) ๓. วัฒนธรรมการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน (The Participant Political Culture)
Samuel Huntington	ความต้องการที่จะแสดงออกถึงวัฒนธรรมการเมืองของสมาชิกในสังคมการเมืองมีสูง สังคมการเมืองก็ต้องเตรียมพร้อมยอมรับ
Faulks, Keith	วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขที่กำหนดบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกในแต่ละสังคม และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดลักษณะและรูปแบบของระบบการเมืองการปกครองในแต่ละสังคมแตกต่างกัน

๒.๖ หลักสัปปุริสธรรม

๒.๖.๑ ความหมายหลักสัปปุริสธรรม

หลักสัปปุริสธรรม ประกอบด้วย การรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน นี่เป็นหลักธรรมของคนดี สำหรับผู้ที่มีสติในการตัดสินใจเลือกตั้ง ถ้าหากนักการเมืองนั้นเป็นคนดี ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ที่จะต้องรู้เขารู้เรา ในการแก้ปัญหาสังคม ตามกำลังความสามารถของพระสงฆ์ ที่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องงบประมาณ การวางตนต่าง ๆ ในสัปปุริสสูตร อภิปรายปัญหา มัชฌิมนิกาย ปรากรกพุทธโอวาทเรื่องธรรมของคนดี (สัตบุรุษ) คนที่สมบูรณ์แบบ หรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณค่าที่แท้จริงของมนุษยชาติ มีธรรมะหรือคุณสมบัติที่เรียกว่า สัปปุริสธรรม ๗ ประการ^{๖๓}

หลักสัปปุริสธรรม (Virtues of a Gentleman) เป็นหลักธรรมที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และถือปฏิบัติ เพราะศาสนามุ่งที่จะสอนให้ทุกคนเป็นคนดี หลักธรรมของพระพุทธศาสนา มีลักษณะเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วยหลักธรรมที่กำหนดคุณสมบัติของคนดี คือ สัปปุริสธรรม ๗ ประการ จึงสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม ดังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายเพิ่มเติมคือ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึง

^{๖๓} อ. สดต. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๖.

คุณสมบัติของผู้นำในความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานที่ไปด้วยกันนั้น คือคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้นำบุคคลที่เป็นผู้นำจะต้องมีธรรมะ หรือคุณสมบัติในตัวของผู้นั้นมี ๗ ประการ ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชนและรู้จักบุคคล^{๖๔} สัตบุรุษ คือ เป็นคุณธรรม หรือคุณสมบัติของคนดี เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นผู้ควรแก่การยกย่องนับถือ เป็นคนที่สามารถให้การแนะนำในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องความปรารถนาดีมี ๗ ประการ ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล^{๖๕} สัปปริสธรรม เป็นหลักธรรมที่สำคัญของมนุษย์ เป็นสมบัติเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ มีปัญญาารู้ได้ ทำได้ เข้าใจว่า ความกตัญญูกตเวทีเป็นคุณธรรมที่ดีที่ประเสริฐ มนุษย์มีสติปัญญารักษาความดีงามของตนให้สมบูรณ์ ด้วยหลักธรรมนี้เพื่อให้ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คงอยู่^{๖๖} ตามทัศนะของพระราชธรรมนิเทศ กล่าวถึง หลักสัปปริสธรรม (Virtues of a Gentleman) เป็นหลักธรรมที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และถือปฏิบัติ เพราะศาสนามุ่งที่จะสอนให้ทุกคนเป็นคนดี

หลักธรรมของพระพุทธศาสนามีลักษณะเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วยหลักธรรมที่กำหนดคุณสมบัติของคนดี^{๖๗} การรู้จักตนเอง พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่องการรู้จักตนเองมาก จุดมุ่งหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาก็คือการรู้จักตนเองอย่างแจ่มแจ้งจนสามารถควบคุมพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจของตัวเองได้แน่นอนนั่นเอง ทั้งนี้เพราะปัญหาที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ก็คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวมนุษย์นั่นเอง ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมมนุษย์เป็นภัยที่น่ากลัวที่กำลังคุกคามมนุษย์ การไม่รู้จักตนเองย่อมเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา^{๖๘}

เป็นคุณธรรมพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง องค์กร สังคม ชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นคุณธรรมที่เน้นการแสดงออก ๗ ประการ คือ การรู้จักเหตุ การรู้จักผล การรู้จักตน การรู้จักประมาณ การรู้จักกาล การรู้จักชุมชน และการรู้จักบุคคล สัปปริสธรรม เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อทำให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เป็นคนตระหนักในเหตุผลรู้จักการวางตัวพอเหมาะพอดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และมีความเป็นตัวของตัวเอง

^{๖๔}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), *ภาวะผู้นำความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ*, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐), หน้า ๑๐.

^{๖๕}พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), *ภาษาธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เลียงเชียง, ๒๕๔๘), หน้า ๑๗๐.

^{๖๖}สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), *ธรรมศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

^{๖๗}พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตถาโณ), *นิเทศธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : เอมีเทรดดิ้ง, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๓.

^{๖๘}ทองย้อย แสงสินชัย, *สัปปริสธรรม ๗ ประการ*, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ๒๕๓๐), หน้า ๒๑.

ตารางที่ ๒.๗ ความหมายของหลักสัปปริสธรรม

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)	คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้นำ บุคคลที่เป็นผู้นำจะต้องมีธรรมะ หรือคุณสมบัติในตัวของผู้นั้นมี ๗ ประการ ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชนและรู้จักบุคคล
พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช)	คุณสมบัติของคนดี เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นผู้ควรแก่การยกย่องนับถือ เป็นคนที่สามารถให้การแนะนำในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องความปรารถนาดีมี ๗ ประการ ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล
สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)	สัปปริสธรรม เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และช่วยให้เป็นคนตระหนักในเหตุผลรู้จักการวางตัวพอเหมาะพอดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และมีความเป็นตัวของตัวเอง
พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตยาโณ)	หลักสัปปริสธรรม เป็นหลักธรรมที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และถือปฏิบัติ เพราะศาสนาพุทธจะสอนให้ทุกคนเป็นคนดี
ทองย้อย แสงสินชัย	การรู้จักตนเอง พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่องการรู้จักตนเองมาก จุดมุ่งหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาก็คือการรู้จักตนเองอย่างแจ่มแจ้งจนสามารถควบคุมพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจ

๒.๖.๒ องค์ประกอบหลักสัปปริสธรรม

สัปปริสธรรม คือ ธรรมของสัตบุรุษ หรือธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คำว่า “สัตบุรุษ” คือ คนดี นักปราชญ์ หรือบัณฑิตสัปปริสธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี มี ๗ ประการ^{๖๙} คือ

๑. ธัมมัญญตา คือ การรู้จักเหตุ (Dhammannuta: Knowing The Law and The Cause)
๒. อัตถัญญตา คือ การรู้จักผล (Attannuta: Knowing The Meaning, The Purpose and The Consequence)
๓. อัตตัญญตา คือ การรู้จักตน (Attannuta: Knowing Oneself)

^{๖๙} อ.ส.ต.ด.ก. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๖.

๔. มัตตัญญูตา คือ การรู้จักประมาณ (Mattannuta: Moderation, be Temperate and Sense of Proportion)

๕. กาลัญญูตา คือ การรู้จักกาล (Kalannuta: Kknowing The Proper Time, Choose and Keep Time)

๖. ปริสัณญูตา คือ การรู้จักชุมชน (Parisannuta: Knowing The Assembly and The Society)

๗. ปุคคัลญูตา คือ การรู้จักบุคคล (Puggalannuta: Knowing The Individual and Different Individual)

ธัมมัญญูตา คือ การรู้จักเหตุ

ธัมมัญญูตา (การรู้จักเหตุ) คือ การรู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และความเป็นไปของชีวิต หรือรู้จักหลักความจริง จะคิด จะทำอะไรก็มีหลัก รู้ว่าเมื่อกระทำสิ่งนี้ได้ผลตอบแทนเป็นความสุข แต่ถ้ากระทำอีกอย่างหนึ่งจะได้ผลเป็นความทุกข์ เช่น ถ้าหมั่นขยันศึกษาเล่าเรียนก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจวิชาการต่าง ๆ เมื่อถึงเวลาสอบก็จะสามารถสอบได้คะแนนดีเป็นต้น^{๗๐} ธัมมัญญูตา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักเหตุ คือ รู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลายที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจการงานต่าง ๆ รู้และเข้าใจในสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่าตำแหน่งฐานะ อาชีพการงานของตน มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการ จะต้องทำอะไรอย่างไร จึงจะเป็นเหตุให้บรรลุถึงผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้น ๆ ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนถึงสูงสุด คือ รู้เท่าทันกฎธรรมชาติ หรือหลักความจริงของธรรมชาติเพื่อปฏิบัติต่อโลกและชีวิตอย่างถูกต้อง มีจิตใจเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น^{๗๑} ธัมมัญญูตา คือ รู้จักเหตุ รู้หลักการ รู้วิธีการ ในการดำเนินงาน ผู้นำนั้น จะต้องรู้จักเหตุ รู้หลักการ รู้วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ในทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวว่า ธัมมัญญูตา หมายถึง การรู้วันวิงศัตถุศาสน์ ดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎกว่า พระภิกษุที่เป็นผู้รู้ รู้เรื่อง นววิงศัตถุศาสน์ คือคำสั่งสอนของพระศาสดาอันเป็นศาสนธรรม มีองค์ประกอบอยู่ ๙ ประการ หรือที่เรียกว่ารู้ธรรมคำสอนในพระไตรปิฎก คือ หลักปริยัติธรรมอันได้แก่การรู้เรื่องของสูตรพระวินัยและพระธรรมอภิธรรมเป็นต้น อันเป็นเหตุแห่งความเจริญในการปฏิบัติ เพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุดของการศึกษาพระธรรมวินัยในพระพุทธศาสนา ภิกษุรูปใดมีความรอบรู้ในหลักธรรมคำสอนดังกล่าวมาแล้ว ภิกษุนั้น ชื่อว่าเป็นผู้รู้ธรรม หรือเหตุแห่งความเจริญจะเห็นได้ว่า ผู้นำนั้นมีความสำคัญมากต่อการวางแผนงานหรือนโยบายอันเป็นเหตุแห่งความเจริญต่อสังคมและตนเอง เมื่อบุคคลระดับผู้นำทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว จึงได้ชื่อว่าเป็นการทำเหตุทำตามหลักการที่ดีตามหลักธัมมัญญูตา

ดังนั้น การศึกษาให้รู้จักหน้าที่ของตนให้ถูกต้องตามความเป็นจริง พร้อมทั้งทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์เต็มความสามารถไม่ประมาทในการทำหน้าที่เพื่อให้เป็นผลสำเร็จเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์

^{๗๐} อ.ส.ต.ด. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๗-๒๓๘.

^{๗๑} พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จในส่วนตนหรือส่วนรวม ต้องอาศัยการรู้จักเหตุคือ รู้หน้าที่ การรู้จักเหตุของผู้นำนั้น ยังรวมไปถึงการรู้จักกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม เช่น ผู้นำหรือผู้ปกครองประเทศชาติก็ต้องรู้หลักรัฐศาสตร์ และรู้กฎกติกาของรัฐ คือ กฎหมายตั้งแต่รัฐธรรมนูญลงมา แล้วก็ยืนอยู่ในหลักการตั้งตนอยู่ในหลักการให้ได้ ชุมชน สังคม องค์กรหรือกิจการอะไรก็ตามต้องมีหลักการมีกฎกติกาที่ผู้นำจะต้องรู้ชัดแล้วก็ตั้งมั่นอยู่ในหลักการนั้น

อรรถิยณฺดา คือ การรู้จักผล

อรรถิยณฺดา หมายถึง รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือ รู้ความหมาย และความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้น ดำเนินชีวิตอย่างนั้น เพื่อประสงค์ ได้ประโยชน์อะไร หรือควรจะได้บรรลุถึงผลหรือเป้าหมายอย่างไร ที่ให้มีหน้าที่ ตำแหน่งหน้าที่ ฐานะการงานอย่างนั้น เขากำหนดความมุ่งหมายอะไร กิจการงานที่ตนกระทำอยู่ในขณะนี้ เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอย่างไรบ้าง เป็นผลดี หรือผลเสีย เป็นต้น ตลอดจนขั้นสูงสุด คือ รู้ความหมายของคตินิยม และประโยชน์ที่เป็นจุดหมายแท้จริงของชีวิต^{๗๒} อรรถิยณฺดา คือ ความเป็นผู้รู้จักผล หมายถึง ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย รู้ความหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลักการ รู้จักว่าสุขเป็นผลแห่งเหตุอันนี้ ทุกข์เป็นผลแห่งเหตุอันนี้ เมื่อเห็นเหตุแล้วรู้ว่าเกิดผลอย่างไร เช่น เห็นคนขยันขันแข็งในการทำงานก็รู้ว่าเขาจะตั้งตัวได้ เห็นคนติดการพนันก็รู้ว่าเขาจะยากจนเอาตัวไม่รอด เป็นต้น การรู้จักผล ตามหลักสัปปริสธรรมหรือหลักธรรมเพื่อความเป็นผู้นำในข้อนี้ คือ รู้จักผล หมายถึง รู้จักผลที่เกิดมาจากเหตุ เพราะเหตุกับผลนั้น จะเป็นปัจจัยที่เนื่องถึงกันและกัน เมื่อเหตุเป็นอย่างไร ผลก็เป็นเช่นนั้น แต่เพื่อความเข้าใจกระจ่างชัดยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะได้อธิบายโดยนำเรื่องในชาดกและพระสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องมาประกอบดังนี้

อรรถิยณฺดา คือ ความเป็นผู้รู้หรือรู้จุดหมาย รู้ประโยชน์ดังพุทธพจน์ที่ว่า ภิกษุเป็น ผู้รู้จักผล ภิกษุในพระพุทธศาสนานี้เป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องเนื้อความใจความ ความมุ่งหมายและประโยชน์ ในทางพระพุทธศาสนากล่าวถึงภิกษุที่เป็นผู้รู้จักผลว่า ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้รู้ความหมายแห่งภาษิต คือ ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์นั้นเป็นความหมายแห่งภาษิตนี้ หากภิกษุไม่รู้เนื้อความแห่งภาษิตนั้นเลยว่าเป็นความหมายแห่งภาษิตนี้ ไม่ฟังเรียกเธอเป็นอรรถิยณฺดา แต่เพราะภิกษุรู้ความหมายแห่งภาษิตนี้ ฉะนั้น ควรเรียกภิกษุนั้นว่าเป็น อรรถิยณฺดา การรู้จักผลหรือเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่งสำหรับบุคคลที่เป็นผู้นำหากไม่เข้าใจในผล หรือความมุ่งหมายของถ้อยคำ หรือการกระทำแล้ว หากผู้นำไม่รู้จุดหมาย ไม่รู้ว่าจะนำคนและกิจการไปทิศทางใด นอกจากผู้นำจะต้องรู้จุดหมาย มีความชัดเจนในจุดหมายแล้วจะต้องมีความแน่วแน่มั่นที่จะไปให้ถึงจุดหมาย ด้วยข้อนี้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญมาก เมื่อใจมีจุดหมาย แม้มีอะไรมากระทบกระทั่งก็จะไม่หวั่นไหว อะไรไม่เกี่ยวข้องไม่เข้าเป้าไม่เข้าแนวทางก็ไม่มัววุ่นวาย ใครจะพูดว่ากล่าวอย่างไรก็ตาม เมื่อไม่ตรงเรื่องก็ไม่ควรใส่ใจ ไม่เก็บเป็นอารมณ์ ไม่ยุ่งกับเรื่องที่ไม่มีความสาระ ใส่ใจแต่ในเรื่องที่เป็นแนวทางสู่จุดหมายอย่างชัดเจน^{๗๓} เมื่อผู้นำมีเป้าหมายมีจุดประสงค์ในการทำงาน และเชื่อว่าจุดหมายที่ดีย่อมมาจากหลักการหรือเหตุที่ดี

^{๗๒}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

^{๗๓}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), ภาวะผู้นำ, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เอ็มเทร็ดดิ้ง, ๒๕๔๖), หน้า ๒๔.

ดังกล่าวแล้วเมื่อประสบกับผลหรือสิ่งที่กำลังได้รับอยู่ในปัจจุบันก็สามารถเชื่อมโยงกลับไปหาเหตุได้ว่า ผลที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุอะไร แม้ในบางครั้งผลปรากฏขึ้น แต่เหตุไม่ปรากฏบุคคลที่เป็นผู้นำที่เข้าใจในหลักสัปปริสธรรมข้อนี้ สามารถเข้าใจได้ว่ามาจากเหตุนั่นเอง^{๗๔}

อัตตัญญูตา คือ การรู้จักตน

อัตตัญญูตา หมายถึง รู้จักตน คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น เป็นอย่างไร มีลักษณะแบบไหน และนำมาประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับตน และกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนก็จะทำให้สัมฤทธิ์ผลตลอดจนรู้จักปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เจริญก้าวหน้าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป^{๗๕} อัตตัญญูตา คือ การรู้จักตัวเอง ได้แก่ รู้เรื่องที่ตัวเองเป็นและรู้เรื่องที่ตัวเองมี การรู้เรื่องที่ตัวเองเป็นหมายความว่า รู้ภาวะของตัว รู้ว่าตัวเองเป็นอะไร เพราะแต่ละคนเป็นอะไร ๆ อยู่หลายอย่าง เช่น เป็นลูก เป็นนักเรียน เป็นเพื่อนเป็นพี่ เป็นน้อง เป็นประชาชน เป็นพุทธศาสนิกชน เป็นต้น การรู้เรื่องที่ตัวเองมีหมายความว่า รู้ฐานะของตัวเอง เช่น รู้ว่าเรามีความรู้เพียงใด มีกำลังกายเพียงใด มีรายได้เพียงใด มีศีลธรรมเพียงใด มีอำนาจหน้าที่เพียงใด เป็นต้นคนที่ไม่รู้จักภาวะและฐานะของตนมักจะทำตัวไม่เหมาะสม ได้รับตำหนิตติเตียน ส่วนคนที่รู้ภาวะและฐานะของตนจะประพฤติตนเหมาะสมกับภาวะและฐานะนั้น ๆ การรู้จักตนนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้ดำเนินกิจการหรือผู้บริหารบุคลากรในหน่วยงานนั้นได้บรรลุเป้าหมาย เพราะหากผู้นำไม่รู้จักภาวะของตนแล้วก็ยากต่อการที่จะรู้จักผู้อื่นและสิ่งอื่นได้ ดังนั้น คุณสมบัติที่ดีของผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม ได้มีนักปราชญ์หลายท่านอธิบายไว้ดังนี้

พระพุทธศาสนาได้กล่าวว่า อัตตัญญูตา หมายถึง การรู้จักตนเกี่ยวกับศรัทธา ศีล จาคะ สติ ปัญญา เป็นต้น ดังพุทธพจน์ว่าพระภิกษุในศาสนาที่รู้จักตนว่าตนเองนั้นมีศรัทธามีความเชื่อมีศีล มีระเบียบวินัย มีสุตตะคือการศึกษาเหล่าเรียน ได้ยินได้ฟัง มีจาคะ การสละแบ่งปัน การปล่อยวาง มีสติปัญญาความรู้ความสามารถอยู่ประมาณเท่าใดบ้าง และวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ ภาวะ ความรู้ความสามารถของตนเอง ไม่ทำให้เกินความรู้ความสามารถของตนเอง ดังนี้ เรียกว่าผู้รู้จักตน^{๗๖}

การรู้จักตนเอง พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่องการรู้จักตนเองมาก จึงกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาก็อยู่ที่การรู้จักตนเองอย่างแจ่มแจ้งจนสามารถควบคุมพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจของตัวเองได้แน่นอนนั่นเอง ทั้งนี้เพราะปัญหาที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ก็คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวมนุษย์นั่นเอง ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมมนุษย์เป็นภัยที่น่ากลัวที่กำลังคุกคามมนุษย์ การไม่รู้จักตนเองย่อมเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา^{๗๗} การไม่รู้จักตนเองว่าอยู่ในฐานะตำแหน่งหน้าที่อย่างไร มีความรู้ความสามารถหรือไม่ คือ ผู้นำที่ไม่มีการ

^{๗๔} พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตฺตาโณ), นิเทศธรรม, หน้า ๒๓๓.

^{๗๕} พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

^{๗๖} อ. สดต.ก. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๗.

^{๗๗} ทองย้อย แสงสินชัย, สัปปริสธรรม ๗ ประการ, หน้า ๒๑.

ประเมินตนเองให้ดีกว่าแล้วกระทำลงไป ย่อมจะนำตนเองและผู้อื่นให้ได้รับความลำบาก เพราะเหตุที่ผู้นำไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้ภาวะของตน การรู้จักตนนั้นจะต้องรู้ว่าตนคือใคร อยู่ในฐานะตำแหน่งหน้าที่อย่างไรเป็นผู้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น มีศีล ศรัทธา จาคะ สติปัญญามากน้อยเพียงใด รู้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถความถนัดเท่าใด และประเมินว่าตนเองมีคุณธรรมของผู้นำหรือไม่ แล้วไม่ควรลืมนั่น และจะพองค์กรที่ตนรับผิดชอบไปสู่ความสำเร็จด้วยวิธีใด^{๗๘} สิ่งที่กำลังมานี้ ผู้บริหารจะต้องสำรวจโครงการของตนเอง พัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ย่อมสามารถนำโครงการ สังคม ไปสู่ความเจริญได้

มัตตัญญูตา คือ การรู้จักประมาณ

มัตตัญญูตา หมายถึง รู้จักประมาณ คือ รู้จักความพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดีในการพูด ในการปฏิบัติกิจการงานต่าง ๆ ตลอดจนรู้จักประมาณในการพักผ่อนหลับนอนและการสนุกสนานรื่นเริงต่าง ๆ ทำกิจการทุกอย่างด้วยความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เพื่อผลที่ดีอย่างแท้จริง มิใช่เพื่อเห็นแก่ความพอใจ ความชอบใจ หรือเอาแต่ใจตนเองเพียงอย่างเดียว^{๗๙}

มัตตัญญูตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณตน มัตตะ แปลว่า ประมาณ หมายถึง ความพอดี ความเหมาะสม ความสมควร มัตตัญญูตา จึงหมายถึง ความรู้จักพอดีในกิจที่ทำและเรื่องที่จะพูดลักษณะของความพอดี คือ ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป แต่ความพอดีของแต่ละคนไม่เท่ากัน เช่น การบริโภคอาหาร การใช้ความพยายาม การยกของหนัก เป็นต้น แต่ละคนจึงต้องรู้จักประมาณ คือ ความพอดีของตนเอง ส่วนการพูดพอจะกำหนดความพอดีได้ด้วยเรื่องที่พูดเวลาที่พูดและความสนใจของผู้ฟัง ถ้าพูดมากจนไม่มีใครฟังแล้วถือว่าเกินพอดี ถ้าพูดน้อยเกินไปจนไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ฟังก็ถือว่าขาดความพอดีเช่นกัน การรู้จักประมาณ ความพอดี รู้จักประมาณในการจ่ายและคุณประโยชน์ที่มีต่อสังคมบุคคล ได้รับความลำบากในปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากความไม่รู้จักประมาณ และความรู้จักประมาณนี้ ในทางพระพุทธศาสนาได้ มุ่งให้รู้จักประมาณเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยสี่ ดังพุทธพจน์ว่า ภิกษุในธรรมวินัยนี้ รู้จักประมาณในการบริโภคปัจจัยสี่ในการเลี้ยงชีพ เช่น การรู้จักประมาณในการรับ หรือการใช้สอยจีวร การรับอาหารบิณฑบาตและการบริโภคอาหารให้พอประมาณแก่อัตภาพของตน ไม่มากไม่น้อยเกินไป การใช้เสนาสนะที่อยู่อาศัย ให้พอเหมาะสมกับสมณะสารูป ยารักษาโรค และบริวารอื่น ๆ ที่ภิกษุเข้าไปเกี่ยวข้อง ต้องให้รู้จักความพอดีแก่ตนเอง หากภิกษุใดรู้จักประมาณในการรับปัจจัยสี่จึงเรียกว่าเป็นมัตตัญญู^{๘๐}

ดังนั้น การรู้จักประมาณในความเป็นอยู่เช่นที่อาศัย รู้จักประมาณให้เหมาะสมกับรายรับรายจ่ายของตนเอง ไม่ทะเยอทะยานจนเกินฐานะแล้วย่อมจะได้รับความสุขและนำความเจริญมาสู่สังคมที่อยู่ของตนเอง และความรู้จักประมาณอีกประการหนึ่งคือรู้จักประมาณในการรับและการให้ รู้จักประมาณตนว่า ควรรับอะไรจากใครเพียงใด ควรให้อะไรแก่ใครเพียงใด ควรวางตัวอย่างไร ควรปฏิบัติอย่างไรให้พอเหมาะพอดีให้พอประมาณ และทรงตรัสถึงหลักธรรมที่จะทำให้บุคคลเป็นผู้ที่รู้จักประมาณ

^{๗๘} อ. สดต. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๗.

^{๗๙} พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

^{๘๐} อ. สดต. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๗.

นั่นคือ หลักสันโดษ คือ ความยินดีด้วยปัจจัยที่ตนมีตนได้ไม่แสวงหาในสิ่งที่ไม่สมควรมี มีความขยัน ไม่เกียจคร้าน มีความสันโดษ^{๘๑}

กาลัญญตา คือ การรู้จักกาลเวลา

กาลัญญตา หมายถึง รู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และรู้ระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจการต่าง ๆ รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมในแต่ละกิจการที่ตนกระทำ เช่น แบ่งเวลาเรียน เวลาทำงาน เวลาอ่านหนังสือ เวลาเล่น เวลาพักผ่อน เป็นต้น นอกจากนั้นจะต้องเป็นคนตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อเวลาที่ตนกำหนดที่ตนได้วางแผนไว้ เพื่อผลสำเร็จที่มีต่อตนเองอย่างแท้จริง^{๘๒} การรู้จักเวลา ได้แก่ การรู้เรื่องเวลา การรู้ค่าของเวลา และการรู้จักใช้เวลา การรู้ค่าเรื่องเวลา คือ รู้ว่าชีวิตและการงานของตนอยู่ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของเวลา พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ระลึกถึงความสำคัญของเวลาว่า กาลเวลาย่อมกินชีวิตของสรรพสัตว์กับทั้งตัวมันเองและคนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ ซึ่งหมายความว่า เวลาล่วงไปชีวิตของคนเราก็กสั้นลงเรื่อย ๆ เราทำงานประสบความสำเร็จอะไรบ้าง ถ้ายังไม่ประสบความสำเร็จ ก็เร่งมือให้ประสบความสำเร็จเสีย การรู้จักใช้เวลามีหลักควรคำนึงถึง ๔ ประการ คือ ทำทันเวลา ทำถูกเวลา ทำตามเวลาและทำตรงเวลา งานที่มีกำหนดเวลา เช่น การทำนา การสอนนักเรียน เมื่อทำตามกำหนดเรียกว่า ทำทันเวลา งานบางอย่างขึ้นอยู่กับจังหวะและโอกาส ผู้นำที่ประสบความสำเร็จนั้นส่วนหนึ่ง คือ จะต้องเป็นผู้รู้จักการบริหารเวลาหรือการวางแผนให้เหมาะกับเวลา ดังนี้

ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่า กาลัญญตา เป็นการรู้จักแน่วปฏิบัติอันเหมาะสมกับกาลเทศะ ดังปรากฏในพระพุทธพจน์ว่าภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ เป็นผู้ประกอบได้ด้วยความรู้ว่าเวลานี้เป็นเวลาอันควรศึกษา ควรถาม เวลานี้ควรเป็นเวลาทำความเพียร ควรหลีกเร้นจากหมู่คณะ คือรู้จักการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับกาลเทศะให้เหมาะสมกับสมณะสาธุบุรุษ รู้คุณค่าของเวลา เมื่อภิกษุมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เวลาย่อมเป็นผู้ที่มีความเจริญในพระพุทธศาสนาเพราะทำให้ถูกกับกาลเวลา^{๘๓} ในการทำกิจการต่าง ๆ เมื่อทำให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเวลาแล้วย่อมได้รับประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น แต่หากว่าการทำอะไรไม่สอดคล้องกับความเหมาะสม สมเด็จพระญาณสังวรสรสถึงกาลัญญตา รู้จักกาล คือ ความรู้จักเวลาว่า เวลาไหนควรทำอะไร เวลาไหนไม่ควรทำอะไร เวลาไหนควรพูดอย่างไร ไม่ควรพูดอย่างไร เวลาใดควรคิดหรือไม่อย่างไร การรู้จักกาลเวลานี้มีความสำคัญอย่างยิ่งแก่ทุกคน การรู้จักกาลเวลาดังกล่าวนี้นี้ที่จริงแล้วอาศัยความมีปัญญา รู้ว่ากาลใดควรทำอะไร กาลใดไม่ควรทำ ดีหรือชั่วอย่างไร

เมื่อมีปัญญารู้แล้วก็ปฏิบัติให้ถูกต้อง ไม่พูดไม่ทำให้ผิดกาลเวลา โอกาสที่จะได้รับผลดีผลสำเร็จจึงมีมากกว่าบุคคลที่ทำไม่เลือกเวลา ทุกคนจึงควรคำนึงถึงเรื่องกาลเวลาให้มากจะคิดทำอะไร พูดอะไร คำนึงให้รอบคอบว่าเป็นเวลาควรคิด ควรพูดหรือไม่อย่างไร^{๘๔} ตามทัศนะของพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) กล่าวถึง กาลัญญตา การรู้จักเวลาของผู้คนว่า คือ การรู้จักเวลา เช่น รู้ลำดับ ระยะเวลา จังหวะ ประมาณความเหมาะสมของเวลาว่าเรื่องนี้จะลงมือตอนไหน เวลาไหนจะทำอะไร อย่างไรจึงจะเหมาะสม ดังจะเห็นว่า แม้แต่การพูดจาก็ต้องรู้จักกาลเวลา ตลอดจนรู้จักวางแผนงานในการ

^{๘๑}สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน), **ธรรมประดับใจ**, หน้า ๖๗.

^{๘๒}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

^{๘๓}อ.ส.ต.ต.ก. (ไทย) ๒๓/๖๕/๒๓๗.

^{๘๔}สมเด็จพระญาณสังวร, **ธรรมประดับใจ**, หน้า ๑๑๙.

ใช้เวลา ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ เช่น วางแผนว่าสังคมมีแนวโน้มจะเป็นอย่างไรในเวลาข้างหน้า หรือ เหตุการณ์ทำนองนี้จะเกิดขึ้นเราจะวางแผนรับกับสถานการณ์นั้นอย่างไร^{๘๕} ตามทัศนะของพระ ราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตตยาโณ) กล่าวถึง กาลัญญตาว่า “คือ ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา ว่าเวลานี้ เป็นเวลาอะไร เราอยู่ที่ไหนและควรทำอย่างไร เช่น เวลานี้เป็นเวลาเล่นก็เล่น เรียนเป็นเรียน พักผ่อน เป็นพักผ่อน ทำงานเป็นทำงาน คือ ให้รู้จักการกระทำที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับกาลเวลานั้น ๆ^{๘๖}

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (วาสนา) ทรงให้แนวคิดถึงความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาของผู้ นำว่า ควรรู้ว่าเวลาใด ควรประกอบกิจการ หรือควรลงมือบริหาร ทำให้เหมาะสมกับเวลา ทันเวลา ไม่ ผิดวันประกันพรุ่ง ให้รู้จักคุณค่าของเวลา อย่าให้เวลาล่วงเลยไปโดยไม่เกิดประโยชน์ เพราะเวลาเมื่อ ล่วงเลยผ่านไปแล้ว ไม่สามารถที่จะเรียกกลับคืนมาได้ อีก ดังนั้นการทำงานของผู้นำหรือของบุคคล ทั่วไป ไม่ควรผลัดเพี้ยนว่าหนานัก ร้อนนัก สายนัก ผู้ใดไม่ให้ความสำคัญกับความหนาว ความร้อน ยิ่ง กว่าหญ้า เพราะหญ้านั้นจะหนาวหรือร้อน ก็เป็นตามธรรมชาติของฤดูกาล ผู้คนไม่ถือเป็นประมาณ ทำงานแข่งเวลาตามหน้าที่ของตน ย่อมไม่พลาดไปจากความสุข ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลานี้ต้องนำเข้า มาปรับปรุงตนเองอย่างละเอียดถี่ถ้วน จึงจะเหมาะสมกับเป็นคุณธรรมของผู้เป็นสัตบุรุษกล่าวคือ พิจารณาให้เหมาะสมกับชีวิตปัจจุบัน เช่น ดำรงตำแหน่งให้สอดคล้องกับวัยทั้ง ๓ ควรนำมาเพียงไร หากเห็นข้อบกพร่องก็ควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นตรงตามเวลาประกอบภาระงาน ตำแหน่งหน้าที่ เวลา นัดหมาย เต็มความสามารถ ด้วยสติปัญญา^{๘๗}

ปรีสัณญตา คือ การรู้จักชุมชน

ปรีสัณญตา หมายถึง รู้จักชุมชน คือ รู้จักถิ่น รู้จักชุมชน รู้ในสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติต่อ ท้องถิ่นของตน มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นหรือชุมชนของตน เข้าใจและปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน ไม่รังเกียจหรือดูหมิ่นเหยียดหยามท้องถิ่นหรือชุมชนของตน ควรให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ ท้องถิ่นหรือชุมชนของตน เป็นต้น^{๘๘} การรู้จักสังคม กลุ่มชนหรือหมู่หนึ่งคณะหนึ่ง กลุ่มชนนั้น ๆ มี ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีแตกต่างกัน เช่น พวกนักศึกษา พวกทหาร พวกตำรวจ พวก ชาวบ้านแต่ละท้องถิ่น พวกพระภิกษุ เป็นต้น ผู้ฉลาดจะเข้าสู่สังคมใดต้องศึกษาขนบธรรมเนียมของ สังคมนั้นก่อนแล้วปรับตัวเข้ากับเขาแต่พอดีงามในทำนองเข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตามพอใจ ไม่เก้อ ไม่เป็นไม่เป็นที่ถูกเหยียดหยามของคนในสังคมนั้น ๆ แต่ไม่จำเป็นต้องยอมรับขนบธรรมเนียมของ เขามาเป็นของตน การรู้จักสังคมแต่ละสังคม ย่อมมีความแตกต่างกันโดย ทางด้านศาสนา กฎ กติกา ระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม ความเชื่อถือ และค่านิยมต่าง ๆ ตลอดจนความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในสังคม เมื่อผู้นำทราบชัดเจนในเรื่องดังกล่าวและวางตนให้เหมาะสมแล้ว ย่อมได้รับความ เชื่อถือ

ดังนั้น ผู้นำจึงควรรู้และเข้าใจในเรื่องชุมชนหรือสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ตนเองและสังคมให้เจริญต่อไป การรู้จักชุมชนและหลักการบริหารตามหลักปรีสัณญตาความเป็นอยู่

^{๘๕}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), ภาวะผู้นำ, หน้า ๒๖.

^{๘๖}พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตตยาโณ), นิเทศธรรม, หน้า ๒๓๕.

^{๘๗}สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (วาสนา), คำนำสวดมนต์แบบ มคธ, หน้า ๑๖๓-๑๖๕.

^{๘๘}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

ของประชาชน สาเหตุของการเกิดปัญหา และแนวทางแก้ไขที่จะทำให้ปัญหานั้นหมดไป การศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จะต้องทำความเข้าใจในชุมชนทำให้สมาชิกในสังคมมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม เช่น ชาวนาจะต้องได้สิ่งที่จำเป็นแก่การทำนา พ่อค้าจะต้องมีทุน ลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมีงานทำ มีเงินได้พอเลี้ยงชีพ บุคคลผู้เดือดร้อนควรที่จะได้รับการช่วยเหลือ ในกฎทันทสูตรได้กล่าวถึงผู้นำที่รู้จักชุมชน ซึ่งมีข้อธรรม^{๔๙} การรู้จักชุมชน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับบุคคลในระดับผู้นำจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามหลักทิศทางทั้ง ๖ หรือหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของสังคมนี้อย่างดีแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความสามัคคีต่อกัน นั่นก็หมายถึงเป็นผู้บริหาร ผู้นำที่รู้จักชุมชนตามหลักปรัชญาญา สามารถดูแลควบคุมจัดแบ่งการทำงานให้เป็นระบบเป็นขั้นตอนในการทำงาน รู้จักเลือกดำเนินการในชุมชนที่เหมาะสม^{๕๐} ไม่ว่าจะเป็นการทำการกิจการต่าง ๆ หากทำไม่ถูกต้องกับชุมชนแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายได้

บุคคลัญญุตปรัชญา คือ การรู้จักบุคคล

บุคคลัญญุต หมายถึง การรู้จักบุคคล คือ รู้จักและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าแต่ละคนมีบุคลิกลักษณะอุปนิสัย ความรู้ความสามารถ และคุณธรรมที่ต่างกัน ควรจะรู้จักปฏิบัติต่อแต่ละบุคคลอย่างไร เช่นไร บุคคลไหนควรคบไม่ควรคบ บุคคลไหนที่เราควรให้ความเคารพ เชื้อพึ่งคำสั่งสอน บุคคลไหนที่เราควรให้คำแนะนำสั่งสอนช่วยเหลือ เป็นต้น หากต้องการเป็นคนดีของสังคม ให้เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น ควรปฏิบัติตนตามหลักของสัปบุริธรรม ๗ ประการนี้ จึงจะได้ ชื่อว่า “มีคุณสมบัติของความเป็นคนดีที่สมบูรณ์”^{๕๑} บุคคลปโรปรัชญา ความเป็นผู้รู้จักบุคคลแต่ละคน บุคคลปโรปรัชญา เรียกสั้น ๆ ว่า บุคคลัญญา ก็ได้หมายความว่า รู้จักบุคคลแต่ละคน เพื่อเลือกปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เป็นคุณธรรมมุ่งที่จะให้ผู้นำรู้จักบุคคลที่ดี ย่อมมีความสำคัญมาก ในเลือกบุคคลที่ควรคบหรือไม่ควรคบ เพราะเมื่อคบคนเช่นใดส่วนมากจะเป็นตามลักษณะของบุคคลที่เราคบ เมื่อคบกับบุคคลที่ดีมีศีลธรรมแล้วย่อมจะนำความเจริญมาสู่ตนเองและหน่วยงานของตน หากว่าผู้นำไม่พิจารณาในการเลือกคบบุคคลแล้วย่อมทำให้เกิดความเสียหาย ในการรู้จักบุคคลหรือการเลือกคบคน นอกจากนั้นก็รู้ประโยชน์ที่เขาพึงได้เพราะว่าในการทำงานนั้นไม่ใช่ว่าเขามาเป็นเพียงเครื่องมือทำงานให้อย่างเดียว แต่จะต้องให้คนที่ทำงานทุกคนได้ประโยชน์ได้พัฒนาตัวเอง ผู้นำควรรู้ว่าเขาควรได้รับประโยชน์อะไร เพื่อความเจริญของงานแห่งชีวิตที่แท้จริงของเขาด้วย^{๕๒} ตามทัศนะของพระธรรมปิฎก (ระแบบ จิตฺตาโณ) เกี่ยวกับบุคคลปโรปรัชญาของผู้นำว่า “จะต้องรู้ว่าบุคคลที่จะคบนั้นเป็นใคร มาจากไหน มีตระกูลอย่างไร เป็นคนดีหรือไม่ดี ควรคบหรือไม่ควรคบ จะคบกันระดับใด ควรต้อนรับหรือไม่ควรต้อนรับอย่างไร”^{๕๓}

สรุปได้ว่า การรู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่ร่วมงานร่วมการปฏิบัติร่วมดำเนินกิจการไปด้วยกันและคนที่ผู้นำไปให้บริการตามความแตกต่างเฉพาะตัว เพื่อปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสมและได้ผล จนสามารถให้บริการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ รู้ว่าจะใช้วิธี

^{๔๙}ที.ปา. (ไทย) ๑๒/๑๙๙-๒๓๗/๔๐-๖๗.

^{๕๐}ที.ปา. (ไทย) ๑๖/๑๙๘-๒๐๔/๙๑.

^{๕๑}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๒๑๐-๒๑๙.

^{๕๒}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), ภาวะผู้นำ, หน้า ๒๖-๒๗.

^{๕๓}พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตฺตาโณ), นิเทศธรรม, หน้า ๒๓๕.

สัมพันธ์ให้คำแนะนำติชมหรือจะให้เขายอมรับได้อย่างไร โดยเฉพาะในการใช้คน ซึ่งต้องรู้ว่าคนไหนเป็นอย่างไร มีความถนัดอัธยาศัยมีความสามารถอย่างไรเพื่อใช้คนให้เหมาะกับงาน

ตารางที่ ๒.๘ สรุปลองค์ประกอบหลักสัปปุริสธรรม

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อง.สศตทก. (ไทย) ๓๗/๖๕/๒๓๖.	คุณธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี มี ๗ ประการ ๑. อัมมัญญตา คือ การรู้จักเหตุ ๒. อัตถัญญตา คือ การรู้จักผล ๓. อัตตัญญตา คือ การรู้จักตน ๔. มัตตัญญตา คือ การรู้จักประมาณ ๕. กาลัญญตา คือ การรู้จักกาล ๖. ปริสสัญญตา คือ การรู้จักชุมชน ๗. ปุคคลัญญตา คือ การรู้จักบุคคล
พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)	อัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) คือ การรู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และความเป็นไปของชีวิต หรือรู้จักหลักความจริง จะคิด จะทำอะไรก็มีหลัก รู้ว่าเมื่อกระทำสิ่งนี้จะได้ผลตอบแทนเป็นความสุข แต่ถ้ากระทำอีกอย่างหนึ่งจะได้ผลเป็นความทุกข์
พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช)	อัตถัญญตา หมายถึง รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือ รู้ความหมาย และความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (วาสน)	อัตตัญญตา หมายถึง รู้จักตน คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น
สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)	กาลัญญตา หมายถึง รู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และรู้ระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจการต่าง ๆ รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมในแต่ละกิจการที่ตนกระทำ
ทองย้อย แสงสินชัย	บุคคลัญญต หมายถึง การรู้จักบุคคล คือ ควรจะรู้จักปฏิบัติต่อแต่ละบุคคลอย่างไร เช่นไร บุคคลไหนควรคบไม่ควรคบ บุคคลไหนที่เราควรให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอน บุคคลไหนที่เราควรให้คำแนะนำสั่งสอนช่วยเหลือ เป็นต้น

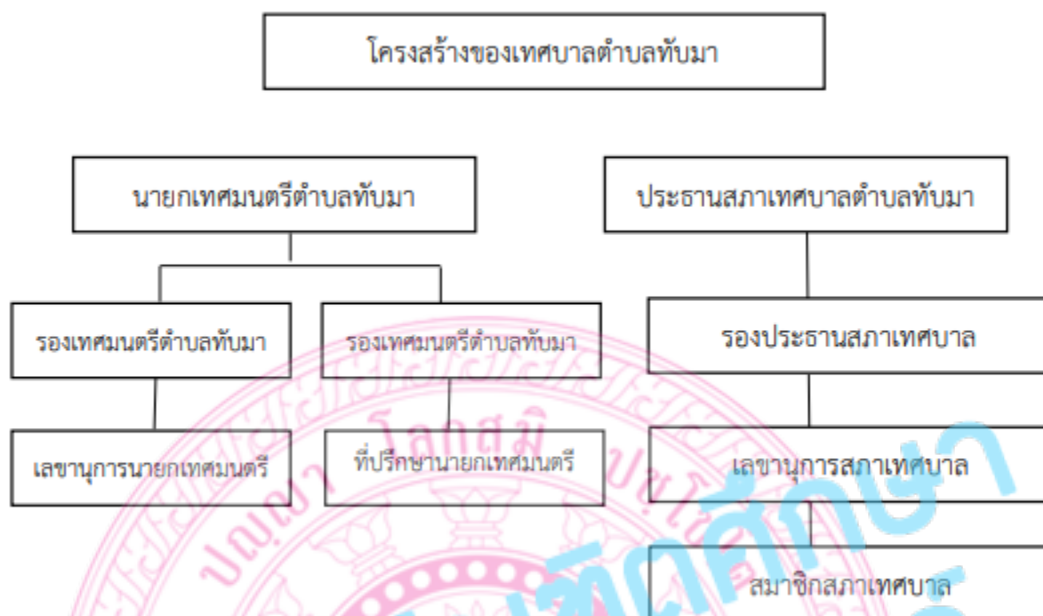
ตารางที่ ๒.๘ สรุปความหมายของหลักสัปติธรรม (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตภาโณ)	มัตตัญญูตา หมายถึง รู้จักประมาณ คือ รู้จักความพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความเหมาะสมพอดีในการพูด ในการปฏิบัติกิจการงานต่าง ๆ ตลอดจนรู้จักประมาณในการพักผ่อนหลับนอนและการสนุกสนานรื่นเริงต่าง ๆ ทำกิจการทุกอย่าง ด้วยความเข้าใจในวัตถุประสงค์
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)	ปริสัณญูตา หมายถึง รู้จักชุมชน รู้จักถิ่น รู้ในสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติต่อท้องถิ่นของตน มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นหรือชุมชนของตน เข้าใจและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน

๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำการศึกษา

ประวัติความเป็นมาของตำบล “ทับมา” มีตำนานเล่าสืบต่อ ๆ กันมาว่า เมื่อราว ๆ ๒๐๐ ปีล่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๓๖๓ ที่บริเวณตอนเหนือของวัดทับมาในปัจจุบันนี้ ได้ปรากฏมีถ้ำลับแลอยู่ โดยในวันฤกษ์ดีคืนดีจะมีถ้ำปรากฏให้เห็นตอนดึก ๆ และจะมีม้าขาววิ่งออกมาจากถ้ำสวยงามมาก ในเวลากลางวันก็กลับกลายเป็นที่ว่างเปล่าตามปกติ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในแถบบริเวณนี้ถ้าต้องการข้าวของเครื่องใช้อะไร ก็จะจุดเทียนธูป บอกกล่าวไว้เพื่อขออนุญาตหยิบยืมไปใช้ในงาน ก็จะปรากฏมีข้าวของเครื่องใช้ให้หยิบยืมได้ตามต้องการ และเมื่อเวลาเสร็จงานเรียบร้อยแล้ว ก็ต้องนำข้าวของเครื่องใช้ไปคืนให้ตามที่เคยบอกกล่าวไว้ ได้ปฏิบัติกันเช่นนี้เรื่อย ๆ มา จนกระทั่งวันหนึ่งก็ได้มีชาวบ้านคนหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญาคือได้สับเปลี่ยนข้าวของเครื่องใช้บ้างก็ว่านำไปคืนไม่ครบบ้าง บริเวณนี้สมัยก่อนซึ่งเรียกว่า “เขตถ้ำม้า” ในเวลาต่อมาถ้ำม้านี้ก็ปิดไปโดยปริยาย ไม่ปรากฏอะไรให้เห็นอีกเลย จะมีก็แต่ผู้คนสัญจรไปมา (โดยมากจะใช้ม้าเป็นพาหนะ) ก็จะพาม้ามาพักไว้บริเวณแถวนี้ จึงได้เพี้ยนภาษาจากถ้ำม้าเป็นทับม้า และเรียกเพี้ยนมาเป็น “ทับมา” จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

แผนภาพที่ ๒.๔ โครงสร้างเทศบาลตำบลทับมา

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

๒.๘.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

พระทรงวุฒิ ขาตเมธิ (รัตนะ) ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลากาทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับการกล่อมเกลากาทางการเมืองของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้ ด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้านทัศนคติทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการกล่อมเกลากาทางการเมือง ด้านการได้รับความรู้ทางการเมือง ประชาชนได้รับความรู้ทางการเมือง หรือข้อมูลข่าวสารทางการเมือง จากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ประชาชนไม่ค่อยเข้าถึงสื่อได้มากเท่าที่ควรเพิ่มช่องทางการได้รับข่าวสารทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนยังโดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็น

คิดเห็นในทางการเมือง ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ควรให้ประชาชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง^{๙๔}

วิจิตร เกิดน้อย ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง รองลงมาด้านพฤติกรรมก่อนเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง ตามลำดับ^{๙๕}

พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตสมปโน) ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและด้านความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมือง และหลักอภิธานิธรรม ๗ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ ๗๗.๔๐ ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนส่งผลต่อการตัดสินใจในการไปลงคะแนนในเลือกตั้งท้องถิ่น เพราะประชาชนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองได้ง่าย รวดเร็ว และหลากหลายช่องทางมากขึ้นและความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองของผู้รับเลือกตั้งซึ่ง มีคุณภาพทางการเมือง ทำให้มีพฤติกรรมทางการเมืองในการแสดงออก คือการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน^{๙๖}

สุรพล พรหมกุล ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยทางสังคม พบว่า บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ สามเณร/ภรรยา สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ โทรทัศน์/เคเบิลทีวีท้องถิ่น ๒. ปัจจัยทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณสมบัติพรรคการเมือง รองลงมาคือ

^{๙๔} พระทรงวุฒิ ขาตเมธี (รัตนะ), “การกล่อมเกลางานทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๔๔-๕๓.

^{๙๕} วิจิตร เกิดน้อย, “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๙๖} พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตสมปโน), “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี”, คุษณินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

ด้านคุณลักษณะของหัวหน้าคณะ และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ตามลำดับ ๓. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า แบบแผนการตัดสินใจนั้น ประชาชนเลือกพรรคและบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุด ในขณะที่เหตุผลในการเลือกตัวบุคคล ประชาชนเลือกผู้สมัครที่เข้าใจปัญหาคนในพื้นที่เป็นจำนวนมากที่สุด และเหตุผลในการเลือกพรรค ประชาชนเลือกพรรคเพราะชอบหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมากที่สุด ๔. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สื่อประชาสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยทางการเมืองคือ คุณสมบัติผู้สมัคร คุณสมบัติพรรคการเมือง คุณลักษณะของหัวหน้าคณะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๙๗}

ศุภักษร ตระกูลศิริ ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซำ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์” พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามลำดับ^{๙๘}

อุบล ดินะโส ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นมีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ประเด็นการไปตรวจสอบบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้ง ประเด็นการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง^{๙๙}

^{๙๗}สุรพล พรหมกุล, “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น”, วารสารธรรมทศวรรษ, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙) : ๑๐๓-๑๑๘.

^{๙๘}ศุภักษร ตระกูลศิริ, “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซำ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๓).

^{๙๙}อุบล ดินะโส, “พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์”, วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, ปีที่ ๒ เล่มที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๙๘-๑๑๒.

ศุภเสฏฐ์ ปานคง ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัจจัยด้านการจงใจและความเชื่อส่งผลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ๓. แนวทางการพัฒนาการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ๑) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางการเมือง ๒) บังคับใช้กฎหมายเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด ๓) สร้างจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บริหาร แต่ลดอำนาจในการบริหารงานด้านบุคคล ๕) เจ้าหน้าที่รัฐต้องวางตัวเป็นกลาง และ ๖) มีระบบการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้สมัครรับเลือกตั้ง^{๑๐๐}

สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองที่เกิดจากการกล่อมเกลารวมถึงการเมือง โดยสถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว สร้างทักษะเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่งเสริมให้ประชาชนหันมาสนใจการเมือง ติดตามข่าวสารต่าง ๆ มากขึ้น

ตารางที่ ๒.๙ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	สรุปผลการวิจัย
พระทรงวุฒิ รัตนะ	ระดับการกล่อมเกลารวมถึงการเมือง ของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านดังนี้ ด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้านทัศนคติทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง
วิจิตร เกิดน้อย	พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง ด้านพฤติกรรมก่อนเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง ตามลำดับ

^{๑๐๐}ศุภเสฏฐ์ ปานคง, “วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี”, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๘) : ๖๔๓-๖๔๙.

ตารางที่ ๒.๙ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	สรุปผลการวิจัย
พระครูเกษมวัชรดิตถ์ จิตสมุปนโน (รอดจากทุกข์)	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และด้านความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมือง
สุรพล พรหมกุล	ปัจจัยทางสังคม บุคคลมีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ สามเษภรยา สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ โทรศัพท์/เคเบิลทีวีท้องถิ่น
ศุภักษร ตระกูลศิริ	ด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามลำดับ
อุบล ดินะโส	พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา ราย ประเด็น พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
ศุภเสฏฐ์ ปานคง	วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัจจัยด้านการจูงใจและความเชื่อส่งผลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๘.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นดังต่อไปนี้

ฐานิตา เกลิมช่วง ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง ตามลำดับ ๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ ๓. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง พบว่าข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด^{๑๑๑}

พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตสมปนโน) ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและ ด้านความรู้สึกรับสมรรถนะทางการเมือง และหลักอปริหานิยธรรม ๗ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ ๗๗.๔๐ ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนส่งผลต่อการตัดสินใจในการไปลงคะแนนในเลือกตั้งท้องถิ่น เพราะประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ง่าย รวดเร็ว และหลากหลายช่องทางมากขึ้นและความรู้สึกรับสมรรถนะทางการเมืองของผู้รับเลือกตั้ง

^{๑๑๑}ฐานิตา เกลิมช่วง, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วารสารชุมชนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๘๒-๙๖.

ซึ่งมีคุณภาพทางการเมืองทำให้มีพฤติกรรมทางการเมือง ในการแสดงออก คือการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน^{๑๐๒}

พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทบาท จังหวัด สระบุรี ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย^{๑๐๓}

พระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาติและประชาพิจารณ์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๐๔}

^{๑๐๒}พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตสมปโน), “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี”, **คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

^{๑๐๓}พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ), “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๑๐๔}พระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

มานพ เข้มเมือง ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้คือ ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการตรวจสอบติดตามการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ รองลงมาคือ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้มากกว่านี้ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามลำดับ^{๑๐๕}

เอมวดี กาฬภักดี ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดำรงวิทยารบวร จังหวัดสุพรรณบุรี : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมของการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๒๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนพึงพอใจในด้านของป้ายข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ๔.๓๒ รองลงมาคือสถานที่ในการเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๓๑ ข้อที่ประชาชนพึงพอใจน้อยที่สุด มีสองข้อ คือระยะเวลาในการดำเนินการนับคะแนน และความคาดหวังของผลคะแนนของท่านมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๘ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรทางด้าน อาชีพ และภาพรวมของการเลือกตั้ง มีผลต่อการเลือกตั้ง เพศ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้ ไม่มีผลต่อการเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศบาลตำบลหนองกระทุ่มของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดำรงวิทยารบวร จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสูงสุดที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่นทุกคน มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุดอยู่ที่ ๔.๓๔ รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการมีสัจจะของผู้สมัครมีผลต่อการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๒๙ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนอง

^{๑๐๕}มานพ เข้มเมือง, “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๑๐๘-๑๑๙.

กระท่อม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ต่ำที่สุด คือ ท่านคิดว่าการเป็นลูกน้องของผู้สมัคร มีผลต่อ การเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ ๓.๗๙^{๑๐๖}

พิษณุ บุญสอน และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโตนด อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย” พบว่า ๑) การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโตนด อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโตนด อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโตนด อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ ประชาชนบางคนไม่ค่อยออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะบางคนไปทำงานอยู่ต่างจังหวัดและไกลบ้าน รวมทั้งประชาชนไม่รับทราบการแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งของตนและคู่สมรสทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง ในบางครั้งมีการทุจริตในการเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ บทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมการเมืองท้องถิ่น และการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นการป้องกันสิทธิของตนเอง ควรมีกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินให้ประชาชนได้รับทราบ รวมทั้งมีกระบวนการการร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อป้องกันการทุจริตและควรมีบทลงโทษตามกฎหมายต่อผู้กระทำผิด^{๑๐๗}

สรุปได้ว่า การเมืองท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามสิทธิที่พึงมีหน้าที่ที่พึงกระทำตามหลักความเสมอภาค

^{๑๐๖}เอมวดี กาฬภักดิ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองกระท่อม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๑๗- ๑๒๒.

^{๑๐๗}พิษณุ บุญสอน และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์, “การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโตนด อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย”, วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๔๒-๑๕๓.

ตารางที่ ๒.๑๐ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอบางพารา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
พระสร้อยทอง ปญญาวุธ (ประทุมทอง)	การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอยะรัง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาคมติและประชาพิจารณา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
มานพ เข้มเมือง	การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทาง การเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตาม ตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย
ฐานิตา เฉลิมช่วง	ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๑๐ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตติสมปโนน)	ปัจจัย ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านความรู้สึกลี้ภัยมีสมรรถนะทางการเมือง และหลักอปินิยานิธรรม ๗ ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนส่งผลต่อการตัดสินใจในการไปลงคะแนนในเลือกตั้งท้องถิ่น เพราะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ง่าย รวดเร็ว และหลายช่องทาง และความรู้สึกลี้ภัยมีสมรรถนะทางการเมืองของผู้รับเลือกตั้งซึ่ง มีวุฒิภาวะทางการเมือง ทำให้มีพฤติกรรมแสดงออกทางการเมือง
พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
พระสร้อยทอง ปญญาวุโธ (ประทุมทอง)	การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก
มานพ เข้มเมือง	การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตาม ตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย
เอมวดี กาฬภักดี	ภาพรวมของการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมของการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนพึงพอใจในด้านของป้ายข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และด้านสถานที่ในการเลือกตั้ง

ตารางที่ ๒.๑๐ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พิษณุ บุญสอน และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์	การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำ ท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโดนด อำเภอกีรีมาศ จังหวัด สุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒.๘.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสัปปริสธรรม

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล
ทับมา อำเภอมือเมือง จังหวัดระยอง โดยใช้หลักสัปปริสธรรม เป็นหลักคุณธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี
เป็นคนที่มีความดี เป็นสัตบุรุษ คนที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งมีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

พระครูศรีปริยัตยาภิณธ์ (นพพล เขมนว) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสาร
ทางการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งของ
ประชาชนกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจาก
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มี ผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยการประยุกต์หลักสัปปริสธรรม พบว่า ประชาชนไปร่วมในการ
เลือกตั้งทั่วไป เพราะมีการประชาสัมพันธ์ทำให้รู้จักผู้สมัครที่เหมาะสมกับพื้นที่ ประชาชนไปร่วมในการ
เลือกตั้งทั่วไป เพราะรู้จักผู้สมัคร ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรวม
ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้ง เพราะเชื่อว่าการเลือกตั้งส่งผลกับเศรษฐกิจโดยรวม ประชาชนไปร่วม
ในการเลือกตั้งทั่วไปเพราะสื่อมวลชนให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ประชาชนรู้สาเหตุทางสังคมทำ
ให้ไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป และประชาชนร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปรัฐธรรมนูญกำหนด
ตามลำดับ^{๑๐๘}

ธีรยุทธ ชะนิล ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมือง
ของนักการเมืองเพื่อสร้างความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช”
ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สัปปริสธรรม ๗ พบว่า มีการประยุกต์ใน ๗ ด้าน คือ ๑)
ด้านอัมมัญญาตา การรับรู้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร รับรู้เหตุผลของการที่ต้องมีการ
เลือกตั้งระดับท้องถิ่น ๒) ด้านอัทธัญญาตา การรู้ว่าเลือกตั้งท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องอะไร ๓)
ด้านอิตถัญญาตา การรู้บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่มีอยู่ ๔) ด้านมัตถัญญาตา การรู้หลักการ
ประเมินสถานการณ์ปัญหาและ การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ๕) ด้านกาลัญญาตา การรู้จักประเมินและ
บริหารเวลาในการดูแลท้องถิ่นให้ สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ๖) ด้านปริสญญาตา การรู้จักความต้องการ
ของชุมชนหรือประชาสังคมในท้องถิ่น และ ๗) ด้านปุคคสญญาตา การรู้จักประชาชนในท้องถิ่น คนใน

^{๑๐๘}พระครูศรีปริยัตยาภิณธ์ (นพพล เขมนว), “การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานคร”, **ดุสิต
นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๖๖).

บังคับบัญชาหรือเครือข่ายที่ต้องทำงาน ร่วมกัน ซึ่งการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม ๗ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน โดยมีด้านธัมมัญญตาอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๐๙}

พระครูโกสุมสมณวัตร (สังวาลย์ กุสุโม/เมตตาเย) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาหลักสัปปุริสธรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์” พบว่า แนวทางที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามหลักสัปปุริสธรรม (๑) ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย หลักธัมมัญญตา ความรู้เหตุจะช่วยให้ผู้ใหญ่และกรรมการหมู่บ้านเข้าใจปัญหา (๒) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพใช้หลักปรีชาญาณ ความรู้จักชุมชนและรู้จักที่ประชุม และ (๓) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้หลักอหิงสา ความรู้ผลในแง่ของการอนุรักษ์ธรรมชาติ^{๑๑๐}

พระมหานรินทร์ สุรพลโย (เอมพันธ์) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ๑) บุคคลัญญา รู้จักบุคคล โดยการจงรักภักดี รู้คุณค่าของสถาบันหลัก สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดมีแก่ประชาชน ๒) ธัมมัญญา รู้จักเหตุ โดยการเข้าใจกฎเกณฑ์ ปฏิบัติตามหน้าที่ ส่งเสริมให้บุคคลการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ๓) อหิงสา รู้จักผล โดยการมีเหตุผล วางนโยบาย กำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ๔) ปรีชาญาณ รู้จักชุมชน โดยการมีจิตสาธารณะประโยชน์ มุ่งมั่นจริงใจ ส่งเสริมประชาชนให้รู้คุณค่าของประโยชน์ส่วนรวม ๕) กาลัญญา รู้จักกาล โดยมีกัลยาณใจในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้ทันที่ สนับสนุนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ๖) อัตตัญญา รู้จักตน โดยการกระทำตามหน้าที่ของตน ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่งเสริมภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และ ๗) มัตตัญญา รู้จักประมาณ โดยการใช้ชีวิตพอเพียง ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าด้วยความสัตย์สุจริต ตามลำดับ^{๑๑๑}

สมศักดิ์ ผู้เจริญ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย” การประยุกต์หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย พบว่า การรู้จักผล การนำเสนอของสื่อมวลชนควรคำนึงประโยชน์ถึงประชาชน จุดมุ่งหมายให้ผู้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาคุณภาพ

^{๑๐๙}ธีรยุทธ ชะนิล, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองเพื่อสร้างค่านิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา”, *คฤณนิพนธ์ปรัชญาคฤณบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

^{๑๑๐}พระครูโกสุมสมณวัตร (สังวาลย์ กุสุโม/เมตตาเย), “ศึกษาหลักสัปปุริสธรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐).

^{๑๑๑}พระมหานรินทร์ สุรพลโย (เอมพันธ์), “การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ”, *คฤณนิพนธ์ปรัชญาคฤณบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

ชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น การรู้จักชุมชน สื่อมวลชนให้ประชาชนพึ่งพาได้ ทำหน้าที่สุนัขเฝ้ายาม และการแจกแจงนโยบายทางการเมืองให้ประชาชนเข้าใจ การรู้จักบุคคล สื่อมวลชนรู้จักนักการเมืองดี ช่วยติดตามนโยบายของรัฐแทนประชาชน การรู้จักตน สื่อมวลชนมีจรรยาบรรณในการสื่อสารถึงประชาชน และส่งสารแทนประชาชนไปถึงรัฐ การรู้จักกาล สื่อมวลชนรู้เวลามีเป้าหมายในการรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง การรู้จักเหตุ สื่อมวลชนตระหนักในบทบาทต่อประชาชนต่อรัฐต่อสังคม การรู้จักประมาณ สื่อมวลชนสร้างการมีส่วนร่วมในสังคมส่งเสริมให้ประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกตัวแทนได้ ทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น^{๑๑๒}

สรุปได้ว่า การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอมือจ่ง จังหวัดระยอง ประชาชนต้องรู้จักตนเอง เหตุผลต่าง ๆ ในการเป็นปัจจัยให้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น

ตารางที่ ๒.๑๑ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พระครูศรีปริยัตยาภิรักษ์ (นพพล เขมนว)	การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม โดยประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป เพราะรู้จักผู้สมัคร เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรวม เชื่อว่าการเลือกตั้งส่งผลกับเศรษฐกิจโดยรวม สื่อมวลชนให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ประชาชนรู้สาเหตุทางสังคม และประชาชนร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปรัฐธรรมนูญกำหนด ตามลำดับ
ธีรยุทธ ชะนิล	การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ระดับมาก
พระครูโกสุมสมณวัตร (สังวาลย์ กุสุโม/เมตตา)	แนวทางที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามหลักสัปปุริสธรรม ๑) ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย หลักธัมมัญญตา ความรู้เหตุ เข้าใจปัญหา ๒) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ใช้หลักปรีชาญาณ ความรู้จักชุมชนและรู้จักที่ประชุม และ ๓) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้หลักอัตถัญญตา ความรู้การอนุรักษ์ธรรมชาติ

^{๑๑๒}สมศักดิ์ ผู้เจริญ, “บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย”, *ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

ตารางที่ ๒.๑๑ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พระมหานรินทร์ สุรพลโย (เอมพันธ์)	การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ๑) รู้จักบุคคล ๒) รู้จักเหตุ เข้าใจกฎเกณฑ์ ๓) รู้จักผล การมีเหตุผลวางนโยบาย ๔) รู้จักชุมชน การมีจิตสาธารณะประโยชน์ มุ่งมั่นจริงจัง ๕) รู้จักกาล โดยมีกล้ำหาญในการตัดสินใจ ๖) รู้จักตน การกระทำตามหน้าที่ของตน และ ๗) รู้จักประมาณ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าด้วยความสัตย์สุจริต ตามลำดับ
สมศักดิ์ ผู้เจริญ	การรู้จักผล การนำเสนอของสื่อมวลชนควรคำนึงประโยชน์ถึงประชาชน การรู้จักชุมชน สื่อมวลชนให้ประชาชนพึงพาได้ การรู้จักบุคคล สื่อมวลชนรู้จักนักการเมืองดี การรู้จักตน สื่อมวลชนมีจรรยาบรรณในการสื่อสาร การรู้จักกาล มีเป้าหมายในการรณรงค์ การรู้จักเหตุ สื่อมวลชนตระหนักในบทบาทต่อประชาชนต่อรัฐต่อสังคม การรู้จักประมาณ สื่อมวลชนสร้างการมีส่วนร่วมในสังคมส่งเสริมให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

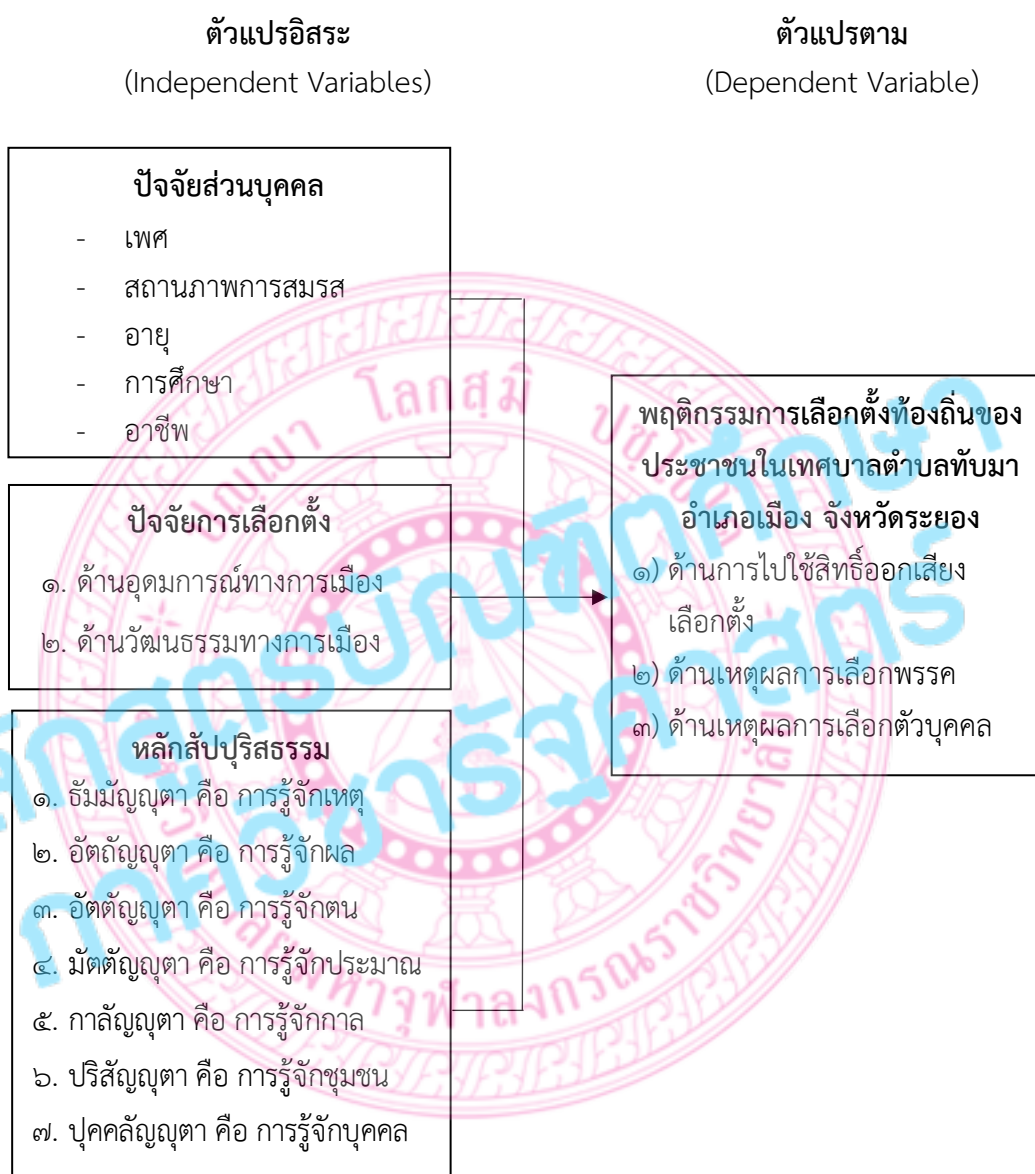
๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ และราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑ เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ก ตั้งแต่หมวด ๓ - หมวด ๘^{๑๓๓} ที่แสดงออกในรูปแบบของกิจกรรม เช่น การมีส่วนร่วมต่างๆ การติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้ง ซึ่งต้องรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เมื่อมีการเลือกตั้ง ก็ควรรู้และนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และหลังเลือกตั้ง ก็ต้องมีการติดตามตัวแทนของตน โดยมีหลักธรรมในการกำกับตนเอง คือ หลักสัปปุริสธรรม ๗ ประการ^{๑๓๔} ที่ประชาชนภายใต้ระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยพึงประพฤติตนในการเป็นผู้รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล ผู้วิจัยจึงแบ่ง

^{๑๓๓} “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ตั้งแต่หมวด ๓ - หมวด ๘, (๑๖ กันยายน ๒๕๖๑) : ๕๐-๘๘.

^{๑๓๔} อ.ส.ต.ต.ก. ๒๓/๖๕/๒๓๖.

สิทธิที่ประชาชนมีและพึงปฏิบัติ ๑) การไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง^{๑๑๕} ๒) เหตุผลการเลือกพรรค ๓) ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล^{๑๑๖} มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

^{๑๑๕}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักประชาสัมพันธ์, ๒๕๖๑), หน้า ๒๑-๓๐.

^{๑๑๖}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สุจิต บุษบงการ, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า ๒-๑๑.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยมา อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยมา อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวน ๒๐,๕๓๓ คน^๑

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

๑) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรของยามาเน (Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕^๒

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรทั้งหมด ๒๐,๕๓๓ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{20,533}{1 + 20,533 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{20,533}{1 + 51.3325}$$

$$n = \frac{52.3325}{20,533}$$

$$n = 392.36$$

$$n = 393$$

^๑เขตการเลือกตั้ง ๑ จังหวัดระยอง, ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยอง, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/ssmba55020331/geninfo/comunityunfo/prachakr-serstkhic-sangkhm-laea-prapheni> [๑๕ กันยายน ๒๕๖๕].

^๒สุรพล สุยะพรหม และ สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ, ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐๖-๑๐๗.

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้สิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง เท่ากับ ๓๙๓ คน

๒) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling)^๓ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

หมู่ที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ ๑ บ้านขนาบ	๑,๖๒๖	๓๑
หมู่ที่ ๒ บ้านแหลมมะขาม	๔,๔๘๓	๘๖
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองมะหาด	๔,๓๐๐	๘๒
หมู่ที่ ๔ บ้านทับมา	๒,๒๔๘	๔๓
หมู่ที่ ๕ บ้านเขาไผ่	๒๙๙๘	๕๘
หมู่ที่ ๖ บ้านหนองโพรง	๑,๘๓๑	๓๕
หมู่ที่ ๗ บ้านเขาโบสถ์	๑,๘๓๗	๓๕
หมู่ที่ ๘ บ้านสะพานหิน	๑๒๑๐	๒๓
รวม	๒๐,๕๓๓	๓๙๓

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายละเอียดการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณา ถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๒. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. นำเสนอร่างแบบสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๕. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๖. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๗. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

^๓สุรพล สุษะพรหม และ สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ, ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ, หน้า ๑๐๘-๑๐๙.

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” โดยแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (๒) ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง และ (๓) ด้านเหตุผลการเลือกบุคคล

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง และ (๒) ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง	มีการปฏิบัติ	อยู่ในระดับมากที่สุด
๔ หมายถึง	มีการปฏิบัติ	อยู่ในระดับมาก
๓ หมายถึง	มีการปฏิบัติ	อยู่ในระดับปานกลาง
๒ หมายถึง	มีการปฏิบัติ	อยู่ในระดับน้อย
๑ หมายถึง	มีการปฏิบัติ	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๒) การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามโดยความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ คน ดังนี้

๑) รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ผศ.ดร.ปณิดดา รักษาแก้ว อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

๔) อ.ดร.บวร ขมขุนศรี อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

๕) อ.ดร.สุมาลี บุญเรือง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๓. แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item - Objective Congruence: IOC)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง ๐.๘๐-๑.๐๐ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากประชาชนที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน จำนวน ๓๐ ชุด จากประชาชนในอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α - Coefficient)^๕ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๕๖

๔. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้สิทธิ์เลือกตั้งและอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทับมา จังหวัดระยอง

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนผู้สิทธิ์เลือกตั้งและอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทับมา จังหวัดระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๙๓ ชุด ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๙๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลดิบที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

๑) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง มีการส่งเสริม น้อยที่สุด

^๔สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒๐.

^๕สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬพลับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง มีการส่งเสริม น้อย
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายถึง มีการส่งเสริม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายถึง มีการส่งเสริม มาก
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายถึง มีการส่งเสริม มากที่สุด ^๒

๒) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยตัวแบบนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีมากกว่า ๑ ตัวกับตัวแปรตาม ๑ ตัว ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอยู่ในรูปเชิงเส้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑

๓) การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย จำนวน ๙ รูปหรือคน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
กลุ่มที่ ๑ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๒ รูป		
๑	พระครูสุธีภิตติบัณฑิต, รศ.ดร.	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
๒	พระปลัดระพิน พุทธิสาร, รศ.ดร.	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ
กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๓ คน		
๓	รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว	อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๔	ผศ.ดร.นรพัชร เสาธงทอง	อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
๕	ว่าที่ ร.ต. ดร.เอกรินทร์ ศิริรัตนชัย	อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

^๒Best, John W, *Research in Education*, (New Jersey: Pretice-Hall, Inc., 1981), pp.179

กลุ่มที่ ๓ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน ๔ คน

๖	นายประเสริฐ วงษ์ศรี	นายกเทศมนตรีตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
๗	นายฉัตร แก่กล้า	รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา
๘	นายชูชาติ คงทน	รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา
๙	นางสาวปราณี จิตติบำรุง	เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลทับมา

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

(๑) ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

(๓) ขอคำแนะนำจากกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

(๕) นำแบบสัมภาษณ์ให้กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ เพื่อขอความเห็นชอบ

(๖) นำแบบสัมภาษณ์ที่กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแล้ว มาปรับแก้ไขเพื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ต่อไป

๒) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Intertie) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

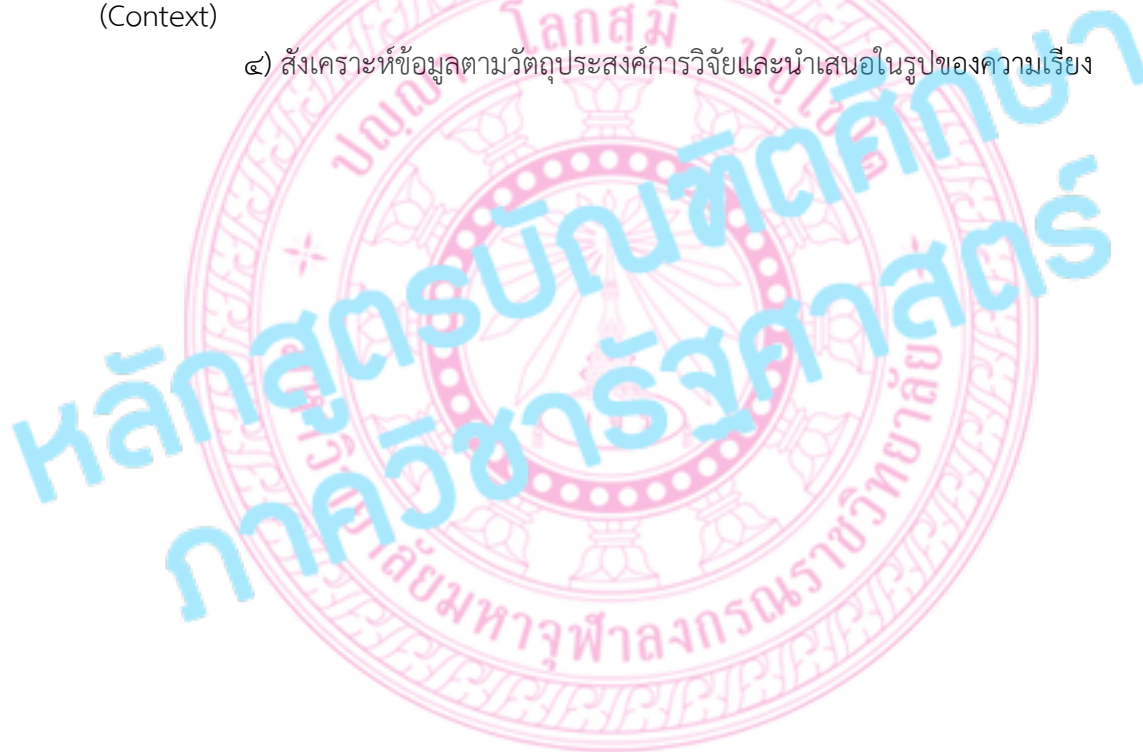
ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และ ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม โดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน ๙ รูปหรือคน โดยมีประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ โดยแยกประเด็นในการวิเคราะห์ออกมา ดังนี้

๔.๑ ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๔.๓ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม

๔.๔ องค์ความรู้

๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

๔.๑ ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” มีตัวแปรชี้วัด ๓ ประเด็น คือ ๑) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๒) ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง และ ๓) ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยองโดยรวม

(n=๓๙๓)

ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนใน เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๓.๘๙	๐.๗๔	มาก
๒. ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง	๓.๙๐	๐.๗๐	มาก
๓. ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล	๓.๗๐	๐.๘๑	มาก
ภาพรวม	๓.๘๓	๐.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๘๓$, S.D.=๐.๖๑) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง ($\bar{X}=๓.๙๐$, S.D.=๐.๗๐) รองลงมาได้แก่ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=๓.๘๙$, S.D.=๐.๗๔) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล ($\bar{X}=๓.๗๐$, S.D.=๐.๘๑) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

(n=๓๔๓)

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ประชาชนเข้าร่วมกับชุมชนในการทำกิจกรรมทางการเมือง อาทิ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น	๓.๘๙	๐.๙๑	มาก
๒. ประชาชนร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนต่อระบบการเมือง อาทิ การมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๓.๙๑	๐.๙๕	มาก
๓. ประชาชนได้ร่วมจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง	๓.๘๗	๐.๙๖	มาก
๔. ประชาชนรวมตัวกันสร้างเครือข่ายสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้ง	๓.๙๐	๐.๘๙	มาก
ภาพรวม	๓.๘๙	๐.๗๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนต่อระบบการเมือง อาทิ การมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.95)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนรวมตัวกันสร้างเครือข่ายสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.89)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้จัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.96)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผล การเลือกกลุ่มการเมือง

(n=๓๙๓)

ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่สนับสนุนผู้สมัคร ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่	๓.๙๔	๐.๙๕	มาก
๒. ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีนโยบายเพื่อท้องถิ่น	๓.๙๖	๐.๙๑	มาก
๓. ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีทีมงานที่เข้มแข็ง	๓.๘๘	๐.๙๑	มาก
๔. ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่น	๓.๘๕	๐.๘๙	มาก
ภาพรวม	๓.๙๐	๐.๗๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผล การเลือกกลุ่มการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัคร สังกัด มีนโยบายเพื่อท้องถิ่น ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.91)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่า กลุ่มการเมืองที่สนับสนุนผู้สมัครได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่ ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.95)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มี วิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่น ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.89)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผล การเลือกตัวบุคคล

(n=๓๙๓)

ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีภูมิหลังที่ดี	๓.๖๖	๐.๙๖	มาก
๒. ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ	๓.๗๓	๐.๙๘	มาก
๓. ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีเจตนาที่จะช่วยเหลือท้องถิ่น	๓.๗๕	๐.๙๖	มาก
๔. ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีความตั้งใจและมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ	๓.๖๘	๑.๐๒	มาก
ภาพรวม	๓.๗๐	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านเหตุผล การเลือกตัวบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีเจตนาที่จะช่วยเหลือท้องถิ่น ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.96)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.98)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีภูมิหลังที่ดี ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.96)” ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวม

(n=๓๙๓)

ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่น	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง	๔.๑๔	๐.๖๑	มาก
๒. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง	๓.๘๔	๐.๗๗	มาก
ภาพรวม	๓.๙๙	๐.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๙๙$, S.D.=๐.๖๑) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านดังนี้ ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ($\bar{X}=๔.๑๔$, S.D.=๐.๖๑) ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ($\bar{X}=๓.๘๔$, S.D.=๐.๗๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

(n=๓๙๓)

ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมือง ใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่าง ๆ	๔.๑๑	๐.๘๓	มาก
๒) ประชาชนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่อง การเมืองกับเพื่อนบ้าน	๔.๑๐	๐.๘๖	มาก
๓) ประชาชนมีโอกาสดำเนินการติดต่อพูดคุยกับผู้บริหาร ท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง	๔.๑๘	๐.๗๘	มาก
๔) ประชาชนได้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่การเมือง	๔.๑๖	๐.๘๒	มาก
๕) ประชาชนได้ให้ข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน	๔.๑๔	๐.๘๐	มาก
ภาพรวม	๔.๑๔	๐.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๑๔$, S.D.=๐.๖๑) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีโอกาสดำเนินการติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง ($\bar{X}=๔.๑๘$, S.D.=๐.๗๘)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่การเมือง ($\bar{X}=๔.๑๖$, S.D.=๐.๘๒)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น รวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน ($\bar{X}=๔.๑๐$, S.D.=๐.๘๖)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง

(n=๓๙๓)

ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนได้รับการแนะนำจากครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น	๓.๙๕	๐.๘๕	มาก
๒) ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานให้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น	๓.๗๙	๐.๙๒	มาก
๓) ประชาชนได้รับคำชี้แนะจากสื่อสารมวลชนในท้องถิ่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น	๓.๘๐	๐.๙๑	มาก
๔) ประชาชนได้คำแนะนำจากโรงเรียนที่บุตรหลานศึกษาอย่าให้นอนหลับทับสิทธิ์	๓.๘๑	๐.๙๐	มาก
๕) ประชาชนได้รับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น กลุ่มแม่บ้านต่าง ๆ	๓.๘๓	๐.๘๘	มาก
ภาพรวม	๓.๘๔	๐.๗๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๘๔, S.D.=๐.๗๗) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับการแนะนำจากครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ($\bar{X}$ =๓.๙๕, S.D.=๐.๘๕)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น กลุ่มแม่บ้านต่าง ๆ ($\bar{X}$ =๓.๘๓, S.D.=๐.๘๘)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานให้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น ($\bar{X}$ =๓.๘๐, S.D.=๐.๙๑)” ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์หลักสัปฐริธรรมเพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้ง
ท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปฐริธรรม ๗ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปฐริธรรม ๗ โดยรวม

การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ในเทศบาลตำบลทับมา ตามหลักสัปฐริธรรม ๗	(n=๓๙๓)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หลักการรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา)	๓.๙๐	๐.๗๔	มาก
๒. หลักการรู้จักผล (อัตถัญญตา)	๓.๙๑	๐.๗๖	มาก
๓. หลักการรู้จักตน (อัตตัญญตา)	๓.๙๐	๐.๗๖	มาก
๔. หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา)	๓.๙๒	๐.๗๙	มาก
๕. หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา)	๓.๘๗	๐.๘๑	มาก
๖. หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสฺสัญญตา)	๓.๘๓	๐.๗๙	มาก
๗. หลักการรู้จักบุคคล (ปุคคลัญญตา)	๓.๕๕	๐.๗๙	มาก
ภาพรวม	๓.๘๔	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปฐริธรรม ๗ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา) ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.79) รองลงมาได้แก่ หลักการรู้จักผล (อัตถัญญตา) ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.76) หลักการรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา) ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.74) หลักการรู้จักตน (อัตตัญญตา) ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.76) หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา) ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.81) หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสฺสัญญตา) ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการรู้จักบุคคล (ปุคคลัญญตา) ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนมีเหตุผลในการกระทำหรือเลือก นักการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อท้องถิ่น	๓.๘๐	๐.๘๕	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นมีพฤติกรรมที่ทำให้ประชาชน เชื่อถือได้ว่าฟังพาได้จริง	๓.๘๙	๐.๘๕	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหา ท้องถิ่นและเข้าถึงประชาชน	๓.๙๙	๐.๘๐	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าควรจะทำอะไรเพื่อบ้านเกิด และประชาชนในพื้นที่ได้	๓.๙๓	๐.๘๕	มาก
ภาพรวม	๓.๙๐	๐.๗๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหาท้องถิ่นและเข้าถึงประชาชน ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.80)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าควรจะทำอะไรเพื่อบ้านเกิดและประชาชนในพื้นที่ได้ ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.85)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีเหตุผลในการกระทำหรือเลือกนักการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อท้องถิ่น ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.85)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนรู้ผลของการกำหนดนโยบายของ นักการเมืองท้องถิ่นที่ำเพื่อประชาชน	๓.๘๕	๐.๙๐	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการวางตนให้ประชาชน ไว้วางใจและมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ	๓.๙๒	๐.๙๒	มาก
๓) ประชาชนรู้ผลของการเลือกนักการเมืองท้องถิ่น ว่าเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร เพื่อท้องถิ่น และจัดสรรสาธารณะประโยชน์ที่ เหมาะสมแก่ท้องถิ่น	๓.๙๑	๐.๘๙	มาก
๔) ประชาชนรู้ผลของการเลือกตั้งว่านักการเมือง ท้องถิ่นที่คนที่เลือกเป็นคนที่รักษาสัญญา	๓.๙๓	๐.๘๕	มาก
ภาพรวม	๓.๙๐	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๙๐, S.D.=๐.๗๖) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้ผลของการเลือกตั้งว่านักการเมืองท้องถิ่นที่คนที่เลือกเป็นคนที่รักษาสัญญา ($\bar{X}$ =๓.๙๓, S.D.=๐.๘๕)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการวางตนให้ประชาชนไว้วางใจและมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ ($\bar{X}$ =๓.๙๒, S.D.=๐.๙๒)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้ผลของการกำหนดนโยบายของนักการเมืองท้องถิ่นที่ำเพื่อประชาชน ($\bar{X}$ =๓.๘๕, S.D.=๐.๙๐)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนรู้บทบาทหน้าที่ของตน ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของประชาชนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๘๗	๐.๙๐	มาก
๒) ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ สิทธิที่พึงกระทำ	๓.๙๒	๐.๙๒	มาก
๓) ประชาชนรู้จักความต้องการของท้องถิ่น ว่า นักการเมืองท้องถิ่นที่ต้องการควรเป็นแบบไหน	๓.๙๑	๐.๘๙	มาก
๔) ประชาชนรู้สำนึกต่อท้องถิ่นในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๓.๙๒	๐.๘๕	มาก
ภาพรวม	๓.๙๐	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.76$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้สำนึกต่อท้องถิ่นในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.85$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สิทธิที่พึงกระทำ ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.92$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้บทบาทหน้าที่ของตน ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของประชาชนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.90$)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) การไม่ทำตนแปลกแตกต่างจากคนอื่นเข้าได้กับ ทุกคนทุกเพศทุกวัย	๓.๙๐	๐.๙๒	มาก
๒) การไม่ทำสิ่งที่เกินกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติใน การเลือกตั้ง	๓.๙๖	๐.๙๑	มาก
๓) การติดตามการบริหารงบประมาณท้องถิ่นเป็นที่ โปร่งใสและพอใจของประชาชน	๓.๙๕	๐.๘๙	มาก
๔) การมีน้ำใจช่วยเหลือประชาชนเต็มความรู้ ความสามารถ	๓.๘๗	๐.๘๙	มาก
ภาพรวม	๓.๙๒	๐.๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “การไม่ทำสิ่งที่เกินกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติในการเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.91)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “การติดตามการบริหารงบประมาณท้องถิ่นเป็นที่โปร่งใสและพอใจของประชาชน ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.89)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “การมีน้ำใจช่วยเหลือประชาชนเต็มความรู้ความสามารถ ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.89)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญุตตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญุตตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนได้รับการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีทุกข์	๓.๙๐	๐.๘๖	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นรู้เวลาที่จะไปพบปะหรือประชาชนตามสถานการณ์ที่ควร	๓.๘๔	๐.๘๕	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถร่วมจัดกิจกรรมกับประชาชน ตามเทศกาล ฤดูกาลต่างๆ ในท้องถิ่น	๓.๘๘	๐.๙๑	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถวางแผนการบริหารงานและการแก้ปัญหาได้ทันเวลา	๓.๘๖	๐.๘๘	มาก
ภาพรวม	๓.๘๗	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญุตตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีทุกข์ ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.86)” รองลงมาได้แก่ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นสามารถร่วมจัดกิจกรรมกับประชาชน ตามเทศกาล ฤดูกาลต่างๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.91)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้เวลาที่จะไปพบปะหรือประชาชนตามสถานการณ์ที่ควร ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.85)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัณญตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัณญตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถสร้างเครือข่ายได้ทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน	๓.๗๘	๐.๘๔	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นทำให้ประชาชนเห็นว่า สามารถไว้วางใจและพึ่งพาได้จริง	๓.๘๓	๐.๘๙	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นเข้าใจคนในแต่ละชุมชนถึง ความเด่น ความด้อย จุดที่ต้องส่งเสริม ปัญหาที่ ควรแก้ไข	๓.๘๙	๐.๘๖	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนใน ท้องถิ่นสนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกประเภท	๓.๘๖	๐.๘๕	มาก
ภาพรวม	๓.๘๕	๐.๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัณญตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าใจคนในแต่ละชุมชนถึงความเด่น ความด้อย จุดที่ต้องส่งเสริม ปัญหาที่ควรแก้ไข ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.86)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นสนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกประเภท ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.85)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นสามารถสร้างเครือข่ายได้ทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.84)” ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญาตา)

(n=๓๙๓)

หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญาตา)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองท้องถิ่นให้ความเคารพพระผู้ใหญ่ในพื้นที่ ทำให้ประชาชนศรัทธา	๓.๖๕	๐.๘๙	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้นำชุมชน และประชาชนเคยเห็นสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นกระทำ	๓.๖๑	๐.๘๕	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้ที่มีความรู้ความสามารถในชุมชน และชวนเชิญให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น	๓.๕๑	๐.๘๖	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักประชาชนในพื้นที่	๓.๕๓	๐.๘๒	มาก
ภาพรวม	๓.๕๕	๐.๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญาตา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นให้ความเคารพพระผู้ใหญ่ในพื้นที่ทำให้ประชาชนศรัทธา ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.89)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้นำชุมชนและประชาชนเคยเห็นสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นกระทำ ($\bar{X}=3.61$, S.D.=0.85)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้ที่มีความรู้ความสามารถในชุมชน และชวนเชิญให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.86)” ตามลำดับ

๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – Distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
R-square	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Adj R Square	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง
Std. Error	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญ
Y	แทน	พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน
Y ₁	แทน	ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
Y ₂	แทน	ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง
Y ₃	แทน	ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล
X ₁	แทน	ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน
X ₁₁	แทน	ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง
X ₁₂	แทน	ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง
X ₂	แทน	หลักสัปปุริสธรรม ๗
X ₂₁	แทน	หลักการรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา)
X ₂₂	แทน	หลักการรู้ความมุ่งหมาย (อัตถัญญตา)
X ₂₃	แทน	หลักการรู้จักตน (อัตตัญญตา)
X ₂₄	แทน	หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา)
X ₂₅	แทน	หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา)
X ₂₆	แทน	หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสสัญญตา)
X ₂₇	แทน	หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญตา)

สมมติฐานการวิจัยที่ ๑ ปัจจัยอย่างน้อย ๑ ด้าน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

(Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยมีตัวแปรที่ศึกษาคือ ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง (X_{11}), ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง (X_{12})

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๑

($n=393$)

ตัวแปร	X_{11}	X_{12}	Total_Y
X_{11}	๑.๐๐๐		
X_{12}	.๕๖๕**	๑.๐๐๐	
Total_Y	.๓๒๓**	.๖๑๔**	๑.๐๐๐

**มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ได้มีค่าระหว่าง ๐.๓๒๓ – ๐.๖๑๔ อธิบายได้ว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพิจารณาว่า เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยใส่ตัวแปรอิสระจำนวน ๒ ตัวแปรแล้ว สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าใด และมีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๑ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๑

ปัจจัยส่งเสริม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่	๒.๐๔๐	.๑๗๑		๑๑.๙๔๓	.๐๐๐
ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง (X_{11})	.๐๓๖	.๐๔๘	.๐๓๖	.๗๕๑	.๔๕๓
ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง (X_{12})	.๕๐๗	.๐๓๙	.๖๓๕	๑๓.๑๑๘	.๐๐๐
Multiple R=0.651; $R^2=0.378$; Adj. $R^2=0.375$; S.E. = .484 F =118.674					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ ดังนั้น ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง สามารถอธิบายพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .๖๕๑ ค่าสัมประสิทธิ์พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น (R Square) เท่ากับ .๓๗๘ สัมประสิทธิ์พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .๓๗๕ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ ๐.๔๘๔

แสดงว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ที่มีผลร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๕.๑ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองสามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๐.๗ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.040 + .507 (X_{12})$$

$$Z = .507 (X_{12})$$

สมมติฐานการวิจัยที่ ๒ หลักสัปปุริสธรรม ๗ อย่างน้อย ๑ ด้าน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม ๗ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยมีตัวแปรที่ศึกษาคือ ด้านรู้จักเหตุ (ธัมมัญญา) (X_{21}), ด้านรู้ความมุ่งหมาย (อัทธัญญา) (X_{22}), ด้านรู้จักตน (อัตตัญญา) (X_{23}), ด้านรู้จักประมาณ (มัตตัญญา) (X_{24}), ด้านรู้จักกาลเวลา (กาลัญญา) (X_{25}), ด้านรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญญา) (X_{26}), ด้านรู้จักบุคคล (ปุคคลัญญา) (X_{27}) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง (Y) เป็นตัวแปรตาม

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับ
การทดสอบสมมติฐานที่ ๒

(n=๓๙๓)

ตัวแปร	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	X ₂₆	X ₂₇	Total_Y
X ₂₁	๑.๐๐๐							
X ₂₂	.๘๔๔**	๑.๐๐๐						
X ₂₃	.๗๔๑**	.๗๙๒**	๑.๐๐๐					
X ₂₄	.๗๗๔**	.๗๖๔**	.๗๘๓**	๑.๐๐๐				
X ₂₅	.๗๙๘**	.๗๗๐**	.๗๔๔**	.๘๑๓**	๑.๐๐๐			
X ₂₆	.๘๐๕**	.๗๖๗**	.๗๕๘**	.๘๐๙**	.๙๐๐**	๑.๐๐๐		
X ₂₇	.๐๔๖	.๐๖๓	.๐๔๒	.๐๕๙	.๐๕๙	.๐๒๖	๑.๐๐๐	
Total_Y	.๕๔๔	.๕๘๔	.๕๖๙	.๕๗๒	.๖๓๒	.๕๖๖	.๐๑๖	๑.๐๐๐

**มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ได้มีค่าระหว่าง ๐.๐๒๖ - ๐.๙๐๐ อธิบายได้ว่า หลักสัปปุริสธรรม ๗ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพิจารณาว่า เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยใส่ตัวแปรอิสระจำนวน ๗ ตัวแปร แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าใด และมีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ ๔.๑๙ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๒

หลักสัปรีสรรณ ๗	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่	๑.๗๖๔	.๑๔๖		๑๒.๐๙๑	.๐๐๐
หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) (X ₂₁)	.๐๕๓	.๐๖๘	.๐๖๔	.๗๘๒	.๔๓๕
หลักการรู้จักผล (อรรถัญญตา) (X ₂₂)	.๑๖๓	.๐๖๖	.๒๐๒	๒.๔๘๑*	.๐๑๔
หลักรู้จักตน (อรรถัญญตา) (X ₂₃)	.๑๑๕	.๐๕๗	.๑๔๓	๒.๐๐๕*	.๐๔๖
หลักรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา) (X ₂₄)	.๐๖๑	.๐๖๐	.๐๗๘	๑.๐๑๖	.๓๑๐
หลักรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา) (X ₂₅)	.๓๘๔	.๐๗๒	.๕๑๐	๕.๓๓๖*	.๐๐๒
หลักรู้จักชุมชน สังคม (ปริสรัญญตา) (X ₂₆)	.๑๒๖	.๐๗๒	.๑๖๘	๑.๗๓๘	.๐๘๓
หลักรู้จักบุคคล (ปุคคลัญญตา) (X ₂₇)	.๐๑๔	.๐๑๘	.๐๓๐	.๗๙๑	.๔๒๙
Multiple R=๐.๖๖๑; R ² =๐.๔๓๗; Adj. R ² =๐.๔๒๖; Std. Error=๐.๔๖๔; F=๔๒.๖๐๗					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า หลักสัปรีสรรณ ๗ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการรู้จักผล (อรรถัญญตา) ด้านรู้จักตน (อรรถัญญตา) ด้านรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา) สามารถอธิบายหลักสัปรีสรรณ ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .๖๖๑ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .๔๓๗ สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .๔๒๖ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ ๐.๔๖๔

แสดงว่าหลักสัปรีสรรณ ๗ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมกาเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๖.๑ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการรู้จักผล (อรรถัญญตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๒๐.๒ ด้านรู้จักตน (อรรถัญญตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๑๔.๓ และด้านรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๑.๐ ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = ๑.๗๖๔ + .๓๘๔ (X_{25}) + .๑๖๓ (X_{22}) + .๑๑๕ (X_{23})$$

$$Z = .๓๘๔ (X_{25}) + .๑๖๓ (X_{22}) + .๑๑๕ (X_{23})$$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

๑) ปัจจัยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๕.๑ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง สามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๐.๗

๒) หลักสัปปุริสธรรม ๗ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๖.๑ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักการรู้จักผล (อัตถิยอุตตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๒๐.๒ หลักรู้จักตน (อัตตัญญูตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๑๔.๓ และหลักรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๑.๐ ตามลำดับ

๔.๓ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม ๔ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๓ ประเด็น คือ ๑) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๒) ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง และ ๓) ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล

๑. หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร

ผลการจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง ๙ รูปหรือคน สรุปได้ดังนี้

๑) ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เหตุผลในการปฏิบัติตามกฎหมายตามระเบียบของทางราชการที่กำหนดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เลือกคนดีเราจะได้คนดีไปบริหารท้องถิ่น เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถท้องถิ่นก็就会有ความก้าวหน้า เลือกคนที่มีวิสัยทัศน์ก็ยิ่งเจริญ^๑

๒) ให้ตระหนักถึงเหตุและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นเรื่องใกล้ตัวของประชาชน ประชาชน สามารถเห็นผลการบริหารได้ง่าย หากการบริหารไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ก็เป็นเหตุให้ประชาชนไม่ออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^๒

^๑สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^๒สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

๓) การที่ประชาชนเลือกกลุ่มการเมืองในท้องถิ่นเพราะเหตุที่กลุ่มการเมืองมีคุณสมบัติหลากหลายอาชีพ มีบุคคลที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่รับฟังปัญหาความเดือดร้อนตามความรู้ความสามารถมีคุณธรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่ทุจริต ยึดถือประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นที่ตั้งและสามารถบริหารบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน^๓

๔) ยึดเอาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้งเพื่อนำไปหาเหตุแห่งการแก้ปัญหาเพื่อหาอะไรที่ใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง ความมั่นคงในการทำมหากินของประชาชนที่ดีกว่าเดิม การปฏิบัติภารกิจในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มการเมืองที่เข้มแข็งและมีพรรคการเมืองระดับประเทศหนุนหลัง^๔

๕) ตามวิถีความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนไทย ทำให้ประชาชนยังเลือกตั้งในการเลือกบุคคลใดนั้นขึ้นอยู่กับคำบอกเล่าและชักนำของคนที่มีอิทธิพลต่อตน และส่วนหนึ่งนักการเมืองท้องถิ่น รับฟังปัญหาความต้องการจากประชาชนอย่างแท้จริงนำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องตรงกับความต้องการของประชาชนและยังนำไปสู่การที่พี่น้องประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกครั้ง^๕

๖) ประชาชนมีเหตุผล เพื่อต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่ใส่ใจจะพัฒนาท้องถิ่นเห็นความก้าวหน้าในการทำงานแต่ละสมัยที่ผ่านมา ดังนั้นจะเห็นว่าคนที่ได้รับเลือกถ้าบริหารดีพัฒนาท้องถิ่นเข้ากับประชาชนได้ทุกกลุ่ม มีทีมงานดี มีความจริงใจในการแสดงออกว่าจะมารับใช้ประชาชนอย่างจริงใจ จะพัฒนาสิ่งใดต้องทำให้เต็มที่เสมอ ตรงตามความต้องการของตนเองสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ ประชาชนก็จะเลือก^๖

๗) ออกพื้นที่พบประชาชนรับฟังปัญหาความเดือดร้อนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพกฎหมาย มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่ทุจริตยึดถือประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นที่ตั้งและสามารถบริหารบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน^๗

๘) ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน โดยประพฤติตนให้เหมาะสมและมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อสังคมตามที่มั่นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากที่สุดทำให้ประชาชนให้ความคาดหวังกับผู้สมัครฯ และไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก^๘

^๓สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^๔สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^๕สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๖.

^๖สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^๗สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^๘สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

๙) อุทิศตัวอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ปัจจัยหลักคือการขัดผลประโยชน์ที่ตนควรจะได้รับ หากคนเราลดความเห็นแก่ตัวและพวกพ้อง มุ่งมองประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น จึงต้องไปเลือกตั้งเพื่อรักษาสี^๙

สรุปได้ว่า การประยุต์หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ประชาชนยึดหลักเหตุผลตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด และต้องการพัฒนาท้องถิ่น และเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่คิดว่านำพาและพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ดี เป็นผู้รับฟังปัญหาความต้องการจากประชาชนอย่างแท้จริง นำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องตรงกับความต้องการของประชาชนสร้างความน่าเชื่อถือและเข้าถึงประชาชนทำตัวเป็นกันเองติดดินเป็นคนมีเหตุมีผลในการแก้ปัญหาให้ถูกจุด ทำให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

การส่งเสริมพฤติกรรม
การเลือกตั้งท้องถิ่น
หลักการรู้จักเหตุ
(ธัมมัญญตา)

๑) ใช้เหตุผลผลการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่คิดว่านำพาและพัฒนาท้องถิ่นของตนได้

๒) เป็นผู้รับฟังปัญหาความต้องการจากประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน

๓) เป็นกันเองติดดินเป็นคนมีเหตุมีผลในการแก้ปัญหา

แผนภาพที่ ๔.๑ การส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

^๙สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

๒. หลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญาตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักผล (อัตถ์ญญาตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร ?

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) ให้คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำและรับผิดชอบต่อการเลือกตั้งนั้น ๆ ประชาชนในเทศบาลเห็นผลการบริหารของนายก ภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมาก็มีผลต่อการไปใช้สิทธิ หากการบริหารตอบสนองความต้องการของประชาชนก็เป็นเหตุให้ประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^{๑๐}

๒) การหมั่นลงพื้นที่พบประชาชน รับฟังปัญหาความเดือดร้อนจากประชาชน แก้ไขตามความรู้ความสามารถ สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ประชาชนถือประโยชน์ของส่วนรวมและท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง ภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมา ดังนั้นผลการบริหารที่ผ่านมาสามารถทำให้ประชาชนสนใจอยากไปเลือกตั้ง^{๑๑}

๓) เป็นผู้รู้จักผลของประชาธิปไตย หากทุกคนเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เข้าใจสิทธิที่พึงมี เสรีภาพที่พึงกระทำ อุทิศตัวอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นส่วนรวม จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการบริหารงาน^{๑๒}

๔) การปฏิบัติตนให้เป็นผู้รู้จักว่าผลอันนี้เกิดจากเหตุดังนี้เข้าใจประโยชน์ที่ประสงครู้ว่าตนกระทำอย่างนี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไรเมื่อทำไปแล้วจะมีผลอย่างไรบ้าง ต้องทำหน้าที่แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนได้ โดยมีเหตุผลดังนี้ เพื่อเลือกไปเป็นตัวแทนดูแลทุกข์สุขของประชาชน^{๑๓}

๕) ประชาชนอยากเห็นอะไรที่ใหม่ ๆ ขึ้น มีการบริหารจัดการที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง ความมั่นคงในการทำมาหากินของประชาชนที่ดีกว่าเดิม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน เป็นผู้มีความประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตไม่เลือกปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการบริหารงาน แล้วประชาชนก็จะเกิดความไว้วางใจและไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง^{๑๔}

๖) ก่อนดำเนินการใด ๆ ควรที่จะวิเคราะห์ถึงผลของการกระทำว่าจะเกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร และปัจจัยที่ทำให้คนไปเลือกตั้ง ต้องการให้ท้องถิ่นพัฒนาอย่างถูกต้องโดยไปเลือกคนที่ตัวเองเห็นว่าเหมาะสม มีความรู้มีความสามารถ ภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมาก็มีผลต่อการไปใช้สิทธิ^{๑๕}

^{๑๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

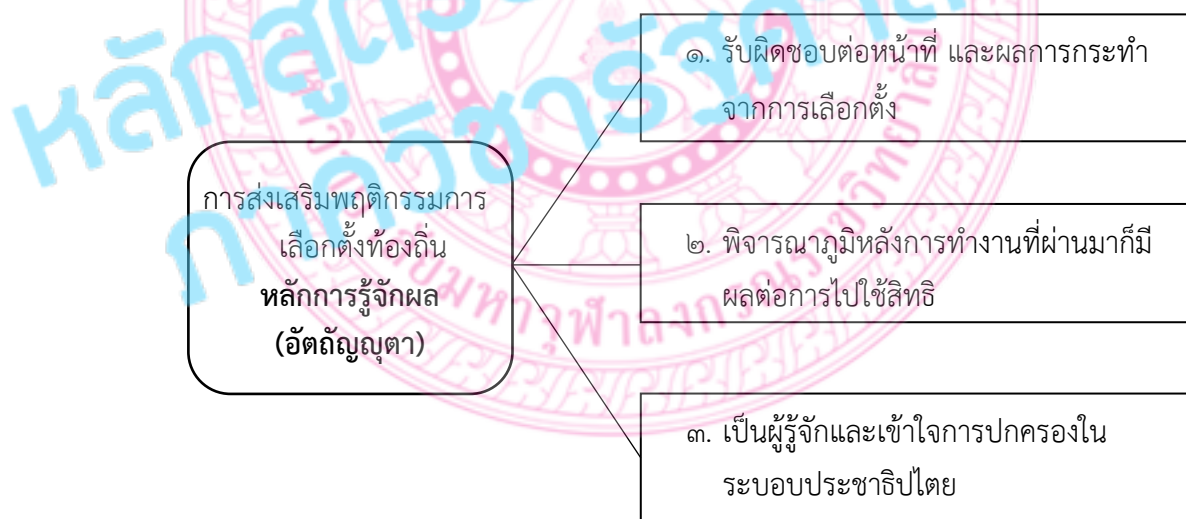
^{๑๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

๓) นักการเมืองท้องถิ่นทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนจะเข้าใจเพราะนักการเมืองท้องถิ่นใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีหน้าที่ในการดูแลอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากที่สุดทำให้ประชาชนให้ความคาดหวังและอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากขึ้น^{๑๖}

๔) ประชาชนมีการสื่อสารกับนักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เพื่อให้ให้นักการเมืองท้องถิ่นเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน การทำงานร่วมกับประชาชนจะได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่และตรงจุด ตามที่ประชาชนฝากความหวังไว้ ทำให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอยากไปเลือกตั้งมากขึ้น^{๑๗}

๕) ประชาชนต้องยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นหากไม่ไปใช้สิทธิ ต้องสนับสนุนและเลือกคนที่เป็นคนดีมีความรู้ มีภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมาที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ เพื่อให้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดูแลคนในพื้นที่ต่อไป^{๑๘}

สรุปได้ว่า ปฏิบัติตนตามหน้าที่ สิทธิที่พึงมี เสรีภาพที่ควรเป็น จะต้องรับผิดชอบต่อนำเสนอปัญหาความเดือดร้อน สนับสนุนและเลือกคนที่เป็นคนดีมีความรู้ มีภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมาที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ เพื่อให้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดูแลคนในพื้นที่ เป็นผู้รู้จักและเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

แผนภาพที่ ๔.๒ การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักผล (อัตถ์ญญตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

^{๑๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๑๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

๓. หลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักตน (อัตตัญญูตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร ? ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ต้องวางตัวให้เหมาะสม ไม่ประพฤติผิดศีลธรรม แก้ไขปรับปรุงในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ให้ประชาชนในเทศบาลเห็นผลการบริหารสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ก็เป็นเหตุให้สนับสนุนและประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^{๑๙}

๒) ปฏิบัติหน้าที่และไปใช้สิทธิอย่างตรงไปตรงมา ยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้งและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพกฎหมาย นำปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมาแก้ไขได้ทันเวลา^{๒๐}

๓) ผู้นำที่รู้จักตน มีค่าควรแก่การแนะนำ เป็นผู้รู้จักตนเองว่า เป็นผู้รู้จักตนเองว่า อยู่ในสถานภาพอะไรมีหน้าที่อย่างไรเพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนและพัฒนาองค์กร ภายใต้การบริหารงานของตนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เช่น นักการเมืองท้องถิ่นควรจะมีภาวะผู้นำซื่อสัตย์สุจริตรู้จักควบคุมอารมณ์ อ่อนน้อมถ่อมตนเข้าถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนสามารถแก้ไขปัญหาให้ประชาชนโดยเร่งด่วนประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในหน่วยงานของตน เป็นต้น^{๒๑}

๔) ลดความเป็นตนให้มากที่สุดแต่ยังคงความเป็นผู้บริหารและคำนึงความต้องการของคนในพื้นที่ รู้จักความพอดีความเหมาะสมในการทำงาน การใช้บุคลากรอย่างตรงกับความสามารถลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลงเพิ่มปริมาณงานให้มากขึ้น การจัดเก็บภาษีต้องทำอย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรม^{๒๒}

๕) การรู้จักสถานภาพของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ รู้ที่มาของตนเองและความสามารถ ความถนัด รู้จักใช้บุคลากรให้ตรงกับความสามารถและต้องยอมรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลหรือบุคลากรที่มีความถนัดในงานบางงานมากกว่าเพื่อนำความคิดเห็นคำแนะนำมาช่วยในการทำงานต่อไป ถ้าผู้นำสามารถปฏิบัติตามนี้ทุกคนมีส่วนร่วมและพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องผลงานย่อมออกมาดีนำไปสู่การที่ประชาชนจะมาใช้สิทธิเลือกตั้ง^{๒๓}

๖) รู้ว่าตนมีความสามารถอะไรเก่งด้านไหนไม่เก่งด้านไหนและวางตนให้เหมาะสมกับความสามารถ โดยการปฏิบัติตนให้เป็นผู้รู้ เข้าใจประโยชน์ประชาชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ โดยมีเหตุผลดังนี้ เพื่อเลือกไปเป็นตัวแทนดูแลทุกข์สุขของประชาชน^{๒๔}

^{๑๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

๓) แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและความสามารถ ที่ผ่านมาและแนวทางในการบริหารได้ชัดเจนจำเป็นต้องได้เป็นรูปธรรมในขีดความสามารถและศักยภาพให้ประชาชนเข้าใจ ควรปฏิบัติตนให้ประชาชนได้ทราบจุดมุ่งหมายในการลงสมัครเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง^{๒๕}

๔) โดยการปฏิบัติตนให้เป็นผู้รู้จักฐานะกาลเทศะกำลังความสามารถความถนัดและคุณธรรมเข้าใจว่าตนเป็นนายกเทศมนตรีต้องปฏิบัติอย่างไรให้เหมาะสมและรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะและภาวะของตน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ด้วยความสุจริตไม่เลือกปฏิบัติ^{๒๖}

๕) ปฏิบัติตนให้เป็นที่ไว้วางใจประพตติดีเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนรู้จักเขารู้จักเรา สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมาแก้ไข ให้ท้องถิ่นพัฒนาอย่างถูกต้องโดยไม่เลือกคนที่ตัวเองเห็นว่าเหมาะสม ทำให้ประชาชนไปเลือกตั้ง^{๒๗}

สรุปได้ว่า เป็นผู้ที่รู้จักตนเองของประชาชนในการรู้จักหน้าที่ และนักการเมืองท้องถิ่นไม่ถือตัวพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน เข้าถึงประชาชนให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายก็จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความไว้วางใจ รู้สึกเชื่อถือ และภูมิใจหลังก็ดียากไปใช้สิทธิ คนที่ทำเพื่อประชาชน

การส่งเสริมพฤติกรรม
เลือกตั้งท้องถิ่น
หลักการรู้จักตน
(อัตตัญญูตา)

๑) รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน และการกระทำและรับผิดชอบต่อ การเลือกตั้ง

๒) หมั่นลงพื้นที่พบประชาชน อุทิศตัวอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นส่วนรวม

๓) มีคุณสมบัติ มีความพร้อม มีความสามารถ เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม มีความสุจริตไม่เลือกปฏิบัติ

แผนภาพที่ ๔.๓ การส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

^{๒๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

๔. หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) มีความพอดีในการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการวางแผนนโยบายทำได้จริง ใช้งบประมาณที่ทำให้เกิดผลสำเร็จและคุ้มค่า จะก่อให้เกิดความไว้วางใจจากประชาชน ทำให้ประชาชนอยากออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง^{๒๘}

๒) รู้ประมาณในการใช้งบประมาณในท้องถิ่นของตนว่ามีรายได้เท่าไรและต้องใช้งบประมาณไปจ่ายในส่วนงานต่าง ๆ อย่างเหมาะสมพอดีกับความต้องการของประชาชน การบริหารของนายกสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ก็เป็นเหตุให้สนับสนุนและประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^{๒๙}

๓) ต้องบริหารจัดการด้านระบบบัญชีให้ใช้เงินของประชาชนอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ไม่ใช่เงินภาษีของประชาชนฟุ่มเฟือยไม่เกิดประโยชน์แบบไร้ค่า สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้งและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เมื่อได้เป็นนายกแล้วต้องไม่ลืมตนรู้จักประมาณตน^{๓๐}

๔) แสดงถึงจุดยืนและนโยบายที่เกี่ยวกับตัวเลขในการนำเงินภาษีประชาชน เพื่อบริหารประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างชัดเจน และนอกจากการบริหารเงินงบประมาณ ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลในองค์กร ถึงขีดความสามารถภายใต้ความเหมาะสมทั้งงบประมาณและการทำงานของบุคลากรให้สอดคล้องกัน^{๓๑}

๕) ต้องเป็นผู้รู้จักประมาณในการกระทำ ว่ามีความเหมาะสมอย่างไร อะไรควรทำและไม่ควรทำ ต้องรู้จักทางสายกลาง มีสมาธิปฏิบัติ ควรรู้เวลาที่เหมาะสมรู้ว่าเวลาไหนควรบริหารจัดการอย่างไรรับมือกับสถานการณ์เฉพาะหน้าอย่างไรตลอดจนวางแผนการใช้เวลาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ควรรู้เหมาะสมกับความสามารถ^{๓๒}

๖) ปรับทุกขั้นตอนการออกใบอนุญาต รู้ว่าตัวเอง มีคุณสมบัติ มีความพร้อมมีความสามารถอย่างไร การเป็นผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ ผู้นำที่ดีควรรู้จักขอบเขตความพอดีพอเหมาะในการทำงานด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารการเงินให้สอดคล้องกับงบประมาณในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ^{๓๓}

^{๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

๓) เป็นผู้รู้จักความพอดีโดยในการปฏิบัติงาน บริหารท้องถิ่นด้วยปัจจัยหลายด้าน เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สามารถทำงานให้สำเร็จทันเวลาหรือไม่ดั่งนั้น จึงต้องเป็นผู้รู้จักประมาณว่าการทำงานต่าง ๆ จะสามารถทำได้หรือไม่คุ้มค่าต่อการเสี่ยงงบประมาณบุคลากรทรัพยากรไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นที่ตั้ง^{๓๔}

๔) เป็นผู้บริหารและคำนึงความต้องการของคนในพื้นที่ รู้จักความพอดีความเหมาะสมในการทำงาน การใช้บุคลากรอย่างตรงกับความสามารถลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลงเพิ่มปริมาณงานให้มากขึ้น การจัดเก็บภาษีต้องทำอย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย^{๓๕}

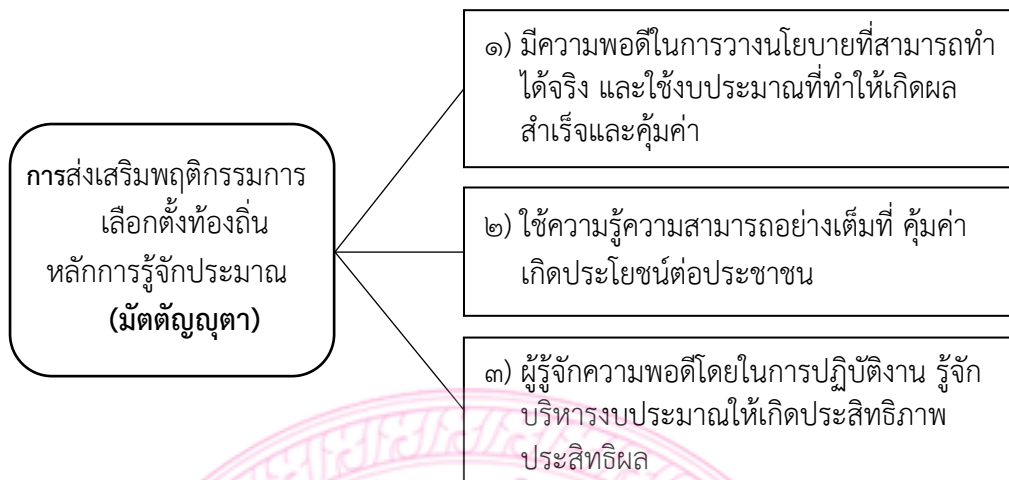
๕) ผู้นำต้องรู้จักความพอดีความเหมาะสมต้องปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นธรรมมีเหตุผลชี้แจงได้ รู้จักใช้ขีดความสามารถของบุคลากรอย่างเหมาะสมหากมีผู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบต้องรู้จักการลงโทษการปรับต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล เข้าใจได้ นำไปสู่การทำงานที่ดีมีคุณภาพ ประชาชนเห็นการทำงานและอยากลงคะแนนเลือกตั้ง ควรปฏิบัติตนคือรู้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในการที่จะเข้ามารับใช้พี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง รู้จักใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปฏิบัติตนให้เป็นที่ไว้วางใจประพจน์ดีเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนรู้จักเขารู้จักเรา ทำให้ประชาชนไปเลือกตั้ง^{๓๖}

สรุปได้ว่า การเป็นผู้ที่รู้จักตนเองไม่ถือตัวว่าเป็นมีความพอดีในการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการวางแผนนโยบายทำได้จริง ใช้งบประมาณที่ทำให้เกิดผลสำเร็จและคุ้มค่า จะก่อให้เกิดความไว้วางใจจากประชาชน ทำให้ประชาชนอยากออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน ไม่ใช่ได้รับเลือกตั้งมาแล้วไม่เข้าหาประชาชน ต้องเข้าถึงประชาชนให้ประชาชนเข้าถึงได้ ก็จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความไว้วางใจเชื่อถือและได้รับการบริการหรือแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน

^{๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๔ การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

๕. หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “หลักรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร ?

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) เป็นตัวอย่างในการจัดระบบเวลา ความเหมาะสมในการลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ การตรงต่อเวลาต่อการนัดหมายกับประชาชน เป็นข้อปฏิบัติที่สำคัญที่ประชาชนจะไว้วางใจและนับถือต่อผู้นำนั่น ๆ^{๓๓๗}

๒) รู้ว่าสิ่งใดมีความสำคัญก่อนหลังรู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไรทำให้ทันเวลาให้เหมาะสมกับเวลา วางแผนการใช้เวลาอย่างรอบคอบ เหมาะสมพอดีกับความต้องการและทันต่อเวลาที่ประชาชนเดือดร้อน นายกเทศมนตรีสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ก็เป็นเหตุให้สนับสนุนและประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^{๓๓๘}

๓) รู้จักบริหารจัดการกับบุคลากรในองค์กร เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องบริหารจัดการด้านระบบบัญชีให้ใช้เงินให้คุ้มค่า เกิดประโยชน์ คุ้มค่าเงินภาษีของประชาชน ใช้อย่างตรงไปตรงมา ยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้งและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น^{๓๓๙}

^{๓๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๓๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

๔) สามารถแสดงให้เห็นถึงการบริหารที่เหมาะสมตามช่วงเวลา สถานการณ์และความจำเป็น สิ่งใดเดือดร้อนมากหรือมีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อผู้คนหมู่มาก ให้เรียงลำดับและมีนโยบายดำเนินการโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ความเร่งด่วนนั้นต้องคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว แก้ปัญหาตามช่วงเวลาที่เหมาะสมแต่ให้คำนึงว่าปัจจุบันคืออดีตของอนาคต^{๔๐}

๕) รู้จักในเรื่องกาลเวลา ว่าเวลาไหนควรทำอะไรและไม่ทำอะไร จะต้องรู้จักเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินการต่าง ๆ รู้จักบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม รู้เวลาที่เหมาะสมรู้ว่าเวลาไหนควรบริหารจัดการอย่างไร ตลอดจนวางแผนการใช้เวลาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ^{๔๑}

๖) เป็นผู้รู้จักความพอดีโดยในการปฏิบัติงานควรคำนึงถึงรู้จักพอ ไม่พยายามสืบทอดอำนาจไม่รู้จักจบ การเป็นผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ ผู้นำที่ดีควรรู้จักขอบเขตความพอดีพอเหมาะในการทำงานด้านต่าง ๆ^{๔๒}

๗) เป็นผู้รู้จักกาลเวลาอันเหมาะสมและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ตรงหน้าที่มีระยะเวลาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การประชุมต่าง ๆ ควรไปถึงที่ประชุมก่อนเวลาหรือตรงเวลาเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในหน่วยงานของตน และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นในการที่เสียเวลารอเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างคุ้มค่าในเวลาที่ไม่จำกัด^{๔๓}

๘) หุ่่มเทเสียสละเพื่อการทำงาน รอประชาชนดีกว่าให้ประชาชนมารอ แก้ไขปัญหาทางานของเทศบาลในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด คำนึงความต้องการของคนในพื้นที่ รู้จักใช้บุคลากรอย่างตรงกับความสามารถลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลงเพิ่มปริมาณงานให้มากขึ้น แก้ไขปัญหาประชาชนได้^{๔๔}

๙) ต้องรู้จักการใช้เวลาที่เหมาะสมควรใช้เวลาให้เป็นไปตามระยะเวลาที่ทำการวางแผนงานและเหมาะสมกับช่วงที่จะเกิดปัญหา จัดการการทำงานล่วงหน้าในระยะเวลาที่เหมาะสมและถูกต้อง รวมทั้งการให้เวลาการทำงานกับบุคลากรให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามจริงชี้แจงให้ชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานให้ประชาชนพึงพอใจเป็นการจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง^{๔๕}

สรุปได้ว่า เป็นผู้รักษาเวลา ตรงต่อเวลาในการนัดหมาย ให้ความสำคัญกับเวลาของประชาชน รอประชาชนดีกว่าให้ประชาชนมารอ ที่เป็นคนส่วนใหญ่และเป็นเสียงส่วนมาก ไม่ถือตัวว่าเป็นนายกเทศมนตรีซึ่งต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน สร้างศรัทธาให้ประชาชนมีความเชื่อถือและได้รับการบริการหรือแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน หุ่่มเทเสียสละเพื่อการทำงาน แก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

^{๔๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

การส่งเสริมพฤติกรรม
การเลือกตั้งท้องถิ่น
หลักการรู้จักกาลเวลา
(กาลัญญตา)

๑) ความเหมาะสมในการจัดเวลาการ
ให้บริการ และตามลำดับเหตุการณ์ต่างๆ

๒) ให้ความสำคัญกับเวลา รู้จักขอบเขตความ
พอดีพอเหมาะในการทำงานด้านต่างๆ

๓) สามารถบริหารช่วงเวลา สถานการณ์และ
ความจำเป็น ได้อย่างเหมาะสม

แผนภาพที่ ๔.๕ การส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

๖. หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญตา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญตา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร ?

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับประชาชน เข้าใจระเบียบธรรมเนียมของชุมชนเพื่อให้เห็นความต้องการของชุมชน เข้าใจความเดือดร้อนของประชาชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ทั่วถึงประชาชนให้มาก เมื่อมีงานหรือมีกิจกรรมก็ควรเข้าร่วม เช่น งานบุญ งานบวช^{๔๖}

๒) ประชาชนต้องเข้าใจบริบทของชุมชนสังคมในพื้นที่ จึงจะเลือกนักการเมืองท้องถิ่นมาพัฒนาบ้านเกิดได้ ต้องรู้จักจะทำให้ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่เกิดประโยชน์สุขอย่างไรหากเข้าใจและเข้าถึงชุมชนก็จะพัฒนาได้อย่างตรงจุดและเกิดความยั่งยืน^{๔๗}

๓) รู้จักบริบทและชุมชน ต้องการอะไรที่จำเป็นต่อชุมชน และต้องปฏิบัติสนองตอบความต้องการของชุมชน ควรปรับตัวให้เข้ากับชุมชน เข้าใจระเบียบธรรมเนียมของชุมชนตระหนักประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม^{๔๘}

^{๔๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๔๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

๔) รู้ว่าชุมชนต้องการอะไร ให้ความช่วยเหลือชุมชน รู้จักเข้าหาชุมชนสงเคราะห์ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนอย่างจริงจัง แต่ละชุมชนรู้จักคนในชุมชนเข้ากับคนในชุมชนพูดคุยปัญหาเข้าใจปัญหาของชุมชนพร้อมช่วยชุมชนแก้ไขปัญหาล้างเรื่องปากท้อง^{๔๙}

๕) ต้องรู้จักจะทำให้ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่เกิดประโยชน์สุขอย่างไร ต้องเข้าใจบริบทในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความสุขุมรอบคอบ คิดและตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดสิ่งดี ๆ สร้างความหวังใหม่ ๆ ให้ประชาชน^{๕๐}

๖) แสดงความเป็นมิตร และพร้อมที่จะเข้าหาประชาชน สามารถสร้างความสัมพันธ์ด้วยความเข้าถึงเข้าใจและเจตนาที่ดีและควรค่าแก่การฝากปัญหาที่รื้อให้แก้ไข พร้อมฟังความเห็นจากชุมชนและสังคมด้วยใจ^{๕๑}

๗) เป็นผู้ที่รู้จักที่จะเข้าหาประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเพื่อจะยึดให้มีความใกล้ชิดเข้าใจถึงปัญหาอุปสรรคความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริงปฏิบัติตนต่อประชาชนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนแสดงกิริยาด้วยคำที่สุภาพซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือของชุมชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน^{๕๒}

๘) ต้องรู้จักประชาชนในพื้นที่ทุกพื้นที่โดยการเข้าถึงและรับรู้ถึงปัญหาแต่ละพื้นที่ชุมชนรวมถึงพื้นที่อาชีพ/ปัญหาที่ประชาชนพบ แก้ปัญหาประชาชนให้ได้ ลงพื้นที่สม่ำเสมอ^{๕๓}

๙) ต้องเข้าถึงประชาชน ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเป็นกันเองรับฟังความคิดเห็นการเสนอแนะจากประชาชนและกลุ่มประชาชนโดยนำปัญหาความต้องการมาทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างถูกต้องตามอำนาจหน้าที่และความสามารถเพื่อตอบสนองความต้องการนำมาซึ่งการจากไปเลือกตั้งตัวแทนต่อไป ให้สงเคราะห์แก่ชุมชนอย่างจริงจัง ควรสร้างความสัมพันธ์ด้วยความเข้าถึงเข้าใจและเจตนาที่ดี ปรับตัวให้เข้ากับชุมชนเข้าใจระเบียบธรรมเนียมของชุมชน^{๕๔}

สรุปได้ว่า เข้าใจบริบทของสังคมในพื้นที่ และเข้าถึงชุมชนว่าชุมชนมีปัญหาต้องการอะไร จะขอความช่วยเหลือชุมชน และต้องการให้สงเคราะห์แก่ชุมชนอย่างจริงจัง ควรสร้างความสัมพันธ์ด้วยความเข้าถึงเข้าใจและเจตนาที่ดี ปรับตัวให้เข้ากับชุมชนเข้าใจระเบียบธรรมเนียมของชุมชนตระหนักประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม สามารถเข้าไปคลุกคลีกับประชาชนได้มาก เมื่อมีงานหรือมีกิจกรรมก็เข้าร่วม

^{๔๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

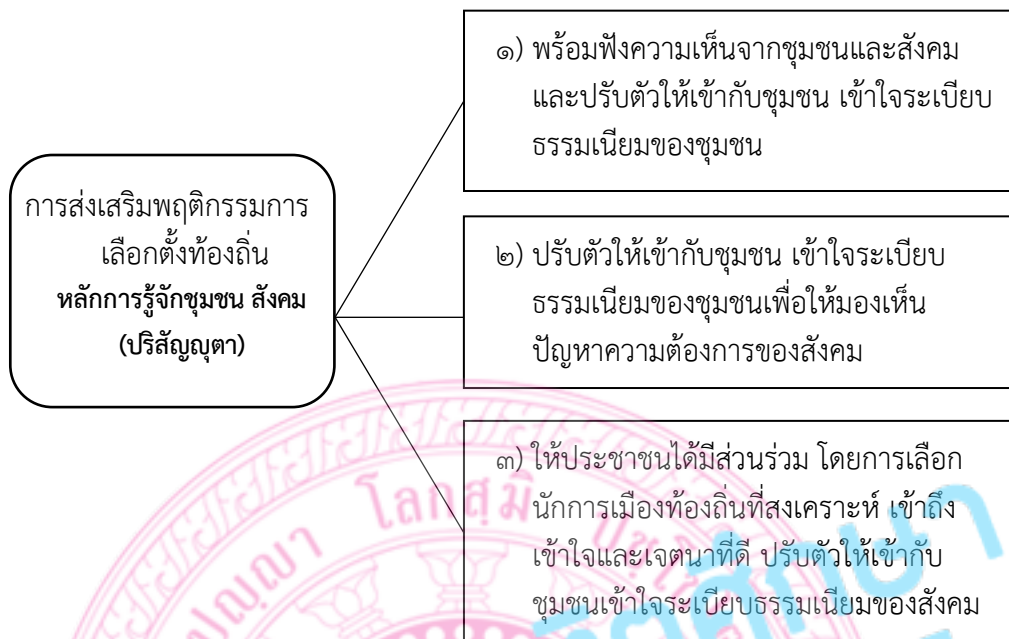
^{๕๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๖ การส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นตามหลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปรัสญนุตา)

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

๗. หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญา)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การเป็นผู้ “รู้จักบุคคล (บุคคลัญญา)” เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าบมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ควรเป็นอย่างไร?

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) เข้าใจประชาชนในพื้นที่นี้เสียใจคอ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรม การใช้ชีวิต สิ่งใดที่ประชาชนชอบ/ไม่ชอบมีผลต่อการที่ประชาชนจะให้ความสำคัญในการลงคะแนนเลือกตั้ง หากผู้นำไม่รู้จักประชาชนในพื้นที่ความไว้วางใจก็จะไม่เกิดขึ้น^{๕๕}

๒) รู้จักบุคคล ต้องมีการส่งเสริมคนดีให้เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ควรจะรู้ด้วยว่าคนในชุมชนของเราท่านใดที่มีความรู้ความสามารถ ใช้คนในชุมชนได้ตรงกับงานหรือความต้องการของคนในชุมชน พัฒนาชุมชนอย่างไรให้ประชาชนทราบเพื่อให้เกิดความไว้วางใจต่อไปในการเลือกท่าน^{๕๖}

^{๕๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.

๓) ต้องรู้จักใช้คนให้ถูกกับงานในแต่ละหน้าที่ ใช้คนเป็น ทำให้การบริหารคนไปในทางที่เหมาะสมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเข้าใจประชาชนในพื้นที่นี้เสียใจคอ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรม และการใช้ชีวิต^{๕๗}

๔) เริ่มจากการสื่อสารที่ดี ซึ่งการสื่อสารนั้นนำไปสู่ปฏิสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลอื่น จึงทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน เมื่อรู้จักบุคคล ก็ต้องรู้จักความสามารถและแนวคิดของผู้นั้น เพื่อตั้งศักยภาพของบุคคลนั้นให้สูงที่สุด ภายใต้แนวคิดที่เป็นมิตรต่อกัน สิ่งนั้นจะทำให้การทำงานแบบหมู่คณะเป็นไปด้วยความสามัคคีและมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน^{๕๘}

๕) ต้องรู้จักลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ละบุคคล และชุมชนแต่ละชุมชน เพื่อที่จะได้เข้าใจบริบทและสิ่งแวดล้อมทางสังคม สามารถสื่อสารที่ดีรู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้องรู้ว่า จะรับบุคคลเป็นอย่างไรมีอหิยาศัยเป็นอย่างไร มีความสามารถในด้านใดเพื่อแลกเปลี่ยนคนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๕๙}

๖) มีหูตากว้างไกลรู้จักผู้นำในแต่ละท้องถิ่น เข้าใจประชาชนในพื้นที่นี้เสียใจคอ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรมการใช้ชีวิต เข้าไปคลุกคลีกับประชาชนให้มาก เป็นผู้รู้จักประชาชนในเขตพื้นที่ของตน ปฏิบัติตนต่อประชาชนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนแสดงกิริยาด้วยคำที่สุภาพซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือของชุมชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สามารถปรับตัว เข้าใจบุคคลแม้มีความแตกต่างทางด้านความคิดการ แสดงออกทั้งในทางที่ดีและไม่ดี จัดการปัญหาได้เป็นที่ประจักษ์ในมิตรหรือผู้คนที่อยู่รอบตัว สร้างความศรัทธาแก่ประชาชน^{๖๐}

๗) เป็นผู้รู้จักบุคคลว่าบุคคลมีความแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล ควรวิธีเจรจาหรือปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อที่จะสามารถร่วมงานกันได้ในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจการบริหารงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรคุณภาพชีวิตของประชาชนเศรษฐกิจสังคมเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นเพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมีความสุขภายใต้การบริหารงานของนายกเทศมนตรี^{๖๑}

๘) เข้าใจความแตกต่างของบุคคลและสามารถใช้บุคคลให้ตรงความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ควรปรับตัวให้เข้ากับประชาชน เข้าใจธรรมเนียมกับประชาชนเพื่อการทำงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ เข้าใจความเดือดร้อนของประชาชน^{๖๒}

๙) ต้องมีคุณธรรมรู้จักแยกแยะการทำงานกับเรื่องอื่นหรือเรื่องส่วนตัวต้องรู้จักใช้บุคลากรตามความสามารถ เข้าถึงชุมชนวิถีความเป็นอยู่ รู้จักใช้วิธีการดำเนินงานมีหลักการและ

^{๕๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๕๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๖๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๖๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.

^{๖๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘, วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

เหตุผล ยกย่องคนทำงานที่ดีและสำเร็จ รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมตามควรสร้างความรักความสามัคคีให้กับประชาชนจงใจให้ทุกคนมาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง^{๖๓}

สรุปได้ว่า เข้าใจประชาชนในพื้นที่ที่สนใจคือ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรมการใช้ชีวิต สิ่งใดที่ประชาชนชอบ/ไม่ชอบมีผลต่อการที่ประชาชนจะให้ความสำคัญในการลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องมีการส่งเสริมคนดีให้เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ควรจะรู้ด้วยว่าคนในชุมชนมีความรู้ความสามารถ ใช้คนในชุมชนได้ตรงกับงานหรือความต้องการของคนในชุมชน ใช้คนให้ถูกกับงานในแต่ละหน้าที่ ใช้คนเป็น ทำให้การบริหารคนไปในทางที่เหมาะสมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน เมื่อรู้จักบุคคล ก็ต้องรู้จักความสามารถและแนวคิดของผู้นั้น เพื่อดึงศักยภาพของบุคคลนั้นให้สูงที่สุด ภายใต้แนวคิดที่เป็นมิตรต่อกัน สิ่งนั้นจะทำให้การทำงานแบบหมู่คณะเป็นไปด้วยความสามัคคี

การส่งเสริมพฤติกรรม
เลือกตั้งท้องถิ่น
หลักการรู้จักตน
(อัตตัญญตา)

๑) เข้าใจประชาชนในพื้นที่ที่สนใจคือ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรมการใช้ชีวิตปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน

๒) ส่งเสริมคนดี ยกย่องคนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ

๓) รู้จักบุคลากร จัดทีมงาน ให้ตรงกับความสามารถและความถนัด

แผนภาพที่ ๔.๗ การส่งเสริมความไว้วางใจตามหลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญตา)

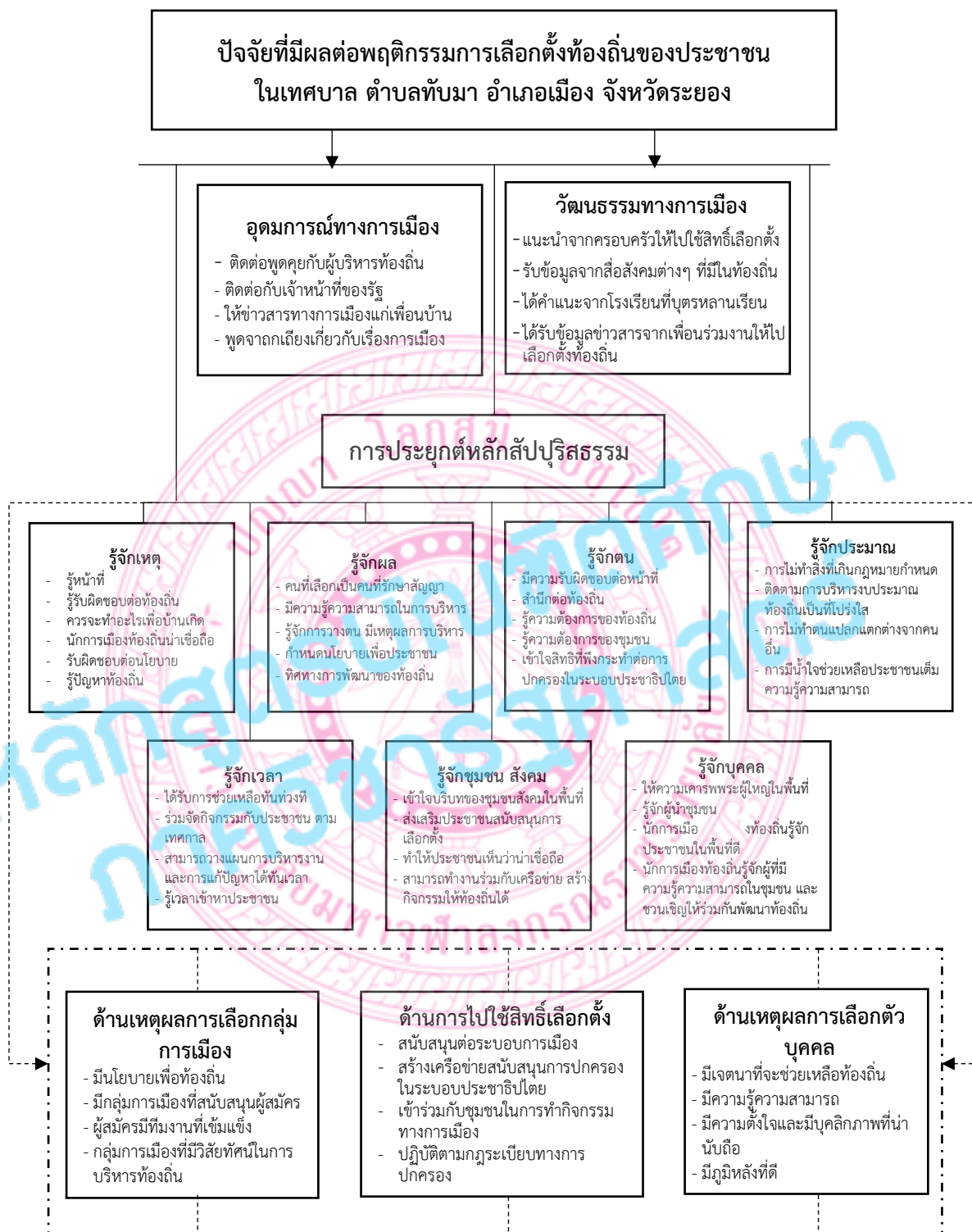
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

๔.๔ องค์ความรู้

๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่รับจากการวิจัยดังกล่าวสรุปเป็นความสัมพันธ์เชิงแผนภาพ ดังนี้

^{๖๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙, วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๘ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

สามารถอธิบายองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น

๑) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินการของรัฐบาลในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งอาจจะเป็นกิจกรรมง่าย ๆ เช่น การพูดคุยถกเถียงปัญหาการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นต้น การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม เพื่อที่จะคัดเลือกผู้ปกครองและมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งทางตรงและทางอ้อม กิจกรรมเหล่านี้ คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งร่วมกันสร้างเครือข่ายสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้ง

๒) ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง

พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ประชาชนเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นที่สังกัดกลุ่มการเมือง มีอำนาจมีกำลังในการบริหารเทศบาล มีทีมงานที่เข้มแข็งในการบริหาร มีผู้ประสานงานระหว่างประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นได้ทั่วถึง ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองท้องถิ่นได้ง่ายขึ้นโดยผ่านกลุ่มตัวแทนหรือกลุ่มการเมืองที่นักการเมืองท้องถิ่นสังกัด และกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีนโยบายเพื่อท้องถิ่นที่ชัดเจน เครือข่ายมีวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่นและพัฒนาได้มากกว่า

๓) ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล

จากการศึกษาภูมิหลังของนักการเมืองท้องถิ่นมีเจตนาต้องการช่วยเหลือท้องถิ่น ต้องการพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น มีความเจริญทัดเทียมกับที่อื่น และเป็นผู้ที่มีความรู้มีความสามารถเห็นผลงานที่ผ่านมาว่าท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงจริง บุคคลรอบข้างก็สามารถยืนยันและสนับสนุน เป็นบุคคลที่สังคมต้องการ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนี้

๑) ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

ประชาชนมีอุดมการณ์ทางการเมือง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ตามหารปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นความคิด ความเชื่อทางการเมือง ความสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมือง มีหน้าที่ในการรวมไว้ซึ่งความเป็นชุมชนของสังคมโดยที่ธรรมชาติความเป็นสังคม เพื่ออ้างในการเสริมอำนาจและความชอบธรรมทางการเมือง มีบทบาททางการเมืองในฐานะพลเมือง ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้วยความมีความรู้ความสามารถ การเข้าสู่ระบบการเลือกตั้ง และเวทีของประชาชนที่

เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทัศนะ ความคิด ความเชื่อ ตามที่ตนเองต้องการจะต้องไปเลือกตั้งเพื่อให้ประชาธิปไตยคงอยู่ เพื่อให้ประเทศมีความเป็นประชาธิปไตย การเลือกตั้งเชื่อว่าสามารถแก้ปัญหาได้

๒) ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีการบอกต่อหรือการปลูกฝังสมาชิกที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดในแต่ละวัย เช่น เด็กก็จะได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียน ลูกก็ได้รับการปลูกฝังจากพ่อแม่และคนรอบข้างในสังคมเดียวกัน ให้เห็นตามและคล้อยตามด้วยหลาย ๆ เหตุผลที่นำมาอ้าง หรือหวานล่อมให้น่าเชื่อถือ พ่อแม่อาจอ้างบุญคุณความดีของบรรพบุรุษภูมิหลังของนักการเมืองความดีความชอบที่เคยมีมา มีความตรงไปตรงมา น่าเชื่อถือ พูดจริงปฏิบัติจริง มีการสื่อสารที่ดีกับประชาชน ในการเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

๓. แนวการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล

ทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม

๑) หลักธัมมัญญา (มีเหตุผล) ประชาชนต้องเป็นคนมีเหตุผล นักการเมืองท้องถิ่นต้องเข้าใจประชาชน และเป็นคนเป็นผู้รู้ธรรม เป็นคนมีธรรมะ เป็นคนมีศีล มีธรรม รู้ว่าเลือกนักการเมืองท้องถิ่นด้วยเหตุผลใด

๒) อัตถัญญา (รู้ผล) ประชาชนจะต้องรู้ว่าเลือกไป ผลที่นักการเมืองท้องถิ่นคนนั้นเป็นอย่างไร เช่น เลือกคนที่มีวิสัยทัศน์ท้องถิ่นก็จะพัฒนา เลือกคนหนุ่มก็มีความกล้าในการตัดสินใจ เลือกคนที่มีความสามารถมีเครือข่ายมีกลุ่มการเมืองสนับสนุน เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไข

๓) อัตตัญญา (รู้จักตน) ประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นรู้ตัวเองว่ากำลังทำหน้าที่และมีบทบาทอย่างไร รู้ว่าการเป็นตัวแทนของประชาชน การเป็นพลเมืองตามรัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย มีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน หนึ่งคนหนึ่งเสียง จะต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

๔) มัตตัญญา (รู้จักความพอประมาณ) ประชาชนรู้สิทธิที่พึงมี รู้หน้าที่ที่พึงปฏิบัติ กฎจะต้องรักษา โดยการเคารพสิทธิของบุคคลอื่นและเคารพเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ ส่วนนักการเมืองท้องถิ่นก็ต้องไม่บริหารให้ประชาชนเดือดร้อน

๕) กาลัญญา (รู้จักเวลาที่เหมาะสม) ประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นรู้จักเวลาอันเหมาะสม เช่น รับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เมื่อประชาชนเลือกตั้งก็ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ห้ประชาชนตรวจสอบได้ หลังเลือกตั้งก็ให้ประชาชนช่วยกันติดตามผลการทำงาอยู่เสมอ

๖) ปริสัญญา (รู้จักชุมชน) ประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าจักชุมชนในท้องถิ่น รู้ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น และเข้าใจกฎเกณฑ์ กติกา กฎหมายของบ้านเมือง การปฏิบัติตนในชุมชนหรือสังคมนั้น ที่เลือกตนเข้ามาเป็นตัวแทนในท้องถิ่น

๗) บุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักบุคคล ผู้นำชุมชน กลุ่มเครือข่ายต่างๆ ในท้องถิ่น การเป็นผู้ได้รับการพิจารณาจากประชาชน ทั้งส่วนตัว นโยบาย เข้าไป

บริหารท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาให้กับเทศบาล และประชาชนรู้จักนักการเมืองคนที่เราจะเลือกเป็นตัวแทนเราในการบริหารท้องถิ่น

๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยดังกล่าวสรุปเป็นความสัมพันธ์เชิงแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง”

อธิบายได้ว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใน ๓ ประเด็น คือ พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีเหตุผลในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นที่มีกลุ่มการเมืองสนับสนุน และเหตุผลที่เลือกตัวบุคคลจากปัจจัยภูมิหลัง ความรู้ความสามารถของนักการเมืองท้องถิ่น ผลงานที่ผ่านมา เป็นคนประพจน์ดี สามารถสร้างแรงจูงใจให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีจิตอาสาพึ่งพาได้ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ท้องถิ่น ซื่อสัตย์ จริงใจ มีคุณธรรมจริยธรรมทางการเมือง และมีความรับผิดชอบต่อประชาชนท้องถิ่น ปฏิบัติตามนโยบายที่เคยกำหนดไว้ก่อนได้รับเลือกตั้ง มีความรับผิดชอบต่อประชาชน และท้องถิ่นเป็นหลัก และประชาชนจะต้องยอมรับที่ตามมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นต้องรู้ความต้องการของท้องถิ่นและมีเหตุผลตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้คงอยู่

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และ ๓) เพื่อนำเสนอแนวการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักพุทธธรรม

โดยอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ๒ แบบ ได้แก่ การแบบสอบถามจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเทศบาลตำบลทับมา จำนวน ๓๙๓ คน จากประชาชนจำนวนทั้งสิ้น ๒๐,๕๓๓ คน และจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ๙ รูปหรือคน สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ โดยแยกประเด็นในการวิเคราะห์ออกตามวัตถุประสงค์ โดยสามารถนำเสนอรายงานการวิจัย ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” โดยการสำรวจและสัมภาษณ์ จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ในแต่ละประเด็นดังนี้

๕.๑.๑ ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๑) พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.70$) รองลงมาได้แก่ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.74$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล ($\bar{X} = 3.70$, $S.D. = 0.81$) ตามลำดับ

ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พบว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.74$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนต่อระบบการเมือง อาทิมิระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X} = 3.91$, $S.D. = 0.95$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนรวมตัวกันสร้างเครือข่ายสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.99$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้จัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง ($\bar{X} = 3.87$, $S.D. = 0.96$)” ตามลำดับ

ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง พบว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีนโยบายเพื่อท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.96$, $S.D. = 0.91$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนกลุ่มการเมืองที่สนับสนุนผู้สมัครได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่ ($\bar{X} = 3.94$, $S.D. = 0.95$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนประชาชนกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.85$, $S.D. = 0.89$)” ตามลำดับ

ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล พบว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, $S.D. = 0.81$)

เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ประชาชนนักการเมืองท้องถิ่นมีเจตนาที่จะช่วยเหลือท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.75$, $S.D. = 0.96$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนนักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.73$, $S.D. = 0.98$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนนักการเมืองท้องถิ่นมีภูมิหลังที่ดี ($\bar{X} = 3.66$, $S.D. = 0.96$)” ตามลำดับ

๓) ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, $S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านดังนี้ ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ($\bar{X} = 4.14$, $S.D. = 0.61$) ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.84$, $S.D. = 0.77$) ตามลำดับ

ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ประชาชนมีโอกาสได้ติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง ($\bar{X} = 4.18$, $S.D. = 0.78$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่การเมือง ($\bar{X} = 4.16$, $S.D. = 0.82$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 4.10$, $S.D. = 0.86$)” ตามลำดับ

ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, $S.D. = 0.77$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับการแนะนำจากครอบครัวให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.95$, $S.D. = 0.85$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น กลุ่มแม่บ้านต่างๆ ($\bar{X} = 3.83$, $S.D. = 0.88$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานให้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.79$, $S.D. = 0.92$)” ตามลำดับ

๔) หลักสัปปุริสธรรมเพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$,

S.D.=๐.๖๔) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) ($\bar{X}=3.92$, S.D.=๐.๗๙) รองลงมาได้แก่ หลักการรู้จักผล (อตัณญูตา) ($\bar{X}=3.91$, S.D.=๐.๗๖) หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา) ($\bar{X}=3.90$, S.D.=๐.๗๔) หลักการรู้จักตน (อิตตัญญูตา) ($\bar{X}=3.90$, S.D.=๐.๗๖) หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา) ($\bar{X}=3.83$, S.D.=๐.๗๙) หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสฺสญูตา) ($\bar{X}=3.8๓$, S.D.=๐.๘๒) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการรู้จักบุคคล (ปุคคฺลัญญูตา) ($\bar{X}=3.๕๕$, S.D.=๐.๗๙) ตามลำดับ

หลักการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=๐.๗๔) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหาท้องถิ่นและเข้าถึงประชาชน ($\bar{X}=3.๙๙$, S.D.=๐.๘๐)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าควรจะทำอะไรเพื่อบ้านเกิดและประชาชนในพื้นที่ได้ ($\bar{X}=3.๙๓$, S.D.=๐.๘๕)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีเหตุผลในการกระทำหรือเลือกนักการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อท้องถิ่น ($\bar{X}=3.๘๐$, S.D.=๐.๘๕)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักผล (อตัณญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.๙๑$, S.D.=๐.๗๖) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้ผลของการเลือกตั้งว่านักการเมืองท้องถิ่นที่คนทีเลือกเป็นคนที่รักษาสัญญา ($\bar{X}=3.๙๓$, S.D.=๐.๘๕)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการวางตนให้ประชาชนไว้วางใจและมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.๙๒$, S.D.=๐.๙๒)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้ผลของการกำหนดนโยบายของนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำเพื่อประชาชน ($\bar{X}=3.๘๕$, S.D.=๐.๙๐)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักตน (อิตตัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.๙๐$, S.D.=๐.๗๖) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “รู้สำนึกต่อท้องถิ่นในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.๙๒$, S.D.=๐.๘๕)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนมีความรับผิดชอบหน้าที่สิทธิที่พึงกระทำ ($\bar{X}=3.๙๒$, S.D.=๐.๙๒)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “ประชาชนรู้บทบาทหน้าที่ของตน ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของประชาชนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.๘๗$, S.D.=๐.๙๐)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $S.D. = 0.79$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “การไม่ทำสิ่งที่เกินกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติในการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.96$, $S.D. = 0.91$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “การติดตามการบริหารงบประมาณท้องถิ่นเป็นที่โปร่งใสและพอใจของประชาชน ($\bar{X} = 3.95$, $S.D. = 0.88$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “การมีน้ำใจช่วยเหลือประชาชนเต็มความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.87$, $S.D. = 0.89$)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $S.D. = 0.81$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ประชาชนได้รับการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีทุกข์ ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.86$)” รองลงมาได้แก่ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นสามารถร่วมจัดกิจกรรมกับประชาชน ตามเทศกาล ฤดูกาลต่างๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.88$, $S.D. = 0.81$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้เวลาที่จะไปพบปะหรือประชาชนตามสถานการณ์ที่ควร ($\bar{X} = 3.84$, $S.D. = 0.85$)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $S.D. = 0.79$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าใจคนในแต่ละชุมชนถึงความเด่น ความด้อย จุดที่ต้องส่งเสริม ปัญหาที่ควรแก้ไข ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.86$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นสนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกประเภท ($\bar{X} = 3.86$, $S.D. = 0.84$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นสามารถสร้างเครือข่ายได้ทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 3.78$, $S.D. = 0.84$)” ตามลำดับ

หลักการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญูตา) พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, $S.D. = 0.79$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นให้ความเคารพพระผู้ใหญ่ในพื้นที่ทำให้ประชาชนศรัทธา ($\bar{X} = 3.95$, $S.D. = 0.89$)” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้นำชุมชนและประชาชนเคยเห็นสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นกระทำ ($\bar{X} = 3.91$, $S.D. = 0.85$)” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้ที่มีความรู้ความสามารถในชุมชน และชวนเชิญให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.91$, $S.D. = 0.86$)” ตามลำดับ

๕.๑.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล ทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สมมติฐานการวิจัยที่ ๑ ปัจจัยอย่างน้อย ๑ ด้าน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น
ของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ที่มีผลร่วมกันทำนายพฤติกรรมการ
เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๕.๑ มี
ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง
สามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๐.๗

สมมติฐานการวิจัยที่ ๒ หลักสัปปุริสธรรม ๗ อย่างน้อย ๑ ด้าน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ปัจจัยหลักสัปปุริสธรรม ๗ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของ
ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ ๖๖.๑ มีค่านัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ ๐.๐๑ และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า หลักการรู้จักผล (อัตถิยัญตา) สามารถทำนายได้ร้อย
ละ ๒๐.๒ หลักการรู้จักตน (อัตตัญญา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๑๔.๓ และหลักการรู้จักกาลเวลา
(กาลัญญา) สามารถทำนายได้ร้อยละ ๕๑.๐ ตามลำดับ

๕.๑.๓ แนวการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบล ทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การประยุกต์หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของ
ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า ประชาชนยึดหลักเหตุผลตาม
สิทธิที่กฎหมายกำหนด และต้องการพัฒนาท้องถิ่น และเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่คิดว่าน่าพา
และพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ดี เป็นผู้ที่รับฟังปัญหาความต้องการจากประชาชนอย่างแท้จริงนำไปสู่
การพัฒนาที่ถูกต้องตรงกับความต้องการของประชาชนสร้างความน่าเชื่อถือและเข้าถึงประชาชนทำ
ตัวเป็นกันเองติดดินเป็นคนมีเหตุมีผลในการแก้ปัญหาให้ถูกจุด ทำให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียง
เลือกตั้ง

หลักการรู้จักผล (อัตถิยัญญา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน
ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า ปฏิบัติตนตามหน้าที่ สิทธิที่พึงมี เสรีภาพ
ที่ควรเป็น จะต้องรับผิดชอบต่อนำเสนอปัญหาความเดือดร้อน สนับสนุนและเลือกคนที่เป็นคนดีมีความรู้
มีภูมิหลังการทำงานที่ผ่านมาที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ เพื่อให้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดูแล
คนในพื้นที่ เป็นผู้รู้จักและเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

หลักการรู้จักตน (อัตตัญญูตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า เป็นผู้ที่รู้จักตนเองของประชาชนในการรู้จักหน้าที่ และนักการเมืองท้องถิ่นไม่ถือตัวพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน เข้าถึงประชาชนให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายก็จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความไว้วางใจ รู้สึกเชื่อถือ และภูมิใจหลังก็ต่อยากไปใช้สิทธิ คนที่หาเพื่อประชาชน

หลักการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า การเป็นผู้ที่รู้จักตนเองไม่ถือตัวว่าเป็นมีความพอดีในการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการวางแผนนโยบายทำได้จริง ใช้งบประมาณที่ทำให้เกิดผลสำเร็จและคุ้มค่า จะก่อให้เกิดความไว้วางใจจากประชาชน ทำให้ประชาชนอยากออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน ไม่ใช่ได้รับเลือกตั้งมาแล้วไม่เข้าหาประชาชน ต้องเข้าถึงประชาชนให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายก็จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความไว้วางใจเชื่อถือและได้รับการบริการหรือแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน

หลักการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า เป็นผู้รักษาเวลา ตรงต่อเวลา ในการนัดหมาย ให้ความสำคัญกับเวลาของประชาชน รอประชาชนดีกว่าให้ประชาชนมารอ ที่เป็นคนส่วนใหญ่และเป็นเสียงส่วนมาก ไม่ถือตัวว่าเป็นนายกเทศมนตรีซึ่งต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน สร้างศรัทธาให้ประชาชนมีความเชื่อถือและได้รับการบริการหรือแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน ห่วงเทเสี่ยสละเพื่อการทำงานแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

หลักการรู้จักชุมชน สังคม (ปริสฺสัญญูตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า เข้าใจบริบทของสังคมในพื้นที่ และเข้าถึงชุมชนว่าชุมชนมีปัญหาต้องการอะไร จะขอความช่วยเหลือชุมชน และต้องการให้สงเคราะห์แก่ชุมชนอย่างจริงใจ ควรสร้างความสัมพันธ์ด้วยความเข้าถึงเข้าใจและเจตนาที่ดี ปรับตัวให้เข้ากับชุมชนเข้าใจระบอบธรรมเนียมของชุมชนตระหนักประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม สามารถเข้าไปคลุกคลีกับประชาชนได้มาก เมื่อมีงานหรือมีกิจกรรมก็เข้าร่วม

หลักการรู้จักบุคคล (ปุคคลัญญูตา) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า เข้าใจประชาชนในพื้นที่นิสัยใจคอ ประเพณี วัฒนธรรม พฤติกรรม การใช้ชีวิต สิ่งใดที่ประชาชนชอบ/ไม่ชอบมีผลต่อการที่ประชาชนจะให้ความสำคัญในการลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องมีการส่งเสริมคนดีให้เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ควรจะรู้ด้วยว่าคนในชุมชนมีความรู้ความสามารถ ใช้คนในชุมชนได้ตรงกับงานหรือความต้องการของคนในชุมชน ใช้คนให้ถูกกับงานในแต่ละหน้าที่ ใช้คนเป็น ทำให้การบริหารคนไปในทางที่เหมาะสมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน เมื่อรู้จักบุคคล ก็ต้องรู้จักความสามารถและแนวคิดของผู้นั้น เพื่อดึงศักยภาพของบุคคลนั้นให้สูงที่สุด ภายใต้แนวคิดที่เป็นมิตรต่อกัน สิ่งนั้นจะทำให้การทำงานแบบหมู่คณะเป็นไปด้วยความสามัคคี

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ในการสนับสนุนต่อระบบการเมือง อาทิ การมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ สร้างเครือข่ายสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้ง ร่วมกันสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีนโยบายเพื่อท้องถิ่น ซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ และเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่น ซึ่งโดยตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชนอันแตกต่างไปจากสัตว์โลกอื่นๆ ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ด้วยสัญชาตญาณเป็นหลัก หากแต่มนุษย์ นอกจากจะอยู่ด้วยสัญชาตญาณแล้วยังมีเป้าหมายอยู่ร่วมกันอีกด้วย ดังนั้นการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จึงมิใช่มีชีวิตอยู่ไปเพียงวันหนึ่งๆ เท่านั้น หากแต่เป็นการอยู่ร่วมกันเพื่อจะให้มีชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย เราจึงจะมองเห็นภาพของการเมืองในแง่หนึ่งว่าการเมืองนั้นก็คือ การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในชุมชนหรือสังคมเพื่อให้มีความสงบสุข พฤติกรรมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง จึงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการณรงค์หาเสียง การเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุบล ดินะโส** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นมีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ประเด็นการไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้ง ประเด็นการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง^๑ การไปใช้สิทธิจากการเลือกตัวบุคคลประชาชนได้รับข้อมูลจากบุคคลรอบข้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระทรงวุฒิ ชาทเมธี**

^๑อุบล ดินะโส, “พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์”, วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, ปีที่ ๒ เล่มที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๙๗ - ๑๑๓.

(รัตนะ) ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชน ที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป ในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้ ด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก^๒ และพฤติกรรมที่ประชาชนปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มานพ เข้มเมือง** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก^๓

๕.๒.๒ ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง และด้านวัฒนธรรมทางการเมือง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งวัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมทุกอย่างของ ชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนของสังคมที่ยึดมั่นถือปฏิบัติกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การทหาร และอื่น ๆ ซึ่งอิทธิพลของวัฒนธรรมนี้จะส่งผลที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงทางการเมืองด้วย โดยพฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ซึ่ง ประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่น อาหาร เสี่ยงเป็น เป็นต้น ทัศนคติ และสถานการณ์ เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองให้เข้าใจจำเป็นที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบสิ่งเร้าในปัจจุบัน โดยที่ความเชื่อ ทัศนคติ และความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตวิทยา เพื่อจะช่วยให้เราเข้าใจถึงสิ่งซับซ้อนของกระบวนการซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดีและจะทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนสามารถแสดงออกมา ในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็นต้น และแสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พัชรา เพ็ชรเจริญ** ได้วิจัยเรื่อง “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา” ผลจากการศึกษาพบว่า ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนั้น ประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถและระดับการศึกษาของผู้สมัคร

^๒พระทรงวุฒิ ชาติเมธี (รัตนะ), “การกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๔๔-๕๓.

^๓มานพ เข้มเมือง, “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑, (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๑๐๘-๑๑๙.

เป็นเหตุผลหลัก และสอดคล้องกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลงานจากนโยบาย ของนายกเทศมนตรี หลังจากการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่แล้วว่าได้ทำตามนโยบายที่เคยให้ไว้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ พฤติกรรมส่งผลต่อความไว้วางใจของประชาชนในการที่อยากจะออกไปเลือกตั้งหรือไม่ และประชาชนที่มีอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยก็อยากไปเลือกตั้งเพื่อการคงอยู่ของระบอบประชาธิปไตย^๔ ซึ่งงานวิจัยของ ศุภเสฏฐ์ ปานคง ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๕ วัฒนธรรมความต้องการทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ตั้งแต่การเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบล หนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๖

๕.๒.๓ แนวการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง

พบว่า ระดับการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง นักการเมืองท้องถิ่นก็เช่นกัน ประชาชนฝากความหวังเพื่อให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา หากนักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีความสามารถ หมั่นออกพบปะศึกษาปัญหาของประชาชนของท้องถิ่น ก็สามารถหาแนวทางแก้ไขได้ รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง จะต้องทำอะไรบ้าง จะต้องดูแลประชาชนในพื้นที่อย่างไร การใช้จ่ายงบประมาณตามกำลังความสามารถ รู้จักท้องถิ่นและประชาชน ศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานได้ดี นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหาท้องถิ่นและเข้าถึงประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหา นรินทร์ สุรบุญโณ (เอนพันธ์) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิตามหลักสัปปุริสธรรม ๗

^๔พัชรา เพ็ชรเจริญ, “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการศึกษาคิธีร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓).

^๕ศุภเสฏฐ์ ปานคง, “วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี”, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๘) : ๖๔๓-๖๔๙.

^๖พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ), “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

โดยรวมอยู่ในระดับมาก” พฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่นก็มีความสำคัญต่อประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ถ้าหากนักการเมืองท้องถิ่นมีพฤติกรรมการทำงานที่ดีที่ประชาชนจดจำ ในความสามารถความมีน้ำใจนั้นของนักการเมืองท้องถิ่นที่ไม่นิ่งดูตาย ประชาชนรับรู้และติดตามข่าวสาร จึงใช้ประกอบในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีปริยัตยาภิณห์ (นพพล เขมณโวิ) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานคร” พบว่า การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมเพื่อส่งเสริมประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป เพราะมีการประชาสัมพันธ์ทำให้รู้จักผู้สมัครที่เหมาะสมกับพื้นที่ ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป เพราะรู้จักผู้สมัคร ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรวม ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้ง เพราะเชื่อว่าการเลือกตั้งส่งผลกับเศรษฐกิจโดยรวม ประชาชนไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปเพราะสื่อมวลชนให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ประชาชนรู้สาเหตุทางสังคมทำให้ไปร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป และประชาชนร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปรัฐธรรมนูญกำหนด ตามลำดับ^๗ และการส่งเสริมให้ประชาชนไปเลือกตั้งท้องถิ่นโดยการบูรณาการหลักสัปปุริสธรรม ดังงานวิจัยของ ธีรยุทธ ชะนิล ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองเพื่อสร้างความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นใน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สัปปุริสธรรม ๗ พบว่า มีการประยุกต์ใน ๗ ด้าน คือ ๑) ด้านอัมมัญญา การรับรู้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร รับรู้เหตุผลของการที่ต้องมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ๒) ด้านอัตถัญญา การรู้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องอะไร ๓) ด้านอัตตัญญา การรู้บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่มีอยู่ ๔) ด้านมัตตัญญา การรู้หลักการประเมินสถานการณ์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ๕) ด้านกาลัญญา การรู้จักประเมินและบริหารเวลาในการดูแลท้องถิ่นให้ สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ๖) ด้านปริสัญญญา การรู้จักความต้องการของชุมชนหรือประชาสังคมในท้องถิ่น และ ๗) ด้านปุคคลัญญา การรู้จักประชาชนในท้องถิ่น คนในบังคับบัญชาหรือเครือข่ายที่ต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม ๗ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน โดยมีด้านอัมมัญญาอยู่ในระดับปานกลาง^๘

^๗พระมหานรินทร์ สุรบุญโณ (เอมพันธ์), “การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ”, **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

^๘พระครูศรีปริยัตยาภิณห์ (นพพล เขมณโวิ), “การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานคร”, **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

^๙ธีรยุทธ ชะนิล, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองเพื่อ สร้างความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช”, **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยมา อำเภอมือง จังหวัดระยอง” จากผลการวิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น เทศบาลควรมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

๒) การเลือกกลุ่มการเมือง เทศบาลควรมีนโยบายให้ความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง

๓) การเลือกตัวบุคคล เทศบาลควรมีนโยบายการส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบก่อนมีการเลือกตั้ง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) เทศบาล ควรส่งเสริมให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น มีการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ประชาชนสนใจและติดตามผลงานของนักการเมืองท้องถิ่น

๒) เทศบาล ควรมีแนวทางให้ประชาชนสร้างความใกล้ชิดและมีความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมของประชาชน ให้มีสถานที่สำหรับกลุ่มการเมืองได้มีการเผยแพร่และรณรงค์ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองที่ส่งผลต่อการบริหารงานของท้องถิ่น

๓) เทศบาล ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการติดตามผลงาน ให้ประชาชนได้รับรู้และร่วมกันติดตามผลการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นว่าสามารถสร้างผลงาน มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ต่อหน้าที่ การทำงานไม่ต่างพร้อย เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสร้างประโยชน์ต่อประชาชนตามที่ได้ให้นโยบายต่อประชาชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมืองของประชาชน”

๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “นโยบายกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดและวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกของประชาชน”

๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ปัจจัยภูมิหลังทางการเมืองส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

๑) หนังสือ :

จรรยา สุภาพ. การเมือง. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

จันทนา สุทธิจารี. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๔๔.

จิตยา สุวรรณะชญ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : ออเรียนแทลสโกล่า, ๒๕๓๙.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. การบริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ทินพันธ์ นาคะตะ. วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร : สหยาบลิ้งและการพิมพ์ประมวล, ๒๕๔๖.

ทิพาพร พิมพ์สิทธิ์ และ อนุสรณ์ ลิ้มมณี. พฤติกรรมการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. ๑๐๐ ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐-๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร : คบไฟ, ๒๕๔๐.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. วัฒนธรรมการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์, ๒๕๒๓.

_____. “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). ภาษาธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เลี้ยงช้าง. ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

_____. ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : เอมีเทรดดิ้ง, ๒๕๔๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต). ภาวะผู้นำความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ.

กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐.

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตถาโณ). นิเทศธรรม. กรุงเทพมหานคร : เอมีเทรดดิ้ง, ๒๕๔๖.

พิสิษฐกุล แก้วงาม. มโนทัศน์ที่สำคัญในวิชาการพัฒนาการเมือง. มหาสารคาม : หลักสูตรสาขาวิชา

รัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

เมธา สุตบรรทัด. ประชาธิปไตยและหน้าที่ผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์, ๒๕๑๗.

วัชร ไชยสาร. ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, ๒๕๔๑.

วิทยา สุจริตรักษ์. ท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.

วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน. วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมืองไทย ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย หน่วยที่ ๑-๘. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๔๖.

สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน). ธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๙.

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙.

สมบัติ อารังธวงค์. การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสน
ศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓.

_____ . การเมืองอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักประชาสัมพันธ์, ๒๕๖๑.

สิทธิพันธ์ พุทธหนู. ทฤษฎีพัฒนาการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.

_____ . ทางเลือกที่ไม่ถ่วงน้ำหนัก : การมีส่วนร่วมในการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา. สีน พันธุ์
พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพลับลิชชิ่ง จำกัด,
๒๕๔๗.

สุขุม นวลสกุล. การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
๒๕๔๕.

สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมือง
และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

สุรพล สุยะพรหม และ สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ. ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อนุสรณ์ ลีมนณี และ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ์. **พฤติกรรมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๐.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. **ประชาธิปไตยท้องถิ่น : สาระสำคัญของการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มติใหม่, ๒๕๔๕.

๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ :

จำลอง พรหมสวัสดิ์. “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลช่วงพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง**. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๔.

จิรพันธุ์ วิสูตรศักดิ์. “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาสารคาม, ๒๕๕๗.**

ไชยสิทธิ์ พรหมอนุมัติ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นพิเศษ : ศึกษาเฉพาะกรณี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔.**

ทัศนีย์ เจนวนิธิสุข. “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”. **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.**

ธีรยุทธ ชะนิล. “การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองเพื่อสร้างความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖.**

นันทนา วรรณะภูติ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๙.**

นิमित ไชยรัตน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.**

บรรณานุกรม (ต่อ)

นุชปภาดา ธนวิโรดม. “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”. **พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด”. **ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๖.

พระครูโกศลสมณวัตร (สังวาลย์ กุสุโม/เมตตาเยา). “ศึกษาหลักสัปติธรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

พระครูศรีปริยัตยาภิมณฑ์ (นพพล เขมนิโว). “การส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีผลต่อการใช้สิทธิออกไปเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานคร”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖.

พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พระมหานรินทร์ สุรปโย (เอมพันธ์). “การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔.

พระสร้อยทอง ปณณาวัธ (ประทุมทอง). “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พัชรา เพ็ชรเจริญ. “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.

พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตสมปโน). “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

วิจิตร เกิดน้อย. “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบล
ไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต.**

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

สมศักดิ์ ผู้เจริญ. “บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในระบบประชาธิปไตย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์.**

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖.

สิทธิชัย อินทร์บุญ “พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ต่อการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔”. **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการเมืองและการปกครอง.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕

องอาจ จตุกุล. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอ
ละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒.

๓) รายงานการวิจัย :

กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ. “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. **รายงานการวิจัย.**
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๒๕๕๖.

ตระกูล มีชัย. “การศึกษารวบรวมข้อมูลด้านการเมืองการปกครองไทย เรื่อง การเมืองการปกครอง
ท้องถิ่นไทย ส่วนที่หนึ่ง แนวนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการ
ปกครองส่วนท้องถิ่น”. **รายงานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า,
๒๕๔๖.

บุศรา โพธิสุข. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. **รายงานการวิจัย.** สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

พีระศักดิ์ หินเมืองเก่า. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ
ยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ”. **รายงานผลงานวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๓๗.

มยุรี ถนอมสุข. “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์”. **รายงานการวิจัย.** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : วิทยาเขต
กำแพงแสน, ๒๕๕๔.

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติ
และพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๐ : จังหวัดขอนแก่น”.
รายงานการวิจัย. โดยการสนับสนุนของสถาบันพระปกเกล้า คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

๔) บทความ :

เชาวณะ ไตรมาศ. “รัฐธรรมนูญใหม่ของไทยกับข้อเสนอในการสร้างความสามารถทางการเมืองการปกครองของประเทศ”. **วารสารคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒๔ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๔๙) : ๙.

ฐานิตา เฉลิมช่วง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วารสารชุมชนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๘๒-๙๓.

ทรงพล โชติกเวชกุล. “พฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ ๒”. **Journal of Modern Learning Development**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๕๔-๒๖๕.

นุกูล ชื่นพัก. “พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา”. **การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ**. ครั้งที่ ๙ (มหาวิทยาลัยหาดใหญ่) : ๑๗๑๔.

พชรวัฒน์ เส้นทอง. “อุดมการณ์ทางการเมือง : อุดมการณ์ทางการเมืองไทย”. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓๐-๒๔๘.

พิษณุ บุญสอน และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. “การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลโดนด อำเภอศรีมหาศ จังหวัดสุโขทัย”. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๔๒-๑๕๓.

มานพ เข้มเมือง. “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๑๐๘.

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ และ นพพล อักฮาด. “สถานภาพทางสังคมกับพฤติกรรมการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.๒๕๕๔ : กรณีศึกษาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”. **วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕) : ๓๓.

สตีธร ธนานิธิโชติ. “พฤติกรรมนิยม Behavioralism และสถาบันนิยม Institutionalism”. **วารสารสถาบันพระปกเกล้า**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๐) : ๑-๒๕.

สุรพล พรหมกุล. “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น”. **วารสารธรรมทรรศน์**. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙) : ๑๐๓-๑๑๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อัญชลี วงษ์บุญงาม และ ดารณี ธัญญสิริ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล”. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กันยายน ๒๕๕๕) : ๙๙-๑๑๒.

เอมวดี กาฬภักดี. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗”. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๑๗-๑๒๒.

อุบล ดินะโส. “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์”. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๙๘-๑๑๐.

๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ชาญชัย คุ่มปัญญา. **อุดมการณ์ทางการเมือง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.chanchaivision.com/2013/07/fundamental-politics-ideology-1.html> [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

เอกพลณัฐ ญัฐพัทธนนท์. **การเลือกตั้งท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.phothong101.go.th [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

มนูญ ทูลกิจ. **กฎหมายเบื้องต้น เรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.ilaw.or.th/node/5501> [๒๑ กันยายน ๒๕๖๖].

ชำนาญ จันทรเรือง. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น”. **กรุงเทพธุรกิจ**. ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/politics/891155> [๑๑ กันยายน ๒๕๖๕].

ชำนาญ จันทรเรือง. **การเลือกตั้งท้องถิ่น อย่าคิดว่าไม่สำคัญ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : bangkokbiznews.com [๑ ตุลาคม ๒๕๖๕].

ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. **ประวัติและข้อมูลตำบล**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thapma.go.th> [๑ ตุลาคม ๒๕๖๕].

ปัญหาการเมืองไทย มาจาก “ระบบ” หรือ “คน”. **สยามรัฐออนไลน์**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://siamrath.co.th/n/29958> [๒๑ กันยายน ๒๕๖๖].

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. **องค์ความรู้การเลือกตั้ง**. [ออนไลน์] แหล่งข้อมูล. https://www.ect.go.th/ect_th/news_page.php?nid=865 [๒๑ กันยายน ๒๕๖๖].

บรรณานุกรม (ต่อ)

๖) สัมภาษณ์ :

- สัมภาษณ์ พระครูสุธีภิตติบัณฑิต. รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์, ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.
พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, รศ.ดร. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ, ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖.
รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว. อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๗ กันยายน ๒๕๖๖.
ผศ.ดร.นรพัชร เสาธงทอง. อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๙ กันยายน ๒๕๖๖.
ว่าที่ ร.ต. ดร.เอกรินทร์ ศิริรัตน์ชัย. อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖.
นายประเสริฐ วงษ์ศรี. นายกเทศมนตรีตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.
นายฉัตร แก่กล้า. รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖.
นายชูชาติ คงทน. รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา, ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.
นางสาวปราณี จิตติรบำรุง. เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลทับมา, ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

๒. ภาษาอังกฤษ :

2. Secondary Sources

(I) Books:

- Andrew Heywood. *Politics*. London: Macmillan, 1997.
Anthony Downs. *An Economic Theory of Democracy*. New York: Harper & Row, 1957.
Best. John W. *Research in Education*. New Jersey: Pretice-Hall. Inc., 1981.
Bryan S. Turner. "Contemporary problems in the theory of citizenship". *Citizenship and Social Theory*. London: Sage Publications Ltd., 2000.
Colin Rallings and Michael Thrasher. *Local Elections in Britain*. New York: Routledge, 1997.
Faulks, Keith. *Political Sociology: A Critical Introduction*. New York: New York University Press, 2000.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Gabriel A. Almond, and Sidney Verb. **The Civic Culture; Political Attitudes and Democracy in Five Nations**. Boston and Toronto: Little Brown and Company, 1965.

Grigsby. **Analyzing Political: An Introduction to Political Science**. Fifth Edition. United States of America. University of New Mexico, 2012.

Huntington and Nelson. **No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries**. Cambridge Harvard University Press, 1977.

O'neil, P.H. **Essentials of Comparative Politics**. third Edition. New York London. W. W. Norton & Company, Inc, 2010.

Richard G. Niemi and Herbert F. Weisberg. **Controversies in Voting Behavior**. Washington D.C.: Congressional Quarterly, 1984.

Samuel Huntington. **Political Order in Changing Societies**. Second edition. Connecticut: Yale University Press, 1969.

Sargent. **Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis**. Fourteenth Edition. Canada: Webcom, 2009.

Martin Harrop and William L. Miller. **Elections and Voters: A Comparative Introduction**. Basingstoke: Macmillan, 1987.

(II) Articles:

Grönlund. Kimmo. “How Education and Political Information Affect Turnout in Different Electoral Systems”. **Paper prepared for the 30th ECPR Joint Sessions of Workshops Workshop 22 "Political Participation and Information"**. March 22-28. 2002. Università di Torino, 2002.

Taylor. Curtis and Huseyin Yildirim. “Public Information and Electoral Bias”. **Paper provided by Duke University**. Department of Economics in its series Working Papers with number 05-11. 2005.

Nie, N. , Powell, B. , and Prewitt, K. “ Social Structure and Political Participation: Developmental Relationships. Part I”. **American Political Science Review**. 63(3), (1969): 361- 378.

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

.....

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๔ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗

กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านเป็น ความลับ และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อสถานภาพของท่านแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง : โปรดกรอกเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ

แบบสอบถาม(กรุณาตอบทุกข้อ)

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

๑.๒ อายุ

☐

ต่ำกว่า ๑๘-๒๐ ปี

☐

๒๑-๓๐ ปี

☐

๓๑-๔๐ ปี

☐

๔๑-๕๐ ปี

☐

๕๑-๖๐ ปี

☐

๖๑ ปีขึ้นไป

๑.๓ การศึกษา

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมศึกษา

☐

ปวช. ปวส. อนุปริญญา

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

๑.๔ อาชีพ

☐

เกษตรกร

☐

พนักงานบริษัทเอกชน

☐

ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

☐

รับจ้างทั่วไป

☐

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

นักเรียน/นักศึกษา

☐

พ่อบ้านแม่บ้าน

๑.๕ รายได้

☐

ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท

☐

๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท

☐

๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท

☐

๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท

☐

๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมี
หลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ข้อ	พฤติกรรมทางเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนใน เทศบาล ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
	๑. ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง					
๑)	ท่านเข้าร่วมกับชุมชนในการทำกิจกรรมทางการเมือง อาทิ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น					
๒)	ท่านร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนต่อระบบ การเมือง อาทิ การมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ					
๓)	ท่านได้จัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง					
๔)	ท่านรวมตัวกันเป็นองค์การ สร้างเครือข่ายการทำงาน ระหว่างองค์การ การจัดระดมความคิด เพื่อหาวิธีการ ตรวจสอบการเลือกตั้ง					
	๒. ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่มการเมือง					
๑)	ท่านเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่สนับสนุนผู้สมัครได้รับการ สนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่					
๒)	ท่านเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีนโยบายเพื่อ ท้องถิ่น					
๓)	ท่านเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีทีมงานที่ เข้มแข็ง					
๔)	ท่านเห็นว่ากลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีวิสัยทัศน์ใน การบริหารท้องถิ่น					
	๓. ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล					
๑)	ท่านเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีภูมิหลังที่ดี					
๒)	ท่านเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ					
๓)	ท่านเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีเจตนาที่จะช่วยเหลือ ท้องถิ่น					
๔)	ท่านเห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นมีความตั้งใจและมี บุคลิกภาพที่น่านับถือ					

ตอนที่ ๓ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ข้อ	ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
	๑. ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง					
๑)	ท่านรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ					
๒)	ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน					
๓)	ท่านมีโอกาสดำเนินการติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง					
๔)	ท่านได้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ การเมือง					
๕)	ท่านได้ให้ข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน					
	๒. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง					
๑)	ท่านได้รับการแนะนำจากครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น					
๒)	ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานให้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น					
๓)	ท่านได้รับคำชี้แนะจากสื่อสารมวลชนในท้องถิ่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น					
๔)	ท่านได้คำแนะนำจากโรงเรียนที่บุตรหลานศึกษา อย่าให้นอนหลับทับสิทธิ์					
๕)	ท่านได้รับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น กลุ่มต่างๆ					

ส่วนที่ ๔ การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗

ข้อ	การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
	ด้านการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	ประชาชนมีเหตุผลในการกระทำหรือเลือกนักการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อท้องถิ่น					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นมีพฤติกรรมที่ทำให้ประชาชนเชื่อถือได้ว่าฟังเขาได้จริง					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหาท้องถิ่นและเข้าถึงประชาชน					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าควรทำอะไรเพื่อบ้านเกิดและประชาชนในพื้นที่ได้					
	ด้านการรู้จักผล (อัตถัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	ประชาชนรู้ผลของการกำหนดนโยบายของนักการเมืองท้องถิ่นที่หาเพื่อประชาชน					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการวางตนให้ประชาชนไว้วางใจและมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ					
๓	ประชาชนรู้ผลของการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นว่าเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารเพื่อท้องถิ่นและจัดสรรสาธารณะประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่น					
๔	ประชาชนรู้ผลของการเลือกตั้งว่านักการเมืองท้องถิ่นที่เลือกเป็นคนที่ดีรักษาสัญญา					
	ด้านการรู้จักประมาณ (มัตตัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	การไม่ทำตนแปลกแตกต่างจากคนอื่นเข้าได้กับทุกคนทุกเพศทุกวัย					
๒	การไม่ทำสิ่งที่เกินกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติในการเลือกตั้ง					
๓	การติดตามการบริหารงบประมาณท้องถิ่นเป็นที่โปร่งใสและพอใจของประชาชน					

ข้อ	การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของ ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๔	การมีน้ำใจช่วยเหลือประชาชนเต็มความรู้ ความสามารถ					
	ด้านการรู้จักกาลเวลา (กาลัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	ประชาชนได้รับการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีทุกข์					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นรู้เวลาที่จะไปพบปะหรือประชาชน ตามสถานการณ์ที่ควร					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นสามารถร่วมจัดกิจกรรมกับ ประชาชน ตามเทศกาล ฤดูกาลต่างๆ ในท้องถิ่น					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นสามารถวางแผนการบริหารงาน และการแก้ปัญหาได้ทันเวลา					
	ด้านรู้จักชุมชน (ปริสัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักท้องถิ่นหมั่นเข้าไปสอบถาม สารทุกข์สุขดิบประชาชนสม่ำเสมอ					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นรู้ว่าชุมชนไหนมีปัญหาเรื่องใด ซึ่ง แต่ละชุมชนมีไม่เหมือนกัน ทำให้ประชาชนพึง พอใจ					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมและอนุรักษ์ สร้างโอกาสให้ ประชาชนแต่ละชุมชน					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมประจำชุมชน					
	ด้านรู้จักชุมชน (ปริสัญญตา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	นักการเมืองท้องถิ่นสามารถสร้างเครือข่ายได้ทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นทำให้ประชาชนเห็นว่าสามารถ ไว้วางใจและพึ่งพาได้จริง					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นเข้าใจคนในแต่ละชุมชนถึงความ เด่น ความด้อย จุดที่ต้องส่งเสริม ปัญหาที่ควรแก้ไข					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น สนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกประเภท					

ข้อ	การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของ ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
	ด้านการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญา) เพื่อสร้างพฤติกรรม การเลือกตั้ง					
๑	นักการเมืองท้องถิ่นให้ความเคารพพระผู้ใหญ่ในพื้นที่ ทำให้ประชาชนศรัทธา					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้นำชุมชน และประชาชนเคย เห็นสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นกระทำ					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักผู้ที่มีความรู้ความสามารถใน ชุมชน และชวนเชิญให้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักประชาชนในพื้นที่ดี					

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... ฉายา/นามสกุล.....

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม ๗ ประกอบการปฏิบัติตนเพื่อเลือกตั้งท้องถิ่นของ
 ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

- ๑) ธัมมัญญตา คือ การรู้จักเหตุ
- ๒) อัตถัญญตา คือ การรู้จักผล
- ๓) อัตตัญญตา คือ การรู้จักตน
- ๔) มัตตัญญตา คือ การรู้จักประมาณ
- ๕) กาลัญญตา คือ การรู้จักกาล
- ๖) ปริสสัญญตา คือ การรู้จักชุมชน
- ๗) ปุคคลัญญตา คือ การรู้จักบุคคล

ตอนที่ ๓ ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

๑. ท่านคิดควรประยุกต์ “ธัมมัญญตา คือ การรู้จักเหตุ” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤติในการ
 เลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

.....

.....

.....

๒. ท่านคิดควรประยุกต์ “อัตถัณฺณตา คือ การรู้จักผล” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

๓. ท่านคิดควรประยุกต์ “อิตถัณฺณตา คือ การรู้จักตน” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

๔. ท่านคิดควรประยุกต์ “มัตถัณฺณตา คือ การรู้จักประมาณ” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

๕. ท่านคิดควรประยุกต์ “กาลัณฺณตา คือ การรู้จักกาล” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

๖. ท่านคิดควรประยุกต์ “ปริสัณฺณตา คือ การรู้จักชุมชน” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

๗. ท่านคิดควรประยุกต์ “บุคคลัณฺณตา คือ การรู้จักบุคคล” เพื่อประชาชนปฏิบัติและประพฤตินในการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้อย่างไร

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Congruence : IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วย
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๒ : แบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล
ตำบลห้วย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของ ประชาชนในเทศบาลตำบลห้วย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านเหตุผลการเลือกกลุ่ม การเมือง								
ข้อ ๑	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ด้านเหตุผลการเลือกตัวบุคคล								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ปัจจัยการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาล ตำบลห้วย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง								
๑. ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

พฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของ ประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ตอนที่ ๔ การส่งเสริมพฤติกรรม การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗

หลักสัปปุริสธรรม ๗	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. การรู้จักผล (อัตถัญญตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. การรู้จักตน								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

หลักสัปปุริสธรรม ๗	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๔. การรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕. การรู้จักกาลเวลา (กาลัญญูตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖. การรู้จักชุมชน (ปริสัณญูตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗. การรู้จักบุคคล (บุคคลัญญูตา)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยมา
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง”

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.956	47

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y11	173.9667	935.344	.888	.956
Y12	174.1000	937.266	.858	.956
Y13	174.1000	943.886	.722	.956
Y14	174.2667	945.789	.713	.956
Y21	173.7333	945.582	.706	.956
Y22	174.0667	938.478	.797	.956
Y23	173.9333	950.754	.862	.956
Y24	174.0000	947.517	.868	.956
Y31	173.8667	946.326	.747	.956
Y32	173.9667	945.068	.730	.956
Y23	174.2000	938.717	.742	.956
Y24	174.4000	937.283	.782	.956
1X11	174.2333	944.116	.872	.956
1X12	174.2000	938.717	.864	.956
1X13	174.1667	932.420	.861	.956
1X14	174.2000	951.683	.874	.956
1X21	174.2333	942.944	.731	.956
1X22	174.1000	941.266	.736	.956
1X23	174.0667	942.340	.721	.956
1X24	174.0667	939.237	.782	.956
1X25	174.2333	944.116	.872	.956

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
2X11	174.2000	938.717	.864	.956
2X12	174.1667	932.420	.861	.956
2X13	174.2000	951.683	.874	.956
2X14	173.9667	935.344	.888	.956
2X21	174.1010	937.266	.858	.956
2X22	174.1025	943.886	.722	.956
2X23	174.2667	945.789	.713	.958
2X24	174.0667	938.478	.797	.956
2X31	173.9333	950.754	.862	.956
2X32	174.0000	947.517	.868	.956
2X33	173.8667	946.326	.747	.956
2X34	173.9667	945.068	.730	.958
2X41	174.2000	938.717	.742	.956
2X42	174.4000	937.283	.782	.956
2X43	174.2333	944.116	.872	.956
2X44	174.2000	938.717	.864	.956
2X51	174.1667	932.420	.861	.956
2X52	174.2000	951.683	.874	.956
2X53	173.9333	950.754	.862	.956
2X54	174.0000	947.517	.868	.956
2X61	173.8667	946.326	.747	.956
2X62	173.9667	945.068	.730	.958
2X63	174.2000	938.717	.742	.956
2X64	174.4000	937.283	.782	.956
2X71	174.2333	944.116	.872	.956
2X72	174.2000	938.717	.864	.956
2X72	174.1667	932.420	.861	.956
2X73	174.2000	951.683	.874	.956
2X74	174.1667	932.420	.861	.956

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชรัตนโมลี (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๗๔ หมู่ ๓ ตำบลอำโหม อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙๐ โทร. ๐-๓๕๓๙-๘๐๙๙

ที่ ๑๖ ๘๐๐๕.๒/๗ ๑๕๖

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือพิมพ์ลงเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายประเสริฐ วงษ์ศรี นายกเทศมนตรีตำบลหิมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจุฬารัตน์ ยะคำ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๕๐๑๒๐๕๐๑๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลหับบมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องมีข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งคือความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ใช้สถานที่ในการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ท่านเป็นอย่ายิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

อดิษฐ์ อินทยศ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิษฐ์ อินทยศ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๐๘๐๐๘๕๖๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชวังเทอดวงศ์ (นคร เสนาปาลิ)
เลขที่ ever หมู่ ๓ ตำบลลำไย อำเภอลำไย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙๐ โทร. ๐-๓๕๓๙-๔๐๔๓

ທີ່ ອາ ສອດ.໒/໗ ກຸດ

๕๓. การทวงถาม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผลิตสัปดาห์ชนกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายฉัตร แก้วกล้า รองนายกเทศมนตรีตำบลบึงกา อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัปดาห์ชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องจาก นางสาวจุฬารัตน์ ยะคำ หักคะแนนจากวันนิสิต ๖๔๐๒๐๔๐๑๑๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตร
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
 เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยน้ำ อำเภอมือง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษารวชีวินเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นงานที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งจากงานอนุเคราะห์จากท่านเพื่อไปจัดทำรายงานอนุญาโตวินิจฉัยดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแห่งเมืองอำนาจจึงได้ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมาโดยตลอด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

อภินันท์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๙๐๙๕๖๗

หลักสูตรนิเทศศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชวังโมลี (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๓๓ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดนครราชสีมา ๓๓๑๐๐ โทร. ๐-๓๖๒-๔๐๐๘

ที่ ๐๖ ๔๐๐๕.๒/๖ ๑๕๓

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้วินิจฉัยลักษณะกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายชูชาติ คงทน รองนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งาม อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เบื้องต้น นางสาวจุฑารัตน์ ยะทิรา รักษาประจำตัวนิสิต บด๑๐๒๑๐๑๐๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ให้การศึกษาวีเจียงระบอง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลห้วยน้ำ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในทางวิจัย ซึ่งจะประกอบขึ้นทำรายการต่อไป ผลการศึกษาค้นคว้าสมทบกับมติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าทั้งเป็นปัจจัยซึ่งทำให้ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

อ.กมล วิชาญ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๔๐๙๕๖๗

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระวารุณโมลี (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๖๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนิคม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๑๐ โทร. ๐-๓๕๒๔-๘๐๐๙

ที่ ๘๓ ๕๐๐๕๒/๒ ๒๕๖๓

שאלה 2: מהי תוצאת המבחן?

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวปราณี จิตติธำรง เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลห้วยมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจุฬารัตน์ ยะคำร ที่ลงทะเบียนจัดนิสิต ๒๕๐๒๒๐๕๐๒๒ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวีรยั้งเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอมือเมือง จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จะจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ใช้คิดว่าเป็นการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประกอบขึ้นทหาวิจารต่อไป ผลักตุรวิศุาสตรมนานันตติม ทาวิชายัฒนนาถาลางกรมราชวิทยาลัย
หวิงเอนยั้งอั้งว่าจี้ได้รับควมอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทหาวิจารมา
น โลกานต์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

๑๐๕๗๓ ๖๒๑๐๒๔
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา จักรช่อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๙๐๙๕๖๗

ที่ อว ๘๐๐๔.๒/ว ๑๕๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชมณเฑียร (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๙๑๐๐ โทร. ๐-๓๕๒๙-๘๐๙๓

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสิทธิลงนามกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ศ.ดร.พัชร เลาสงทอง อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มขออนุญาตใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๕๐๑๒๐๕๐๑๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้มีสิทธิดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา นิตระข้อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๐๙๐๙๙๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชมณเฑียร (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๙๑๐๐ โทร. ๐-๓๕๒๙-๘๐๙๓

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสิทธิลงนามกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ว่าที่ ร.ต.ดร.เอกภรณ์ ศิริรัตนชัย อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มขออนุญาตใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๕๐๑๒๐๕๐๑๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้มีสิทธิดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา นิตระข้อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๐๙๐๙๙๙

ที่ อว ๘๐๐๔.๒/ว ๑๕๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชมณเฑียร (นคร เขมปาลี)
เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๙๑๐๐ โทร. ๐-๓๕๒๙-๘๐๙๓

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสิทธิลงนามกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน รศ.ดร.โอภาส ถิ่นบางคียว อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มขออนุญาตใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๕๐๑๒๐๕๐๑๓ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้มีสิทธิดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา นิตระข้อฟ้า)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ประสานงาน : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
โทร. ๐๘๘-๙๐๙๐๙๙๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาปรัชญาศาสตร์

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการสัมภาษณ์

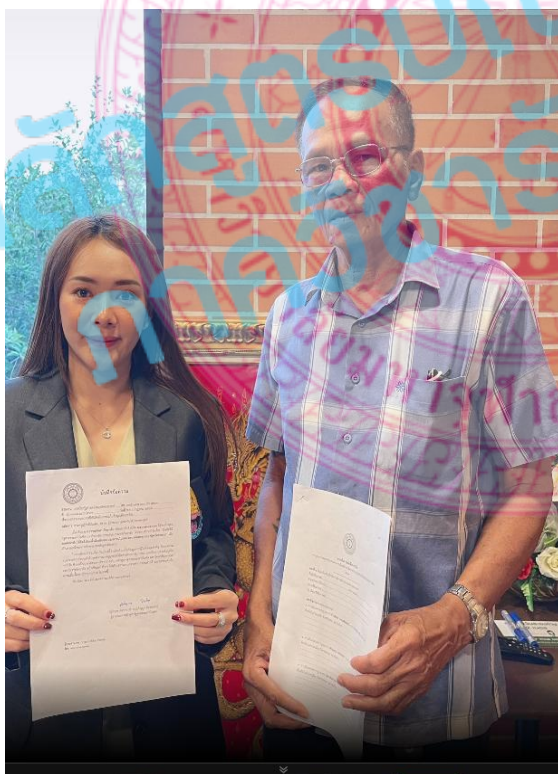
ภาพประกอบการสัมภาษณ์

นายประเสริฐ วงษ์ศรี
นายกเทศมนตรีตำบลทับมา

นายฉัตร แก่กล้า
รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา

นายชูชาติ คงทน
รองนายกเทศมนตรีตำบลทับมา

นางสาวปราณี จิตติบำรุง
เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลทับมา

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล(ภาษาไทย) : นางสาวจุฑารัตน์ ยะคำ
- วัน/เดือน/ปีเกิด : ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๒
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๖/๑๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
- ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ผลงานวิชาการ : จุฑารัตน์ ยะคำ. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง”. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ (กรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๗).
- ปีที่เข้าศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๖๕
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๖/๑๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

